Ааѹдит: [illegible] чевь нѹме зи: а[illegible]
ат: [illegible] анѹ, дѹминика [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]: [illegible] [illegible]
[illegible]: [illegible], [illegible]:
Съ алѹ ла [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] делѹ:
~~[illegible]~~ ла, анѹ: 1837: Ѿптовр: [illegible]
[illegible] і [illegible]: ла на онѹ поа ѿ [illegible]
[illegible]: [illegible]:

~~Шапте [illegible] [illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

Грамата:

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

Адатъ иаръте, чевнитезе Епетестн аде:
ки аропотестн кн аръгиате оръгрезъ
Епистеофо пилимона кунтдоресаесте
делабадъ ори Зокенъ оен нитте
Кален Георги своарат днининне

Ангел

Кн

Елементи

Аритметиче арътате фирешти

Акум ынтый типърит, ын зилеле Пре Луминатулуй, ши Пре Ынълцатулуй Домнулуй ностру Алеѯандру Іωан Калимах Вод.

Ку Благословеніе Пресфинцитулуй Митрополит ал Молдавіей, Кvріω Кvр Іакωв, ынтру а Пресфинціей сале типографіе ын сфынта митрополіе, ын Іаши. ла лет ,аѱче. декем: аі.

1795

Сау типърит де Герасим Іеродіакон, ши де Павел Петрович

*** *** ***

Кътръ чей дин дарул Сфн҃тулуй Дух, фій суфлетещй, Ай Сфн҃тей Бисеричй Четиторй.

Юбицилорь, кѫть де вѣкю, ши май динтѫй
де кѫть тоате ѫвъцътꙋриле, воеще ка съ
фіе ачеть мърить, ши лъꙋдать мещешꙋгъ, ши
ѫвъцътꙋръ, ѫнꙋмърърїй: къ Еллинїй лаꙋ нꙋмит
Аридметикїй, адекъ: щїинца нꙋмърърїй, дꙋ
пъкꙋмь съ поате веде, ши асъ ѫцелеџе динь
Сфн҃теле Скриптꙋри, кꙋмь къ ачаста съ аратъ
афи динь ѫчепꙋтꙋль лꙋмїй, апой ѫсꙋшй Дмн҃-
незеꙋ фїиндь ꙋнꙋль, ꙗтъ нꙋмърꙋль ꙋнꙋль,
ши кꙋ аса бꙋнъ воире нъскѫндь пре аласꙋ фїю,
съ нꙋмй фаца адоа, ꙗтъ къ съ фъкꙋ ши аль
доилѣ нꙋмъръ, ши сꙋфлѫндь Дмнезеꙋ динтрꙋ
аса щїинцъ ши ѫцелеџере, сꙋфларѣ чѣ сфн҃тъ
аса, съ фъкꙋ ши алтреилѣ нꙋмъръ. Дечй ꙗтъ
ѫкреднинцарѣ есте щїинцъ де нꙋмъраре, къ ѫ-
тралть фелю ной нꙋ амь пꙋтѣ съ тѫлкꙋимь. Ши
дꙋпъ ачаста съ май зиче ши ѫ сфн҃цителе Биб-
лїй, кꙋмь къ Дмнезеꙋ аꙋ фъкꙋть лꙋмѣ ѫ 6-
зиле, каре нꙋмъръ де 6, есте чель май иску-

сит

сѝть ꙟтре аридметиче, ажꙋнгѫндꙋсѫ ꙟкѫ ши
ал 7- нꙋмѫрь, кѫ де єврїѧний сѫ кѧмѫ Савва,
ши де алцїй Саввато, їарѫ де ной, сѫмбѫтѫ,
кѫсѫ ꙟкипꙋеще ѡзи де ѡдихнѫ. Вине ꙟкѫ а-
чест нꙋмѫрь поменить ши ꙟсфѫнта скриптꙋрѫ
ачаѕтѫ ноаѫ ѹнде зиче: Дмнꙋль ностꙋ Їс
Хс, ачеле кꙋвинте кѫтрѫ Апостолꙋль Петрꙋ,
нꙋцй зикь цїе де 7- ѡри: чѝ де 7- зечи де
ѡри, кѫте - 7. Їатѫ ши нꙋмѫрꙋль ꙟмꙋл-
цить, каре май де сѫвѫршить сѫ поате нꙋмѝ
Аридметикѫ. Зиче ши Ѡригень ꙟкартѣ нꙋме-
рилѡрь ла кꙋвѫнтꙋль ал 28, ꙟтѫринд ши
Тертꙋлїань, кѫ Єнохь нꙋнꙋмай кѫ аꙋ фость
пророкь: дарь кꙋмь кѫ арфѝ ши скрись нꙋмѫрꙋль
де стеле, ши планете, ши пентрꙋ алѡрь де-
пѫртѫри, ши ꙟтоарчери, лꙋкрꙋри, кѫ кꙋ аде-
вѫрать есте фѫрѫ де пꙋтинцѫ асѫ фаче фѫрѫ
де аридметикѫ. Ꙟкартѣ фачерїй ла кап 5,
аратѫ Єврейи кꙋ ꙟкрединцаре, кꙋмь кѫ Дмне-
зеꙋ арфѝ дать лꙋй Адамь ꙟгрѫдина де Єдемь
ѡкарте де 21- де филе, ѹнде єра скрись тоть
чеѧ че єра сѫсе ꙟтѫмплезе, кꙋ ачастѫ фаче-

ре

III

✻✻✻ ✻✻✻ ✻✻✻

ре а̂лȣмі́й, пънъ ла сфѫршитъ. Скрі́ȣ ши А̂ра́вій, ши май мȣлтъ Сȣи́да, оўнде зи́че: къ А̂да́мъ а̂рфи́ лъса́тъ мȣлте къ́рцй, скри́се де джи́сȣлъ, фі́юлȣ́й съȣ А̂ве́лъ, ꙟтрȣ ка́ре а̂ръта̀ то́тъ че́ѫ че и́съ дескопери́съ дела Дмнезе́ȣ, скрі́индъ ши кі́пȣриле де А̂строномі́е, ши де а̂́лте мещешȣгȣрй, оўнде съве́де кѫ́тъ съ фі́е де ве́кю ши май ꙟнаи́нте де то́ате а̂ че́стъ мещешȣгъ ши ꙟвъцътȣръ, де а̂ринтми́тикъ, фі́индъ а̂ръта́тъ ши скри́е де ꙟсȣши мѫна лȣ́й Дмнезе́ȣ.

Ши пентрȣ а̂ча́ста възи́ндъ но́й, бȣнъта́тѣ ши мъри́рѣ а̂че́щій къ́рцй, а̂мъ сили́тъ дннъ то́атъ прості́ѧ щі́инцій ме́ле де а̂мъ тълкȣи́то, ши а̂мъ а̂шеза́то дȣпъ а̂лъ но́стрȣ ѡ̂би́че́ю де нȣмъри́ре, ши ꙟлимба но́астръ молдове́няскъ, фі́индъ а̂тѫ́та де требȣинчо́асъ, ꙟто́ате тре́биле. Кі́ещій но́астре, къ́чй нимі́ка нȣ съ по́ате фа́че оўнде съ нȣ ꙟтре а̂че́стъ мещешȣгъ. къ де вом вре съ къȣтъм пе́нтрȣ лȣкȣриле че́рещй, а̂ȣ поатесъ фъръ де а̂ча́ста а̂се́мене кѫндъ съ къȣтъмъ, ши пентрȣ а̂пъмѫнтȣлȣ́й, ши а̂са̀ ꙟпърци́ре, кȣмъ ши пентрȣ кивернисі́ре, ши а̂пъра́ре де то́ате че́ле ꙟпроти-

ти-

тивитоаре, а̂ȣ пȣте́вомь фъръ а̂пȣне май ꙟ-
найнте тоате ꙟ ѡ̂ржндȣѧ́лъ, къ а̂ръта́ть съ
ве́де ꙟтрȣ фа́чере де негȣцито́ріе, а̂кȣмпъра̀
шѝ а̂вѝнде, къ фъръ де а̂ча́ста нȣ съ поате.
Мещешȣгь, шѝ ꙟвъцътȣръ кȣ а̂дѣвъра́ть ꙟ-
трȣ тоате фолоситоаре дела ка́рій не вине тоа-
тъ чѧ̀ бȣнъ стъпжни́ре, шѝ кивернисі́ре, къ
фъръ де а̂ча́ста но́й а̂мь петре́че ѡ̂вїа́цъ ꙟтȣ-
нека́тъ шѝ ꙟкȣрка́тъ, не щїи́ндь ни́чй кȣмь шѝ
ни́чй кжте съ фіе лȣкрȣриле.

Даръ кȣ а̂ча́ста съдъ̀ ѡ̂ржндȣѧ́лъ, шѝ
токма́лъ, ла тоатъ фа́пта ѡ̂менѧскъ, шѝ ла
фіеще ка́ре а̂лть лȣкрȣ, а̂ча́ста е̂сте а̂чѣѧ: ка́ре
а̂леще бинеле дела ръ́ȣ, шѝ ноаптѣ динь ꙁи, шѝ
клътире дела линище, кȣ а̂ча́ста кивернисе́скъ
ꙟпъра́цїй, шѝ до́мнїй, ꙟпъръці́нле, це́риле,
шѝ ръпȣбличиле, кȣ а̂ча́ста А̂рхистратижїй
пȣн ѡ̂щиле ла ѡ̂ржндȣѧ́лъ, (шѝ ꙟтрȣн кȣвжнт)
май къ тоате лȣкрȣриле кжте сжнть ꙟлȣме.
Де́чй ла а̂ча́ста ꙟтрȣ ꙟтжюль ло́кь винъ ка́де

воа́ж

❦❦❦ ❦❦❦ ❦❦❦

вóаж сѣ пꙋнецй силйнцѣ, де âвѣ ꙟвѣцà, кѣчй âчáста сѣ поáте фáче, дарь âлтеле фѣрѣ де âчáста нꙋсѣ пóть.

Кѣ є̆ꙋ сж́нть âль вóстрꙋ чéль де бине воиторю спре âль вóстрꙋ фолóсь.

Смерйтꙋль ꙟтре Архїерéй,
АМФИЛОХЇЄ ХОТИНЇꙊЛЬ.

❋❋❋ ❋❋❋ ❋❋❋

Скáръ

Де тоáте чеѕ áфлъ ꙟтрꙋ ачáстъ Кѫртичикъ.

кáп

Кáпъ. А҃.

Пентрꙋ Арїѳметикъ.

Ꙟ: Чé лꙋкрꙋ є҆сте аридмéтика?

Р, Аридмéтика є҆сте оу҆нь мещешꙋгь де а҆пꙋне нꙋмериле ꙟ ѡ҆рѫндꙋꙵáлъ, пентрꙋ ка сѫсе поáтъ кꙋноáще сокотѣ́ла лóрь, шѝ є҆сте ѡ҆пáрте де а҆ Мадимáтичїй.

Ꙟ: Пе чé лимбъ сѫ нꙋмéще Аридмéтика?

Р, Гречéще (Аридметикѝ,) кѫ ꙟлимба ноáстрѫ нꙋ зиче а҆лтъ фѫрѫ де кѫтъ мещешꙋгꙋль нꙋмѫрѫрїй, а҆ꙋ ꙟвѫцѫтꙋра нꙋмѫрꙋлꙋй.

Ꙟ: Де кѫте фéлюрй є҆сте аридметикѝ, ѡ҆рй а҆чáстѫ ꙟвѫцѫтꙋрѫ.

Р, Де доáѫ фéлюрй, оу҆на кáре сѫ фáче кꙋ сокотѝнца гѫндирїй, шѝ а҆лта кꙋ лꙋкрáре.

Ꙟ: Чé лꙋкрꙋ васѫ зикѫ кꙋ сокотѝнца гѫндѝрїй?

Р, А҆чéѫ кáре ꙟй зикь латинїй, спекꙋлативъ, кѫ ꙟлимба ноáстрѫ а҆рь зиче лꙋáре де самѫ кꙋ

а̂мърꙋнтꙋль, ла а̂пропїєрилє, фелюрилє, шѝ
токмѝрилє нꙋмерилѡръ.

Ѧ̂: Даръ чѧ кꙋ лꙋкраре каре єсте?

Р: А̂чѧ каре съ а̂шазъ нꙋмѝрилє кꙋ а̂чѣшѝ
ѡ̂ржꙋндꙋѧла ка шѝ спекꙋлатива, нꙋмаи кꙋ
ѡ̂ржꙋндꙋѧла каре съ фаче денафаръ пентрꙋ а̂-
ноастре дешѡбще требй, пентрꙋ каре ной
а̂кꙋмь воимь касъ ворбимь.

Ѧ̂: Кѫте сѫнть фигꙋрилє а̂ри̂дметичїи?

Р, Ноаж, кꙋ нꙋме, шѝ ꙋ̂на фъръ де нꙋме.

Ѧ̂: Каре сѫнть кꙋ нꙋме?

Р, А̂честе кꙋмь съ ведь маи џось, къ а̂-
фїнще каре лимбъ съ нꙋмеськь кꙋ а̂лѡрь нꙋмъ-
раре, дꙋпъ кꙋмь шѝ ной а̂семенѣ фачемь, къ
нꙋ а̂вемь требꙋинцъ де а̂лтъ лимбъ, ка съле
тѫлкꙋимь, а̂шѧ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,
8, 9. І̂аръ пе чѧ фъръ де нꙋме, ѡ̂нꙋмимь ци-
фра, ѡ̂ри нимікъ, касъ фаче ка ꙋ̂нь 0, а̂ꙋ чер-
кꙋшѡрь, къ слꙋжаще пентрꙋ касъ а̂кее зечина.
І̂атъ а̂кипꙋире де тоате фигꙋрилє а̂честе, кꙋ
нꙋмърꙋль, шѝ словелє ноастре.

Шѝ а̂честе ꙋ̂ниндꙋлє ꙋ̂нелє кꙋ а̂лтелє, фаќь
нꙋмѝре, зечѝнилѡрь, сꙋтелѡрь, шѝ а̂мїн-
лѡрь, шѝ а̂лтелє.

І,

❊❊❊ Нꙋмєрь, ❊❊❊

1	а	25	кє	49	мѳ	73	ог
2	в	26	кѕ	50	н	74	од
3	г	27	кз	51	на	75	оє
4	д	28	ки	52	нв	76	оѕ
5	є	29	кѳ	53	нг	77	оз
6	ѕ	30	л	54	нд	78	ои
7	з	31	ла	55	нє	79	оѳ
8	и	32	лв	56	нѕ	80	п
9	ѳ	33	лг	57	нз	81	па
10	ї	34	лд	58	ни	82	пв
11	аї	35	лє	59	нѳ	83	пг
12	вї	36	лѕ	60	ѯ	84	пд
13	гї	37	лз	61	ѯа	85	пє
14	дї	38	ли	62	ѯв	86	пѕ
15	єї	39	лѳ	63	ѯг	87	пз
16	ѕї	40	м	64	ѯд	88	пи
17	зї	41	ма	65	ѯє	89	пѳ
18	иї	42	мв	66	ѯѕ	90	ч
19	ѳї	43	мг	67	ѯз	91	ча
20	к	44	мд	68	ѯи	92	чв
21	ка	45	мє	69	ѯѳ	93	чг
22	кв	46	мѕ	70	о	94	чд
23	кг	47	мз	71	оа	95	чє
24	кд	48	ми	72	ов	96	чѕ

97	чз --	600	х --	5000	,є
98	чи --	700	ѱ --	6000	,ѕ
99	чѳ --	800	ѿ --	7000	,з
100	р --	900	ц --	8000	,и
200	с --	1000	,а --	9000	,ѳ
300	т --	2000	,в --	10000	,ї
400	оу̑ --	3000	,г --	100000	,р
500	ф --	4000	,д --	1000000 ѿмі́е де мі́й	

Ве́зй ꙟкипꙋ́ире, ꙟча́стъ та́блъ чесаꙋ а̂ръта́ть май сꙋсь пънъ ла ѿсꙋ́тъ, кꙋ нꙋмърꙋль сло́вилѡрь но́астре, къ дꙋпъ кꙋмь сѣ нꙋмескь сло́виле кꙋ нꙋмърь, а̂ша̀ сѣ нꙋме́скь шѝ фигꙋриле кꙋ нꙋмърь, дарь нꙋ кꙋ а̂лть нꙋме.

Шѝ а̂ша̀ ве́й оу̂рма̀ кꙋ то́ате, ꙟто́ате нꙋмъръ́риле, лꙋ́жндь са́ма къ чи́фра пꙋи́ндꙋсѣ, а̂да́ѡце зечи́ний, ѿри́ де сꙋте, ѿри́ де мі́й, шѝ ѿри́ де ка́ре а̂лть нꙋмърь.

Ка́пь в.

Пе́нтрꙋ ї́зводи́ре фигꙋри́лѡрь:

Ꙟ: Чи́не ї́зводй фигꙋриле а̂че́сте, шѝ а̂ꙋ

фо́сть

фо́сть токмито́рю а̂ридмéтичїй ?

Р: Мꙋлте сѫ́нть гѫндꙋриле оу̑нора, ши̑ а̂ а̑лтора, їаръ ни́чй оу̑нїй нꙋ ви́нь ла дрѧ́пта щїи́нцъ, кѫ́чй оу̑нїй зи́кь халдéїй, а̑лцїй є̂врéїй, а̑лцїй фини́чїй, пентрꙋ касъ а̂нѣ́въ оу̂шꙋри́нцъ ѫ̂трꙋ а̂лѡ́ръ негꙋцторі́й, кѫ́чй ле ѿ̂бичнꙋé май мꙋлть декѫ́ть а̑лцїй. А̑лцїй а̂деверѧ́зъ кꙋмь къ а̂рфѝ а̂ръпéщий, пентрꙋ ки́пꙋль скрисо́рїй лѡ́ръ деспре дрѧ́пта спре стѫ́нга. Даръ фі́е де чи́не съ фі́е, но́й а̂вéмь а̂ да̀ мꙋлцъми́тъ ка де оу̑нь лꙋкрꙋ фолоси́торю спре требꙋи́нца но́астръ.

Ка̑пь Г.

Пе́трꙋ нꙋ́мъръ, ши̑ нꙋ́мърáре

Ѫ: Че́ васъ зи́къ нꙋмърáре.

Р: Нꙋ васъ зи́къ а̑лтъ фъ́ръ декѫ́ть а̑шь щи̑ чинева̀ со́ма лꙋкрꙋрилѡ́ръ сале.

Ѫ: Даръ нꙋмърꙋль че́ є̑сте?

Р: Нꙋмърꙋль є̑сте ѿ а̂дꙋнътꙋръ де оу̑ниме, ѿ̑ри де лꙋкрꙋри а̂дꙋнáте.

Ѫ: Декѫ́те фéлюри є̑сте нꙋмърꙋль?

Р: Де трéй фéлюри. Нꙋмъръ кꙋра́ть.

нꙋмъръ

нꙋмъръ ꙟкїєть. нꙋмъръ ꙟсоцить.

ꙟ: Карїи нꙋмърꙋль кꙋрать, ши челелалте?

Р: Нꙋмърꙋль кꙋрать єсте чель че ꙟчепе дела оунꙋ, пънъ ла ноаъ. Іаръ аль зечеле, съ кїамъ нꙋмърꙋль ꙟкїєть, ши челе ꙟсоците, кꙋмꙋсь челе дела оунспрезече, доаъспрезече, ши алтеле, каре май бине ле вей ꙟцелеџе дин ачастъ тъблицъ.

Нꙋмъръ Кꙋрать.

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9

Нꙋмъръ ꙟкїєть.

10 - 20 - 30 - 40 - 50 - 60 - 70 - 80 - 90

Нꙋмъръ ꙟсоцить.

11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16 - 17 - 18 - 19

ꙟ, Кѫте сѫнть пърциле Арифметичїи?

Р, Чинчи, Нꙋмъраре, Сомаре, Трацере, ꙟмꙋлцире, ши ꙟпърцире, каре поате ачесте пърци аꙋ рѫндꙋелеле лѡръ ѡсебите, ши кꙋ ꙟкредницъри фъръ де грешалъ, къ фїеще чине сѫнгꙋръ де сѫне поате кꙋноаще лꙋкрѫндь де аꙋ грешить, аꙋ нꙋ.

ꙟ: Че ѡрѫндꙋалъ аре нꙋмъраре?

Р: Мꙋлте сѫнть ѡрѫндꙋелеле нꙋмърърїи,

дарь

дарь єꙋ воꙗ ꙟрꙟта ѡ ѡржндꙋꙟлъ, каре єсте
май де ѡбще тътꙋрѡръ, ши май оушоаръ ꙟсъ
деприндѐ чей май ꙟтжй ꙟчепътори де ꙟчастъ
ꙟвъцътꙋръ.

Ꙟ: Карїй ꙟчаста?

Р, Єсте де требꙋинцъ май ꙟтжй ꙟсъ ши вине
де ростъ, ши кꙋ грабъ ꙟзиче, оунь нꙋмъръ де
шасе фигꙋрй, къ єсте ꙟплинире челꙋй динтжй
перїодъ, дꙋпъ кꙋмь съ вѣдь ꙟчастъ ꙟкипꙋире.

(4 5 9 8 2 6)

Ꙟичѣ требꙋе съ щїй

Къ ча деспре мжна дрептъ фигꙋръ,
єсте нꙋмърꙋль кꙋрать. чеде ꙟлдоилѣ деспре
стжнга, зечинй. че де ꙟлтреилѣ, сꙋте. чѣ
де ꙟлпатралѣ, мїе. чеде ꙟлчинчилѣ, Зечине
де мїй. че де ꙟлшаселѣ, сꙋте де мїй.

Ꙟтъ тоть ꙟчаста ꙟмай кꙋратъ ꙟрътаре,

Нꙋмъръ кꙋрать	6
Нꙋмъръ зечине,	5 6
Нꙋмъръ де сꙋте,	8 5 6
Нꙋмъръ де мїй,	7 8 5 6
Зечине де мїй,	9 7 8 5 6
Сꙋте де мїй,	4 9 7 8 5 6

Ꙟичѣ

Ѧ҃нчѣ тре́бꙋе ꙗ҃ръшй съ ꙟче́пи, деспре мѫ-на дрѧ́птъ, дела фигꙋра 6, а̂сокоти фигꙋриле, че́ле динь тѫ́й кꙋра́те. че́ле де а̂ль до́илѣ, зечи́ни. че́ле де а̂ль тре́илѣ, сꙋте. къ а̂че́сте тре́й фигꙋри съкѧ́мъ оу҆нь ме́мбро дела перї́одь, шѝ ꙟтоа́те перїо́аделе сѫ́нть до́аѫ ме́мбрй, кꙋмꙋсь ꙟтраче́сть а̂ръта́ть, къ нꙋмъръ́нд съ ꙟче́пе деспре стѫ́нга, ꙁикѫ́ндь: 4, сꙋте, 9, ꙁе́чи шѝ 7, де мі́й. 8 сꙋте, 5 ꙁе́чй шѝ 6. шѝ а̂ша̀ шѝ ꙟтра́лтеле, тебей слꙋжѝ, принꙁи́ндь кѫ́те 3, фигꙋрй ꙟтрꙋнь кꙋ-вѫ́нть.

Ꙗ҆тъ ѡ҃ ꙟкипꙋ́ире де май мꙋлте нꙋмере.

8 3 2 4 5 3 8 7 6 9 2 3 7 0 2

:　　　　　.

Ѧ҃нчѣ съ ꙟче́пе ꙗ҃ръшй а̂сокотѝ дела ꙟтѫ́ѧ фигꙋръ, деспре дрѧ́пта, кꙋмь саꙋ а̂ръта́ть, а̂декъ дела 2, пꙋи́ндь се́мнь пеꙋсꙋпть 2, пентрꙋ ка съсе щіе къ а̂ічѣ съвѫршѧ́ще перїо́дꙋль че́ль динтѫ́й а̂ль мі́лиѡрь. Ѧ҃пои съ нꙋмерй ꙗ҃-ръшй шѧ́съ фигꙋрй, шѝ ꙗ҃ръ пꙋне оу҆нь пꙋнть, ка съсе кꙋно́аскъ съвѫршірѣ перїо́дꙋлꙋй де милїѡ́ане, Шѝ де ворь фѝ а̂лте фигꙋри ꙟна-

ꙟнаинте, нꙋмъръ́нд, къте перїѡаде ворь фи ꙟтътѣ пꙋнте пꙋне, ꙟмꙋлциите дꙋпъ перїѡаде, шѝ перъ́нд тотъ кѫте шасе фигꙋри, кꙋмꙋй ꙟкипꙋирѣ ꙟчаста, къ май сѫнть 3, фигꙋри, каре съ ꙟцелеце ꙋнь мембро де дилїѡане, кꙋ доаѫ пꙋнте.

Кꙋмь ꙟчепе ꙟнꙋмъра дела ꙟтѫѧ фигꙋ-ръ, деспре стѫнга, зикѫнд, 8 сꙋте, 3 зечй шѝ 2, де дилїѡане. 4 сꙋте, 5 зечй, шѝ 3 де мїй. 8 сꙋте, 7 зечй, шѝ 6 де милїѡане. 9 сꙋте, 2 зечй, шѝ 3, де мїй. 7 сꙋте, шѝ 2.

Ꙟ: Че съ ꙟцелеце ачель кꙋвѫнть де дилїѡане?

Р, Нꙋ нꙋмай ачеть кꙋвѫнть есте де тре-бꙋинцъ де ащи, дарь шѝ алтеле де ворь фи перїѡаде май мꙋлте, де трилїѡане, патри-лїѡане, шѝ алтеле, каре те ꙟщїинцъзь, къ дꙋпъ кꙋмь ꙟтрꙋнь милїѡнь, сѫнть 10, сꙋте де мїй, ꙟшиждерѣ ꙟдилїѡнь, сѫнть 10-сꙋте де милїѡане. шѝ ꙟтрꙋнь трилїѡань, 10-сꙋте де дилїѡане. шѝ аша ꙟнаинте ꙟпа-трилїѡане, чинчилїѡане, шѝ алтеле.

Ꙟ: Апой фїинд къ нꙋмърꙋль есте ѡлꙋкра-

 ✻✻✻ Пентрȣ, ✻✻✻

ре, а Аридметичїй, каре есте ꙟкрединцарѣ де ачастъ ѡржндȣѧлъ?

р, Ꙟкрединцаре де ачаста сѫ фаче кȣнȣмъ-рȣль 6, ꙟпърциндь фигȣриле, ши петречериле кѫте ворь фи де 6, ꙟтѫтѣ перїшаде ворь фи, їаръ де ва рѫмѫне чева, ва фи парте де оунь мемьро, ѡрй мемьро ꙟтрегь, дȣпъ кȣмь аȣ фость ꙟнȣмърȣль ардтать, къ фȣ де, 15, фигȣрй, ꙟкаре –6, ꙟтръ де –2 ѡрй, ши ръмасъръ, 3, каре есте мемьро дилїшанелѡрь, ши аша вей фаче ши ꙟтралтеле.

КАПЬ, Д.

Пентрȣ сомаре.

Ꙟ: Че ва сѫ зикъ сомаре?

р, Нȣ ва сѫ зикъ алтъ фъръ де кѫть оунире ѡрй стрѫнцере ꙟтрȣнь локь мȣлте пърцй де нȣмере ꙟтрȣ ѡꙟнгȣръ парте.

Ꙟ: Кѫте пърцй де нȣмере требȣе ка сѫсе факъ сомаре?

р, Поть сѫ фїе кѫть де мȣлте, дарь май пȣцине де 2, нȣсъ поть сома.

Ꙟ: Кȣмь сѫ фаче сомаре

г, Тре́бꙋе май ѫтѫй а̂сѫпꙋне ѫпърци́риле ѫ- бꙋнъ ѡ̂рѫндꙋа́лъ, ка́ре вѡръ фи̂ де нꙋмере, съсе соме́зе: а̂декъ: нꙋмърꙋль кꙋра́ть, дре́пть нꙋмърꙋль ꙗ̂ръшй кꙋра́ть, зечи́ний дре́пть зечи́не, сꙋ́те дре́пть сꙋ́те, мі́й дре́пть мі́й, шѝ а̂лтеле де вѡрь фи̂ а̂семенѣ, кꙋмь съвъ́дь ѫча́стъ ѫкипꙋи́ре.

```
      2 3 4
        5 6
    1 3 4 8
    -------
Сóма—  1 6 3 8
```

Нꙋмериле ка́ре съ фа́кь со́ме.

Ѫчепи́й динь сꙋсь а̂ꙋ динь жо́сь, кꙋмь а̂цй пла́че, къ а̂нчй вѡмь ѫче́пе дела 8 - зикѫ́ндь: 8- шѝ кꙋ 6- фа́кь 14, шѝ кꙋ 4- фа́кь 18.. пꙋне 8- сꙋпть ли́ніе, ѫдре́птꙋль а̂лтꙋй 8, шѝ ци́не 1- че́ль а̂ве́мь дела 18, а̂декъ зъчи́на, шѝ ѡ̂дꙋ ла 4, шѝ ѕи̂: 1- шѝ кꙋ 4 - фа́кь 5, шѝ кꙋ а̂лть 5- фа́кь 10, шѝ кꙋ 3- дже́ꙋпра фа́кь 13, пꙋне 3- сꙋпть 4, шѝ зечи́на ѡ̂дꙋ ла 3, шѝ ѕи̂: 3- шѝ кꙋ оу́нꙋль че́ль а̂ве́мь, фа́кь 4, шѝ кꙋ 2- джеꙋ-

пра фáкь 6, пꙋне 6-сꙋпть 3, ши трéчи ла 1. ꙗръ пентрꙋ чѧ дѧсꙋпра нꙋмай сѫнть фигꙋри, пꙋне 1-лѫнгъ 6, ши саꙋ ꙟпрѣбить ꙟчáстъ сóмъ.

Ꙟкипꙋире кꙋ сóме де лéй, ши пѣрáле, пꙋне ꙟтѫй лéй ши пѣрáле пе ѡлиніе ꙟша.

	Лéй,	Пѣрáле,
	34	35
	56	24
	48	5
	8	2
Сóма -	147	26

Ꙟ чепе ꙟфáче сóма дела пѣрáле, ши зи 2-ши кꙋ 5-фáкь 7, ши кꙋ 4-фáкь 11, ши кꙋ 5-дѧсꙋпра, фáкь 16, пꙋне 6-сꙋпть линіе, ши зечіна ѡпꙋне ла зечинеле де пѣрáле, ꙟдекъ, ла 2-ши зи 2-ши кꙋ 1-кѫль ꙟвемь, фáкь 3, ши кꙋ 3-дѧсꙋпра. фáкь 6, пꙋне доаѫ зечй, ꙟдекъ 2-лѫнгъ 6-сꙋпть линіе, ши 4-кáре рѣмѫнь дела 6-сѫнть 4-ѡрцй, къ фáкь оунь лéꙋ, дꙋ ꙟчесть лéꙋ ла лéй ши зи,

8,

8- ши кꙋ 1- чел авемь, факь 9, ши кꙋ 8- факь 17, ши кꙋ 6- факь 23, ши кꙋ 4- дѧсꙋпра, факь 27, пꙋне 7- сꙋпть линїѧ дела лей, апой ꙟчепе зечимиле лейлѡрь, ши зи 4- ши кꙋ 2- че авемь фак 6, ши кꙋ 5- факь 11, ши кꙋ 3- дѧсꙋпра, факь 14, пꙋне ачешй 14- лѫнгъ чей 7- де сꙋпть линїе, ши сау фъкꙋть сома де лей, ши де парале.

Алтъ ꙟкипꙋире де лей, парале, ши бани.

Авемь касъ фачемь сомъ де оунь изводь де 5- капете, ши фїиндь къ сѫнть ꙟтрачесть изводь, лей, парале, ши бани, пꙋне пе дѧсꙋпра нꙋмерилѡрь, кꙋмь съ вѣдь айче, лей, парале, бани, ши пе де десꙋпть ѡлинїе.

лей.	парале.	бани.
56	28	2
79	13	1
104	6	2
78	37	2
236	18	2
555	25	0

ꙟче-

Ꙟчепе ꙗ̑ръшй деспре дрѫпта, а̑декъ дела банй, шѝ зѝ -2- шѝ кȣ 2 - фак 4, шѝ кȣ -2- фак 6, шѝ кȣ -1- фак 7, шѝ кȣ 2 дѫсȣпра фак 9. а̑кȣм 9 банй, фак 3 пърале, пȣне чифра сȣпт банй, шѝ челе 3-пърале ле дȣ ла пърале, шѝ зи 3, шѝ кȣ 8, фак 11, шѝ кȣ 7 фак 18, шѝ кȣ 6 фак 24, шѝ кȣ 3 фак 27, шѝ 8 дѫсȣпра фак 35, пȣне 5 сȣпт 8, шѝ цине 3 зечий. а̑пой зи 3 шѝ кȣ 1 фак 4, шѝ кȣ 3 фак 7, шѝ кȣ 1 фак 8, шѝ кȣ 2 дѫсȣпра фака 10 ѡ̑рцй. фъ динтрȣ а̑чещїе лей, шѝ ръмъшица пȣне лѫнгъ пърале, шѝ ꙟтрȣ а̑чещй 10 ѡ̑рцй, фїинд 2 лей шѝ цȣмътате, пȣне цȣмътате лѫнгъ пърале, ꙗ̑р 2 лей, ꙟй дȣ ла лей, шѝ фъ сомъ ка шѝ кȣм а̑й фъкȣт ꙟчеа лалтъ ꙟкипȣире де сомаре.

Ꙟщїинцаре.

Кѫнд съ вѡр ꙟтѫмпла нискай соме съ фїе нȣмай лей, шѝ банй, а̑тȣнче банїй сар фаче пърале, шѝ сар пȣне ѡ̑севит: ꙗ̑р де сар ꙟплини -120- де банй, а̑й фаче оун леȣ

лєꙋ, шѝ лаѝ дꙋчє ла лєѝ: їаръ кѫндь съ фїє нꙋ маѝ пърале, ӑтꙋнчѣ съ фачѝ ка шѝ дєсꙋпра.

ꙟ: Кꙋмь съ фачє ꙟкрєдинцарѣ сомърїѝ?

Р: Мꙋлтє, шѝ ꙟмꙋлтє кипꙋрѝ съ фаќь, даръ єꙋ ꙟцѝ вою ӑрътӑ оуна маѝ оушоаръ, каре съ кїамъ ꙟкрєдинцарѣ дє (10) ӑдекъ:

Съ съ факъ ꙟкрєдинцарѣ сомїѝ чє саꙋ фъкꙋть дє -1638-, каре єшѝ динь сомърилє капєтєлωрь.

234
56
1348
1638
0000

ꙟчєпє дєла сома нꙋмєрилωрь ӑлꙋӑ єама шѝ трацє пє -8- дєла сомъ динтрꙋ ӑлть -8- дꙗсꙋпра, ӑпоѝ чєва рѫмѫнє пꙋнє ла 6 дꙗсꙋпра, шѝ сомꙗзъ кꙋ -4- къ фаќь 10, ꙟпартє фигꙋра ӑчєстꙋѝ 10, шѝ пꙋнє сꙋна сꙋпть -8- дєла сомъ, ӑдекъ: чифра, їаръ -1- ꙟль цинє ꙟминтє, ωрѝ ꙟль пꙋнє дꙗсꙋпра лꙋѝ 3 сꙋсь, ка съ нꙋль оуйцѝ, шѝ їаръ ꙟчєпє дє ꙗось зикѫндь: -3- дєла-4- лꙋ-

ѫндь

жндь рѫмѫне 1, пꙋнель кꙋ 5 кѫ факь 6, ши кꙋ 3 факь 9, ши кꙋ 1 чель авемь факь 10, ꙟпѫрцеще ачеста ꙗрѫ кꙋмь ай фѫкꙋть ши кꙋ челалалть, ши пꙋне 0, сꙋпть 3, ши чель 1, ꙟль пꙋне десꙋпра лꙋй 2-ꙍрй ꙟль ціне ꙟмінте, ши ꙟчепе ꙗрѫ дела 6 ши зи -6- дела -3- нꙋсѫ поате траце, ацꙋнце ши пе -2- че есте десꙋпра, ши кꙋ чель 1-чель ай ꙟмінте, ши ворь фаче 6, кѫ ꙟкапе ꙍдатѫ, каре лꙋѫндь -6- дела 6, рѫмѫне нимікѫ, пꙋне чіфра сꙋпть дженꙋль ши тречй ла 1, ши зи 1- дела 1-лꙋѫндь, рѫмѫне ꙗрѫ нимікѫ, пꙋне чіфра ши сꙋпть ачеста, ши рѫмѫне ꙟкредницать, дꙋпѫ кꙋмь саꙋ вѫзꙋть, кѫ деде сꙋпть ꙟшірѫ тоате чіфре.

ꙟлть фелю сѫ боещй афаче, кꙋ ꙟкредінцаре де 9, адекѫ вей лꙋа тоате кѫте 9 сѫ ворь гѫсй ꙟфигꙋриле сомате, ши чіва еши пꙋне десꙍпарте, ши ꙗрѫшй фѫ аша ши кꙋ фигꙋриле дела сомѫ, ши дева еши рѫмѫшіца токма, ва фи біне, кꙋмь фꙋ тоть ꙟтрачастѫ сомѫ, кѫ лꙋѫндꙋсѫ 9, рѫмасѫ

нимикъ, дечй есте бине. каꙋтъ кипꙋль ꙟ-
крединцърїй де 9, ла фила, (33)

Кап: Е.

Пентрꙋ трацере.

Ꙟ, Че лꙋкрꙋ ва съ зикъ трацере?
Р, Трацере нꙋ ва съ зикъ алтъ фъръ де кѫть
алꙋа ѹнь нꙋмъръ май микь, динтраꙋль май
маре, (адекъ:) Врѫндь ащй велетꙋль дела
Хс, каре ꙋмблъ - 1795 кѫцй анй вꙑрь фй де
кѫндь ꙋмбла ачесть велеть - 1523 - пꙋне ачес-
та кън май микь сꙋпть - 1795 - аша,

1795
1523
0272

Шй ꙟчепе деспре мѫна дрꙗптъ а зиче 3
лꙋѫндь дела 5 ръмѫнь 2. пꙋне ачещй 2
дедесꙋпть, шй тречй ла чїелалцй 2, шй ꙗръ
зй, 2 лꙋѫндь дела 9, ръмѫнь 7, пꙋне 7
сꙋпть 2, лѫнгъ чїелалцй 2, апой зй 5

 лꙋѫ-

лꙋ́ѫндь дела 7, ръмѫ́нь 2, пꙋне 2 сꙋпть 5 лѫ́нгъ 7, ши фъ ши кꙋ 1 аша, къ ръмѫне нимикъ, пꙋне цифра лѫнгъ 2 дедесꙋпть ши фаӂь 272 де ани.

Алтъ ꙟкипꙋире май кꙋ ꙟцелеӂере, фїинд оунꙋль даторю алтꙋе кꙋ 457 де лей, ꙟсфѫршитꙋль лꙋнїй, ꙗꙋ дать 238 де лей, ва съ щїе кꙋ кѫть ꙗꙋ май ръмась даторю. пꙋне 457 де лей капетеле банилорь дѣсꙋпра, ши 238 дедесꙋпть.

даторїе - 457
плата - 238

ръмъшица - 219 - съ май плътѣскъ

Ꙟиче ꙟцй аръть къ фїиндь ѿфнгꙋръ де десꙋпть май маре, нꙋсъ поате скоате, дарь требꙋе съте ꙟпрꙋмꙋтезй де алта. везй къ нꙋврѫндь асъ лꙋа 8 дела 7 нꙋсъ поате, нꙋмай требꙋе асъ ꙟпрꙋмꙋта де оунꙋль дела 3- ши пꙋиндь лѫнгъ 7, ворь фаче 17, къ дела 17, съ поате лꙋа 8, ши ръмѫнь 9, къ

пꙋ-

пꙋиндꙋль ла локꙋль лꙋй, вей да чель 1 лꙋй 3 шй ворь фаче 4, кꙋ лꙋжндь ꙟчесть 4, дела 5 джеꙋпра, ръмжне 1, каре лїй пꙋне лжнгъ 9. ꙟкꙋмь вей лꙋа, шй пе 2- дела 4, шй ръмжнь ꙟарь 2, кꙋ пꙋиндь лжнгъ 19- фаkь 219- лей, даторїе, съ май плътѣскъ.

Шй ꙟша вей фаче кжндь съ ворь ꙟтжмпла бре ѡаре каре динь фигꙋриле челе динь нꙋмърꙋль че съ траце, ꙟфи май маре, потъте вей ꙟпрꙋмꙋта дела ꙟлтеле, кꙋмь фъкꙋшй джеꙋпра.

Ꙟлтъ ꙟкипꙋире де лей, шй пърале.

Ꙟвемь касъ скоатемь, ѡрй съ трацемь 345- де лей, шй 25- де пърале, динь 457- де лей, шй 35- де пърале, ка съ щимь че ръмжне, пꙋне 457- де лей, шй 35- де пърале, джеꙋпра дꙋпъ ѡбичею, шй чей че съ скоть де десꙋпть.

Лей,	пърале.
457	35
345	25
112	10-- ръмъшица.

Ꙟчепе

Ꙟчепе дела пърале, ши фъ ꙟтрꙋ тоть ка ши деѕꙋпра.

Ꙗръ кѫндь ꙟцй ва вени къ ай съ те ꙟпрꙋмꙋтезй ла пърале дела лей, съ фачй аша, фіе ꙗръ ачесть, нꙋмъръ де май сꙋсь, даръ съ фіе май маре нꙋмърꙋль пъралелѡрь, де десꙋпть де кѫть чель деѕꙋпра, (адекъ): съ се скоатъ 345- де лей, ши 35- де пърале, дела 457- де лей, ши 25- де пърале, атꙋнче те вей ꙟпрꙋмꙋта де ꙋнь леꙋ, шиль вей фаче ѡрцй аша.

Лей,	пърале.
457	25
345	35
111	30

Ꙟчепе ꙗръши дела пърале зикѫндь 5- дела 5- лꙋѫндь, рѫмѫне нимика, пꙋне цифра де десꙋпть, апой зи 3- дела 2- нꙋ съ поате лꙋа, требꙋе съ те ꙟпрꙋмꙋтезй дела лей, де 4- ѡрцй, къ 4- ши кꙋ 2- факь 6- къ дела -6- съ поть лꙋа-3- ши рѫмѫнь-3-пꙋне 3- лѫнгъ-0, апой дꙋ чель леꙋ ꙟпрꙋмꙋтать, ла

лей

лей, ӑдекъ: ла -5 ши факъ 6, къ 6- лъѫндъ дела 7- ръмѫне -1, пѹне-1-сѹпть -5 ши траце ши ӑлте фигѹри, кърмѫне -11 1- лей, ши 30- де пъраle ши ӑша вей фаче ши ⷼтралтеле.

Ӑръ кѫндъ съва тѫмпла ӑфи пъраle нѹмай ⷼтрѹнъ нѹмъръ, ши ⷼтрѹ ӑлтѹлъ нѹ: (принъ ⷼкипѹире) де ворфи пъраle ⷼнѹмърѹлъ дѫсѹпра, ши ⷼчелъ дедесѹптъ нѹ ворфи, ӑтѹнче пороаръ тоате пъраleле ⷼръмъшицъ, ши траце ши лейи ⷼлокѹлъ лоръ. Ӑръ ⷼпротивъ, съ фие пъраle ⷼнѹмърѹлъ дедесѹптъ, ши ⷼчелъ дѫсѹпра съ нѹ фие нимикъ: ӑтѹнче скоате оунъ лей динъ нѹмърѹлъ дѫсѹпра ⷼпрѹмѹтъ, даръ нѹ де йстовъ съ ръмѫе липсъ, шилъ фъ пъраle, ши чева рѫмѫне, пѹне сѹпть линие ла рѫндъ, ши ӑша вей фаче ши ⷼтралте ⷼтѫмплъри, Ӑръ леѹлъ челъ ⷼпрѹмѹтатъ, ⷼлъ дѹ ла нѹмърѹлъ дедесѹптъ съ ӑдаѹгъ ла трацере. Везй ⷼкипѹире ла ӑчаста, ӑвемъ касъ скоатемъ 34- де лей, ши-25- де пъраle, динъ -87- де лей, пѹней ла ѿрѫндѹалъ.

Лей	Пърале
87	40
34	25
52	15

Ꙟчепе дꙋпъ ѡбичею дела пъра́ле, ши зи 25- де пъра́ле, нꙋ аве́мь де оунде съле скоа-темь, тре́бꙋе а не ꙟпрꙋмꙋта дела ле́й, де оунь ле́ꙋ, ши а́ль фаче пъра́ле, къ дела 40 де пъра́ле, аве́мь де оунде лꙋа -25- де пъра́-ле, ши ръмжнь -15- пъра́ле, іарь ле́ꙋль чель ꙟ-прꙋмꙋта́ть съ пꙋне ла -4-, къ фа́кь -5-, къ лꙋжндь -5- дела -7-, ръмжнь -2-, ши траце ши пе -3- динь -8-, къ ръмжнь -5-, къ пентрꙋ ача́стъ ѡржндꙋѧлъ ꙟми паре ꙟдес-тꙋль аръта́ре.

Ꙟ: Дарь ꙟкрединца́ре трацерїй кꙋмь съ фаче?

Р: Ꙟкрединца́ре съ фаче кꙋ сома́ре ръмъ-шицилѡрь, кꙋ нꙋмърꙋль чель микь, ши дева єши нꙋмърꙋль чель ма́ре токма, ва фи бине,

де

дену: фъ де алдоиле. везй ѫкипуириле пусе айчѣ.

Ѫтъѫ ѫкипуире.

1784 - нумъръ маре

1523 - нумъръ микъ

―――

0261 - нумъръ ръмасъ

1784 - ѫкрединцарѣ.

Алдоиле ѫкипуире.

457 - нумъръ маре

238 - нумъръ микъ,

―――

219 - ръмъшица,

457 - ѫкрединцаре

Алтреиле ѫкипуире

Леи,	Пъраle,
457	35 - нумъръ маре,
345	25 - нумъръ микъ,
---	---
112	10 - ръмъшица,
457	35 ѫкрединцаре.

Ши аша вей фаче ши ѫтраlтеле.

Кап. ѕ

Пентрꙋ ꙟмꙋлцирѣ

Ꙟ: Че ва съ зикъ ꙟмꙋлцирѣ?

Р: Ꙟмꙋлцирѣ нꙋ ва съ зикъ алтъ, фъръ декѫт ꙟмꙋлциндꙋ ꙋн нꙋмъръ пре алтꙋл, ꙟл фаче аша де маре, кѫте ꙋнимй аре ачеста ꙟтрѫнсꙋл.

Ꙟ: Кѫте нꙋмере требꙋеск ка съ съ ꙟмꙋлцаскъ.

Р: Доаѫ, каре ꙋнꙋл съ кїамъ ꙟмꙋлциторю, алтꙋл ка съсе ꙟмꙋлцаскъ. Ши ꙟмꙋлциндꙋсе ачесте доаѫ нꙋмере. Алтренилѣ съ кїамъ нꙋмърꙋл єшит.

Ꙟ: Ачел нꙋмъръ єшит де акꙋрꙋе фелю требꙋе съ фїе?

Р: Тот дѫꙋна требꙋе съ фїе де фелюл ꙟмꙋлциторюлꙋй, ѡри че съ фїе, бани, аꙋ алте нꙋмере ꙟмꙋлците.

Ꙟ: Кꙋм съ фаче ꙟмꙋлцирѣ?

Р: Кꙋ доаѫ нꙋмере, дар май ꙟтѫй єсте де требꙋинцъ ка съ щїй бине де рост табла пиѳагорика, адекъ: чел абако каре съ гъсъще ꙟтот локꙋл, мъкар ꙟнъ ла 10 кѫ-

те

те 10, кѫ не щїинд ачаста, фачи кꙋ грїꙋ ӑмꙋлцирѣ, ӑꙋ ши нꙋ поцй.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

Ѩтъ ши табла пидагорика пентрꙋ чей че
нꙋ щиꙋ каре аре ачастъ ѫцелецере, пꙋне 2-
дечете, ꙋнꙋль дела мѫна стѫнгъ, адекъ
дечетꙋль чель маре, пе стѫлпꙋль деспре стѫн-
га пре марџене, ши дечетꙋль ӑрътъторю де
ла дреапта дѫсꙋпра, пе каре нꙋмърь вей съль
ѫмꙋлцещи, ши погоаръ пре стѫлпь жос, пъ-
нъ ѫдрептꙋль нꙋмърꙋлꙋй чель ції кꙋ дечетꙋль
чель маре, ши ачель нꙋмърь че съ ва гъси ѫтра
че късꙋцъ: ачела есте нꙋмърꙋль ѫмꙋлцитъ,
де ачель нꙋмърь чель врей, (адекъ:)

Съ пꙋнемь къ авемь а ѫмꙋлци нꙋмърꙋль,
6- кѫте 6- пꙋне дечетеле кꙋмь сау зись,
ꙋнꙋль дѫсꙋпра пе 6- ши алтꙋль де ѡпарте,
ши мерџи ѫдрепть пѫнъ сꙋпть дечетꙋль дѫ-
сꙋпра: ши вей гъси 36, къ ачеста ѫй ѫ-
мꙋлцитъ кꙋ 6, ши аша фъ кꙋ тоате: пъ-
нъ ла ѡсꙋтъ, ѡри пре каре врей съ ѫмꙋлцъщи.

Ѫ: Ачастъ таблъ ѡ ѫцелегъю пре бине, дарь
кꙋ ѡрѫндꙋяла скриеорій, кꙋмь съ фаче ѫ-
мꙋлцире?

Р, Дꙋпъ кꙋмь сау зись, кꙋ 2- нꙋмере пꙋ-
се ѫбꙋнъ ѡрѫндꙋялъ, ѫкипꙋль кꙋмь сау а-

шезать

шеꙁа́ть ꙟ ѡ҆рѫндꙋѧла тра́цері́й, ші кꙋ ѡ҆бичеюль кꙋмь саꙋ пꙋсь ла сома́ре, нꙋмърь, дрептъ нꙋмърь, ші де вѡрь фі оу҆нь нꙋмърь май ма́ре, ші а҆лтꙋль май мікь, то́ть чель мікь де десꙋпть, ші чель ма́ре дѧсꙋпра, пентрꙋ бꙋнꙋль ѡ҆бичею. кѫ то́ть оу҆на є҆сте, ѡ҆рй де десꙋпть ѡ҆рй дѧсꙋпра, нꙋмай пентрꙋ фрꙋмсеца мещешꙋгꙋлꙋй, сѫ фа́че а҆ша̀, (а҆декѫ) врѫндь касъсе ꙟмꙋлца́скѫ де 7- ѡ҆рй кѫте 8, фѫ май ꙟтѫй ѡ҆крꙋче ꙟкіпꙋль оу҆нꙋй хе́рь а҆ша̀.

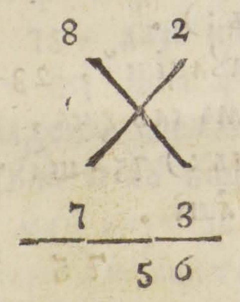

А҆по́й пꙋне пе 8- ꙟко́рнꙋль хе́рꙋлꙋй деспре стѫ́нга, ші пе 7- де десꙋпть, ꙗрѫ ꙟко́рнꙋль хе́рꙋлꙋй: ші ве́ꙁй дела 8- пѫнѫ ла 10- кѫ́ть май требꙋє́ще, кѫ требꙋє́скь 2, пꙋне а҆чещй 2- де дрѧ́пта ꙗрѫ ꙟко́рнꙋль хе́рꙋлꙋй,

ши везй ши дела 7 пѫнъ ла 10, къ требȣеске 3, пȣне ши ачещй 3- ꙟкорнȣль херȣлȣй де десȣпть, ши ꙟмȣлцеще ачесте 2- нȣмере, зикѫндь: 2- кѫте 3- фак 6, траџе ѡлиніе, ши пȣне 6- де десȣпть, ши ѫ 3- дела 8- ав 2- дела 7- къ тоть 5- рѫмѫнь, пȣне ачещй 5- лѫнгъ 6- къ фак 56, ꙟмȣлціть 7- кȣ 8.

Ачастъ ꙟкипȣире слȣжаще пентрȣ чей че нȣ щіȣ бине табла пидагорика, че сав зись май сȣсь, ашь фаче кȣ ачаста адȣчере аминте, ꙗръ де челе ꙟдоите, ѡрѫндȣіала лѡрь есте аша, (адекъ:).

Врѫндь съ ꙟмȣлцещи, 23- де ѡрй, кѫте 75, пȣнеле кȣмь сав зись, чель май маре деасȣпра, (адекъ:) 75- ши чель май мик 23- де десȣпть, аша.

```
  75
  23
 ----
 225
150
 ----
1725
```

Ꙟче́пе а̂ ꙟмꙋлцѝ деспре мѫ́на дрѧ́птъ, спре стѫ́нга, дела 3- зикѫ́ндь: 3- кѫ́те 5 -фа́кь 15-пꙋне 5- сꙋпть ли́нїе, ꙟдре́птꙋл лꙋ́й 3, шѝ зечи́на ѡ҆ци́не ꙟми́нте, шѝ ı҆аръ ꙁи: 3- кѫ́те 7- фа́кь 21- шѝ кꙋ 1- че́ль а̂ве́мь, ӑдекъ: зечи́на дела 15- фа́кь 22, пꙋне 2- лѫнгъ 5- шѝ ꙟдре́птꙋль лꙋй 2 де- сꙋпра, шѝ а̂кꙋмь не фїи́ндь ӑлтъ фигꙋръ съ съ май ꙟмꙋлца́скъ кꙋ 3-, пꙋне шѝ челала́лт 2- лѫ́нгъ 2, шѝ сау ꙟмꙋлци́ть 75- кꙋ 3. Ӑкꙋмь ꙟче́пе а̂ ꙟмꙋлцѝ шѝ кꙋ 2, ı҆аръшь ка шѝ кꙋ 3 - пе 75, дарь кꙋ а̂ча́ста съ щїй, къ нꙋмърꙋль че є҆се дела ꙟтѫ́ѧ фигꙋръ, съ пꙋне сꙋпть а̂лдо́илѣ стѫлпь, ӑдекъ: сꙋпть 2- динь рѫ́ндꙋль че а̂ꙋ є҆ши́ть дела ꙟтѫ́ѧ ꙟмꙋлци́ре, шѝ май вѫрто́ѕь ве́й ꙟцеле́џе, къ ѡ҆рй ка́ре нꙋмъръ ꙟмꙋлциторю ва фѝ нꙋмърꙋл дела ꙟтѫ́ѧ ꙟмꙋлци́ре, съ пꙋне ꙟдре́птꙋль а̂челꙋѧшь ꙟмꙋлциторю дедесꙋпть, ѡ҆рй кѫ- те фигꙋрй ꙟмꙋлцито́аре съ фїе.

Дꙋпъ кꙋмь а̂йче, къ зикѫндь 2- кѫ́те 5 - фа́кь 10, пꙋне ци́фра ꙟдре́птꙋль лꙋй 2- че ꙟмꙋлце́щй, шѝ сꙋпть ӑлцй 2- де лѫнгъ

5- де ржндь, ши 1- цине ꙟминте, ши ꙟаръ ꙁи 2- кжте 7- фак 14, ши кꙋ 1- фак 15, пꙋне 5: ꙟаръ сфжршиндꙋсе фигꙋриле, пꙋне лжнгъ 5- ши чел 1: ши ръмжне ꙟмꙋлцꙋть, ши кꙋ 2- 75. Акꙋмь фъ сꙋмъ, кꙋмь везй ачелаший нꙋмъръ аичѣ.

75 : нꙋмърꙋль чесъ ꙟмꙋлцеще
23 : нꙋмърꙋль ꙟмꙋлциторю.

225 нꙋмърꙋ ꙟмꙋлцить пе 3
150 : нꙋмърꙋ ꙟмꙋлцить пе 2

1725 : сꙋма де тоть.

Ꙟ: Даръ кжндь ворфи май мꙋлте фигꙋрй де доаж, кꙋмь съ ꙟмꙋлцеще?

Р: Тоть кꙋ ачесть ѡржндꙋялъ съ ꙟмꙋлцеще, кꙋ фіеще каре фигꙋръ пе тоате фигꙋриле ꙟмꙋлцитоаре, пꙋиндь ꙟ ꙟмꙋлцире тоть фигꙋръ дрепть фигꙋръ, кареле съ ꙟмꙋлцеще кꙋмь сав ꙁись, везй кипꙋль ꙟмꙋлцирїй кꙋ май мꙋлте фигꙋрй.

23456 - нꙋмърꙋ ꙟмꙋлцит
12345 - нꙋмърꙋ ꙟмꙋлцитѡрю

———

117280 - нꙋмър ꙟмꙋлцит пе 5
93824 -- нꙋмър ꙟмꙋлцит пе 4
70368 --- нꙋмър ꙟмꙋлцит пе 3
46912 ---- нꙋмър ꙟмꙋлцит пе 2
23456 ----- нꙋмър ꙟмꙋлцит пе 1

———

289564320 - сѡма де тотъ

ꙟщиинцаре

Кѫндь сѣва ꙟтѫмпла, а ꙟмꙋлци нꙋмърꙋль де зечине, ꙟтꙋнче ꙟмꙋлцеще нꙋмай фигꙋриле зечинелѡрь, ꙟпой ꙟцꙋнце цифреле дела ꙟмѫндоѫ нꙋмериле, (ꙟдекъ) ꙟмꙋлциндь 100- пе 10, пꙋне цифра дела 10- ла сꙋтъ ши ѥсте ꙟмꙋлцитъ, къ фаче 1000. ꙟшиждерѣ ꙟмꙋлциндь 40- кѫте 30, фъ ꙟтрачѣста фелю, ꙟмꙋлциндь 3- кѫте 4, къ фак 12, пꙋне цифреле ла 12- къ фаче 1200, ши кѫндь ворфи ши кꙋ 2- аꙋ 3- фигꙋри ꙟтрꙋнь нꙋмърь, тоть аша фъ, нꙋмай съ

ꙟибъ

нєъ пре оу́рмъ а̂мжндо́ж фигꙋриле чи́фре.
Д: Кꙋмь сѣ фа́че ѫкрединца́ре ѫмꙋлцирїи̂ ꙋ р, Кꙋ ѫпърци́рѣ нꙋмърꙋлꙋи̂ е̂ши́ть дела ѫмꙋлци́ре, а̂ꙋ кꙋ ѫпърцито́рюль, ши ва е̂ши̂ чель ѫмꙋлци́ть, а̂ꙋ кꙋ чель ѫмꙋлци́ть, ши ва е̂ши̂ ѫмꙋлцито́рюль, ї́аръ де нꙋ вей вре сѣ фа́чи̂ а̂ча́ста, ѫи̂ фа́че кꙋ ѫкредини́ца́ре де 9, нꙋмаи̂ тре́бꙋе сѣ щїи̂ ѡржндꙋѫла ши а̂ а̂че́щїѧ, кѣ вржндь а̂фа́че ѫкредини́ца́ре де 9: а̂ꙋ де 7, вей ѫвѣца̀ ѫтжи̂ а̂че́сте та́бле а̂лѡ́рь ка́ре сѣ чете́ѕкь де лепѣда́ре, ѫтрꙋ а̂до́нлѣ ло́кь, сѣ щїи̂ кѣ вржндь а̂фа́че ѫкредини́ца́ре, кꙋ оу́на динтрꙋ а̂че́сте фигꙋри̂, сѣ фа́чи̂ ѡкрꙋче ѫкипꙋль оу́нꙋи̂ хе́рь, пꙋи́ндь джсꙋпра оу́на де а̂че́сте 2- Харакътирѝ, (адекѣ:) а̂че́сте тоа́те ла ѫкредини́ца́ре сѣ лжпѣдѣ.

9	7
9- ѥсте о-	7- ѥсте о-
18- ѥсте о-	14- ѥсте о-
27- ѥсте о-	21- ѥсте о-
36- ѥсте о-	28- ѥсте о-
45- ѥсте о-	35- ѥсте о-
54- ѥсте о-	42- ѥсте о-
63- ѥсте о-	49- ѥсте о-
72- ѥсте о-	56- ѥсте о-
81- ѥсте о-	63- ѥсте о-

Дечѝ вржнд а фаче ꙟкрединцаре кꙋ нꙋмърꙋл 9- фъ крꙋче кꙋм саꙋ зисе, (адекъ:) съ фачем ꙟкрединцаре де нꙋмърꙋл ꙟмꙋлцит де.

23456- ꙟкрединцаре
12345
―――――
289564320

2 3
X
6 3

Ꙟчепе ꙟтжй асома фигꙋриле дин нꙋмърꙋл дєсꙋпра каре саꙋ ꙟмꙋлцит, шѝ лапъдъ кжте 9- вей гъсѝ, шѝ че ва ръмжне пꙋне ꙟкорнꙋл лꙋй Херь кꙋм съ веде, апой iаръ ꙟ-

че́пе а̂фа́че со́мъ нꙋмърꙋлꙋй ꙟ̂мꙋлцито́рю, ѕи-
кѫ́нд: 1- ши̂ кꙋ 2- фа́кь 3, ши̂ кꙋ 3 фа́к 6, ши̂
4- фа́кь 10, ла́пъдъ пе 9- къ рѫмѫне 1, къ
пꙋ́индꙋль кꙋ 5- фа́кь 6, пꙋне 6- ꙟ̂ко́рнꙋль
крꙋчїй динь жо́сь, а̂кꙋмь ꙟ̂мꙋлце́щє а̂че́сте
2- нꙋмере, ꙟ̂тре дѫ́нселе, къ фа́кь 12,
ла́пъдъ пе 9, къ рѫмѫ́нь 3, пꙋне а̂че́сть 3-
ꙟ̂ко́рнꙋль крꙋчїй, деспре дрѣ́пта, дѣсꙋпра.

Ши̂ ꙟ̂че́пе а̂сома̀ ши̂ фигꙋриле дела со́ма
ꙟ̂мꙋлці́тъ, ѕикѫ́ндь: 2- ши̂ кꙋ 8- фа́кь 10,
ла́пъдъ 9- къ рѫмѫ́не 1, ши̂ тре́чй пе 9- динь
рѫ́ндь ла 5, ши̂ ѕи̂: 5- ши̂ кꙋ 1- фа́кь 6, ши̂
кꙋ 6 - фа́кь 12, ла́пъдъ 9- рѫмѫ́нь 3, къ
пꙋ́индь кꙋ 4- фа́кь 7, ши̂ кꙋ 3- фа́кь 10,
ла́пъдъ 9- рѫмѫ́не 1, ши̂ кꙋ 2- фа́кь 3, пꙋ-
нель ши̂ пе а̂че́сть 3- ꙟ̂ко́рнꙋль крꙋчїй, деде-
сꙋптꙋль челꙋѣла́льть 3, ши̂ саꙋ фъкꙋть ꙟ̂-
крединца́ре ꙟ̂мꙋлци́рїй.

Ꙟ̂ша̀ вей фаче ши̂ ꙟ̂тра́лтеле.

ка́пь

КАП: 3.

ПЕНТРУ ꙞПЪРЦИРЕ.

Ꙟ: Че есте ꙟпърцирѣ?

Р, Ꙟпърцирѣ есте оунь нумъръ, ка съ афлѣ атѫте пърци, кѫте аре оуниме, ꙟпърциторюль, ѡри агъси оунь нумъръ, съсе ꙟпартъ ꙟтру атѫтѣ пърци, ꙟтрунь кипь, кѫте аре нумърул ꙟпърциторю.

Ꙟ: Кѫте нумере требуескь ла ꙟпърцире?

Р, Доаѫ, каре оунул съ кїамъ ꙟпърциторю, алтул нумърул ка съсе ꙟпърцаскъ, ши чель че есе дела ꙟпърцире се зиче петрекъторю, ѡри купринзъторю, каре съ ꙟцелеџе, къ ꙟпърциндусъ оунь нумъръ, ꙟкѫте пърци съва ꙟпърци, де атѫтѣ ѡри съва купринде ꙟпърциторюль.

Ꙟ: Дарь купринзеторюль ачеста, аѹ петрекъторюль, де акърува фелю съ фїе?

Р, Ачаста съ кунсаще дела ꙟтребаре, апои къ оуне ѡри вафи де оунь фелю, алтъ датъ де алть фелю, каре май вине съва куноаще кѫндь вомь ажунџе ла ръндуѫла де трей.

Ѫ: Кꙋмь сѫ фаче ꙟпърцирѣ ачаста?

Р, Кꙋ доаѫ нꙋмере, оуна кꙋ нꙋмърꙋль кꙋрать ши алта кꙋ нꙋмърꙋлѫ ꙟсоцить.

Ѫ: Кꙋмь сѫ кꙋноаще чѧ кꙋ нꙋмърꙋль кꙋрат?

Р, Чѧ кꙋ нꙋмърꙋль кꙋрать сѫ фаче кꙋ ѡлꙋкраре, іаръ чѧ кꙋ нꙋмърꙋль ꙟсоцить, сѫ фаче кꙋ трей лꙋкрърй, ꙟтѫй сѫ ꙟпърцеще, адоилѣ сѫ ꙟмꙋлцеще, ши аль трейлѣ сѫ траџе.

Ѫ: Дъмй ѡ ꙟкипꙋире.

Р, Іатъ оуна май динь тѫй кꙋ нꙋмърꙋль кꙋрать, кѫ слꙋжаще ши пентрꙋ ꙟвѫтꙋра челорь че сѫ деприндь ꙟтѫжашь датъ, кꙋ ачѣстъ ѡрѫндꙋялъ, (адекъ:) врѫндь сѫсе ꙟпарцъ нꙋмърꙋль, 457- пе 3, пꙋнеле ꙟ ѡрѫндꙋялъ аша.

$$3 \text{ -- } 457 \;\; \frac{1}{3}$$
$$152$$

Апой ꙟчепе дела 4- азіче, 3- ꙟ- 4- де кѫте ѡрй ꙟкапе, ши ꙟкъпѫндь ѡдатъ, пꙋне ача датъ сꙋпть 4- ши челъ 1- ръмась ꙟль фъ зъчінъ, шиль ꙟжꙋнџе кꙋ 5- кѫ фаче 15,

везй

везй Ꙟ- 15- де кѫте ѡрй Ꙟкапе 3- къ Ꙟкапе де 5- ѡрй, пꙋне 5- сꙋпть алть 5- шй нꙋ ръмѫне нимикъ. акꙋмь ярѫшй везй, 3- Ꙟ- 7- де кѫте ѡрй Ꙟтръ, кънд веде къ Ꙟтръ де 2- ѡрй, пꙋне 2- сꙋпть 7- шй ръмѫне 1, къ съвѫршиндꙋсъ фигꙋриле, нꙋ съ май адаѡце ла алтеле, дарь съ пꙋне пе ѡлиніе аша.

$$\frac{1}{3}$$

Шй 3- Ꙟпърциторюль съ пꙋне де десꙋпть. Ꙟкъ зиче ѡ атреа парте динтрꙋнь нꙋмъръ Ꙟтрегь, (адекъ:) дева фй нꙋмърꙋль ачеста де лей ачель 1- зиче, съсе Ꙟпарце 1- леꙋ Ꙟтрей пърцй, шй динтра чѣле съсе май а ѡпарте, шй аша шй динтралтеле, де че фелю ва фй нꙋмърꙋль че сау Ꙟмꙋлцить. асемене вей фаче Ꙟтоате Ꙟпърцириле каре вей аве кꙋ нꙋмърꙋль кꙋрать.

Ꙗтъ ѡ Ꙟкипꙋире шй пентрꙋ алдоиле ѡржндꙋялъ, каре есте кꙋмай мꙋлте нꙋмере, шй Ꙟтрꙋ нꙋмърꙋль че съ Ꙟпарте, шй Ꙟтрꙋ нꙋмърꙋль Ꙟпърциторю. съ пꙋнемь къ ай съ Ꙟпърцещй 885- де лей, ла 34- де ѡаменй,

съ

сѫ везй кѫте кѫтъ лисѫ вине де ѡ̆мь, пꙋне ꙟтѫй нꙋмѫрꙋль де лей, чевоꙗ сѫсе ꙟпѫрцѫс-кѫ, ꙟтрꙋ ачѣстѫ ѡ̆рѫндꙋꙗлѫ.

885
34 -26
68

205
34
204
———
001

Шй ꙟчепе аведѣ 3- ꙟ 8- де кѫте ѡ̆рй ꙟтрѫ, кѫ ꙟтрѫ де доаж ѡ̆рй, траџе ѡ̆ линїе дела 34- ꙟнаинте, шй пꙋне дꙋпѫ линїе ачѣле де доаж ѡ̆рй ꙟтрате алꙋй 3- ꙟ 8. ꙟпой ꙟчепе а ꙟмꙋлцй кꙋ ачесть 2- пе 34- зикѫндь: 2- кѫте 4- фак 8, пꙋне 8 сꙋпть 4, шй ꙗрѫ зй: 2- кѫте 3- фак 6, пꙋне 6- сꙋпть 3- шй фѫ трацере а- чещй 68- дела 88 дѣсꙋпра, зикѫндь 8

дела 8- ръмѫ́не 0, пꙋне 0- сꙋпть 8, шѝ ꙗ҇ръ зи҃: 6- дела 8- лꙋ́жиндь ръмѫ́нь 2, пꙋ- не 2- лѫнгъ 0- шѝ сꙋпть 6. Ꙟкꙋмь по- го́аръ пе 5- джеꙋпра, къ фа́кь 205, пꙋне ꙗ҇ръшь пе 34- шѝ сꙋпть ачеста нꙋмърь, шѝ ве́зй 3- декѫте ѡ҇ри ꙟтрь ꙟ҇ 20, шѝ ꙟ- тръ́ндь де 6 ѡ҇рй, пꙋне шѝ ачесть 6- лѫн- гъ 2- дела ли́ніе, шѝ ꙟче́пе шѝ кꙋ ачеста а ꙟмꙋлцѝ пе 34, зикѫ́ндь: 4- кѫ́те 6, фа́кь 24, пꙋне 4- сꙋпть 5, шѝ цѝне 2, шѝ ꙗ҇ръ зи҃: 3- кѫ́те 6- фа́кь 18, шѝ кꙋ 2 чей авемь фа́кь 20, пꙋне 20- лѫнгъ 4, шѝ ꙗ҇ръ тра́це шѝ ачесть нꙋмърь дела 205, къ ръмѫ́не 1, ка́ре 1- съ пꙋне пеѡ ли́ніе, шѝ 34- дедесꙋпть, шѝ веде къ вине пе то́ть ѡ҇мꙋль 26- де лей, шѝ ѡ атріи́зечеле шѝ апатра парте динтрꙋнь леꙋ, кꙋмь съ веде.

$$\frac{1}{34}$$

Де́чй аша̀ фъ ꙟтрꙋ тоате ꙟпърцѝриле, мъка́рь де кѫ́те фигꙋрй съ фіе

де

де мꙋлте.

Ѫ: Даръ ѫкрединцъриле ѫпърцирилѡръ кꙋмь съ фак ?

Р: Ѫкрединцареа съ фаче, кꙋ ѫмꙋлцире, ѫпърциторюль кꙋ нꙋмърꙋль петрекъторю, ши ла ешире дева фи ръмъшицъ съ съ адꙋнгъ (адекъ) ѫпърцирѣ че сау фъкꙋть пе 3- де 457, еши 152- ши ѡа 3- парте динтрꙋнь нꙋмъръ ѫтрегь, ѫмꙋлцеще пе 3- кꙋ 152, ши ла сомъ адꙋнци 1, ши дева еши нꙋмърꙋль ѫпърцить есте бине, де нꙋ, съ ѫпърцещи де ѩлдоаоле, везй ѫкипꙋире.

457 - нꙋмърꙋль ѫпърцить пе -3- 152 $\frac{1}{3}$

Съ съ ѫмꙋлцаскъ кꙋ 3- 152

3

———

456 - 1

———

457 - сома ѫмꙋлцирїй

Везй къ ѫмꙋлциндꙋсъ кꙋ 3- ши адꙋнгъндꙋсъ 1-ла сомъ, вине токма нꙋмърꙋль ѫпър-

ꙟпѫрцит, дечи есте бине.

Ꙗтѫ ꙟкипуіре ши пентру алдоилеа ꙟпѫрціре, де 885 - пе 34 - кѫ есте 26 - ши ѡ атреизечеле, ши а патра парте, адекѫ: 885, нумѫрул ꙟпѫрцит пе 34, каре есте 26 ши 1/34 дин трун леу.

Ꙟмулціще 34 - ку 26, ши адаоце 1 - ла сомѫ.

	34
	26
	204
	68
	884
	1
сома	885 - есте бине.

Кап. И

Пентру нумереле рѫмасе ѡри рѫмѫшіцѫ

Ꙟ: Че лукру сѫнт рѫмѫшіциле?

Р: Рѫмѫшіциле сѫнт ѡарекаре нумере рѫ-

 масе

маре, къ съ ꙟтъмплъ дела ꙟпърцїриле нꙋмерилѡръ, аꙋ динтрꙋ алте лꙋкрꙋри нꙋмърѫндꙋсе.

Ꙟ: Кꙋмъ съ ꙟкипꙋеще нꙋмърꙋлъ ръмъшицїй?

Р, Кꙋ 2- нꙋмере не ꙟтокмате, ши кꙋ ѡ линїе принъ мижлокъ, челъ май микъ съ камъ нꙋмърътѡрю, ши съ пꙋне дѣсꙋпра пе линїе, челъ май маре съ камъ нꙋминътѡрю, ши съ пꙋне пе сꙋптъ линїе, (адекъ:) аша.

2 3 7- ачесте съ камъ нꙋмърътоаре.
3 4 8- ачесте съ камъ нꙋминътоаре.

Ꙟ: Пентрꙋ че челъ че есте дѣсꙋпра, съ камъ нꙋмърътѡрю?

Р: Пентрꙋ че къ нꙋмъръ, ши аратъ, кѫте де ачеле пърцй, ꙟтрꙋнъ кипъ, есте съ се ꙗ динъ ꙟпърцїреа нꙋмърꙋлꙋй ꙟтрегъ.

Ꙟ: Даръ нꙋминътѡрюлъ че есте?

Р. Нꙋминътѡрюлъ дъ нꙋмире ꙟкѫте пърцй требꙋе съсе ꙟпърцаскъ, нꙋмърꙋлъ ꙟтрегъ, ши динтрꙋ ачеле съсе ꙗ пекѫте аратъ нꙋмърътѡрюлъ, (адекъ:) де ва фи нꙋминътѡрюлъ, 5- ва съ зикъ къ требꙋе асъ ꙟпърцй нꙋмърꙋлъ

Ꙟ-

ꙟтрегь ꙟнь 5- пърци, ши динтрꙋ ачеле съсе ꙟ атъте пърци пе кѫте аритъ нꙋмърътóриюль, съпꙋнемь къ ꙟпърцинд ꙋсъ нище бани, ръмасъръ, динтрꙋнь лéꙋ.

5 нꙋмърътóрю.

8 нꙋминътóрю.

Съ се май ꙟ пе парте, ꙟпърцéще оунь лéꙋ, къ єсте оунь нꙋмърь ꙟтрегь, ꙟ- 8- пърци, де май пꙋне пе тоатъ партѣ ꙟпърцирїи, ши динтрꙋ ачесте 5- пърци.

ꙟщїинцаре.

Кѫндь нꙋминъториюль єсте 2- съ зиче цюмътате. де єсте 3- съ зиче: атреа парте. 4- апатра парте. 5- ачинчѣ парте, ши алтеле асеменѣ. ꙟтрꙋ ꙟтѫюль кꙋвѫнть, кꙋ де, ши ѡри, ши ꙟтрꙋ алдоилѣ кꙋвѫнть, кꙋ- а, ши аль ꙟтѫи, пе оурмъ парте, ши аша ꙟтрꙋ тоате.

ꙟ: Даръ де саръ ꙟтѫмпла съ фie ръмъшицеле де май маре нꙋмъръ, (адекъ:)

$\frac{12}{23}$ $\frac{57}{89}$ ѡри аша, $\frac{257}{486}$ ши алтеле асемене,

 кꙋмь

кꙋмь сарь зиче ѫтрꙋ ачесте?

Р. Атꙋнчѣ тоть кꙋ ачелаши ѡрждꙋалъ а-зичерїй де май сꙋсь, дарь съ май аджꙋнџе ши оунь-ле-пе оурмъ, (адекъ:)

де 12 ѡрй

аль 23 парте

Съ зиче: де доажспрѣзече ѡрй аль доаж-зечелѣ, ши атрея парте. ши ѫчасталалтъ ѫкипꙋїре, де 57 ѡрй

аль 89 парте

Съ зиче де чинчизечй ши шапте де ѡрї аль ѡпть зечиле, ши анoа парте. Іарь:

257 де ѡрй

ѫнь ———

486 парте

Съ зиче, де доаж сꙋте ши чинчизечй ши шапте де ѡрй, патрꙋ сꙋте ши аль ѡпть зе-чилѣ, ши ашаса парте, ши аша те вей слꙋ-жй ѫтрꙋ тоате.

Ѫ: Ачесть нꙋмѣрь атжта де маре, фїиндь де доаж сꙋте ши чинчизечй ши шапте де ѡрй, аль пїтрꙋлѣ сꙋте, ши аль ѡптзечилѣ, ши ашаса парте, че парте сарь путе съ май фїе?

Р, Ачеста съ поате скимба ꙟнꙋмире май микъ, ши де нꙋ съва пꙋте скимба, съ прецꙋеще, де ѥсъ ціе партѣ кѫтъ ва фи, (адекъ:)

Съ фіе ръмъшіца ачаста парте динтрꙋнь леꙋ, къ прецꙋиндꙋсъ ꙗръ фаче 21 - де пърале, ши де шаптезечй ши патрꙋ де ѡрй, патрꙋ сꙋте ши аль ѡптзечилѣ, ши аша парте динтрꙋ ѡпъра. везй ѡрѫндꙋяла прецꙋирій ла фила. (59)

А: Кѫте сѫнть лꙋкръриле ръмъшіцелѡрь: афаръ де челе ѡбичнꙋите, сомаре, трацере, ꙟмꙋлцире, ши ꙟпърцире?

Р, Мꙋлте саръ пꙋте арѫта, даръ челе май ѡбичнꙋите сѫнть ачесте, ши май требꙋинчоасе, (адекъ:) трей, скимбаре, ꙟтоарчере, ши прецꙋире.

КАП: Е

Пентрꙋ скимбарѣ Ръмъшіцелѡрь.

А: Че ва съ зикъ скимбаре?

Р, Нꙋ ва съ зикъ алтъ фъръ де кѫтъ а скимба вре ѡаре каре ръмъшіце ꙟтрꙋ нꙋмире май

микъ

мик, ка съсе поатъ кꙋноаще, прецꙋл май кꙋ оушꙋринцъ, даръ поть кꙋ ачелашй прецъ че есте.

Ꙟ: Даръ пентрꙋ че нꙋ зиче фиеще каре ръмъшице, ши зиче врещаре каре ръмъшице?

Р, Пентрꙋ къ нꙋ съ поть тоате ръмъшициле асъ скимба.

Ꙟ: Кꙋмъ съ фаче скимбарѣ ачаста?

Р: Май ꙟтѫй требꙋе съ гъсъщй нꙋмърꙋл скимбъторю, каре нꙋмъръ съ гъсеще, ѡрй кꙋ ѡ ꙟпърцире, ѡрй кꙋ май мꙋлте. Кꙋ ѡ ꙟпърцире есте кѫндъ съ тѫмплъ ꙟтꙋнчѣ кѫндъ нꙋмърꙋл скимбъторю есте ачелашъ, каре есте нꙋмърꙋл ръмъшицїй, каре ва съсъ скимбе, адекъ: кѫндъ нꙋмъръторюл мъсоаръ токма пе нꙋминъторюл, фъръ де алтъ ръмъшицъ. (адекъ) фие ѡръмъшицъ.

25 ѡрй
де 75 парте динтрꙋнъ нꙋмъръ ꙟтрегъ. Везй къ 25- ꙟтръ ꙟ 75 де трей ѡрй, ши нꙋ ръмѫне нимикъ, дечй ачесть 25- есте нꙋмърꙋ скимбъторю, къ

зиче

зиче ѡатрїѧ парте, каре съ пꙋне пе ѡлинїе аша. $\frac{1}{3}$

къ прецꙋиндꙋсъ ачеста, вине тоть ѧтрꙋнь кипь кꙋ 25-де ѡри, аль шептезечеле, ши ачинчѣ парте, (адекъ) съ фїе ачастъ ръмъшицъ ꙗаръшь динтрꙋнь леꙋ, дꙋпъ кꙋмь еаꙋ май арътать ши май сꙋсь, 25-де ѡри аль шаптезечеле ши ачинчѣ парте, нꙋ есте май мꙋлть декжть атреѧ парте динтрꙋнь леꙋ, (адекъ) 40-де бани.

Ши пентрꙋ ачаста съ дъ порꙋнкъ, касъсе скимбе ръмъшицеле челе кꙋ маре нꙋмърь, ѧтрꙋнь нꙋмърь май микь, касъсъ ѧцелагъ май кꙋ леснире.

Ѧ: Даръ атꙋнчѣ кжндь нꙋминъторюль нꙋ ва фи ачелашь нꙋмърь скимбъторю, кꙋмь саръ гъси алтꙋль?

Р: Атꙋнчѣ требꙋе съсъ ѧпартъ нꙋминъторюль, пе нꙋмърꙋль нꙋмъръторю, (адекъ) вржндь касъсе скимбе, ѧтрꙋ ѡнꙋмире май микъ ачастъ ръмъшицъ.

$$\frac{28}{80}$$ ꙍри де парте

Пꙋне нꙋмериле ачесте ꙟ ꙍрꙟндꙋꙟлѣ, ка съсе ꙟпартъ, ꙟдекъ: 80- пе 28- ши кꙋ чева рꙟмꙟне, ꙟаръшь ꙟпърцеще нꙋмърꙋль 28, ши рꙟмꙟиндь ши динтра честа чева, ꙟпарте ши кꙋ ачеста рꙟмъшица чаꙋ фость ꙟпърцитоаре, ши аша скимбꙟндꙋсе ꙋнꙋль кꙋ алтꙋль, пънъ борьвени ꙟтокма, съ нꙋ рꙟмꙟе нимикъ. везй ꙟкипꙋирѣ де май цїосъ.

```
28 --- 80
       28 --- 2
       56
       --
       24 --- 28
              24 --- 1
              --
              04 --- 24
                     4 --- 6
                     24
                     --
                     00
```

Ӑкꙋмь дꙋпъ че ан ашезать пе 28- ши пе 80- ꙟ ѿрꙟндꙋѫлъ, ꙟчепе а ꙟпърци дꙋпъ ѡбичею, ши зи 2- де кѫте ѡри ꙟкапе ꙟ 8, шиꙟ веде къ ꙟкапе де доаѫ ѡри, пꙋне ачесть 2- пе ѡлиніе, ꙟдрептꙋль лꙋи 28, ши ꙟмꙋлцеще зикѫндь: 2- кѫте 8- факь 16- пꙋне 6- сꙋпть 8, апои ѩрь зи: 2- кѫте 2- фак 4, ши чель 1- чель авемь факь 5- пꙋне 5 лѫнгъ 6- къ факь 56, траџе ачесть 56- дела 80- къ ръмѫнь 24, апои траџе ѡ линіе ꙟнаинте лꙋи 24, ши погоаръ пе 28- дель пꙋне ꙟкапꙋль линіеи, апои пꙋне пе- 24 сꙋпт 28, ши везй де кѫте ѡри ꙟкапе 2- ꙟ 2- къ ꙟкипе ѡдатъ, пꙋне ачасть датъ де ѡпарте къ нꙋ ꙟмꙋлцеще нимикъ, ши траџе 24 дела 28, къ ръмѫне 4, ши ѩрь траџе ѡ линіе дела 4- ꙟнаинте, ши пꙋне пе 24- дꙋпъ линіе ши пе 4- дедесꙋпть, ши везй де кѫте ѡри ꙟкапе ачесть 4- ꙟ 24- къ ꙟкапе де 6 ѡри, ши нꙋ ръмѫне нимикъ, дечи ачесть 4- ꙟй нꙋмърꙋль скимбътѡрю, кꙋ каре 4- ꙟпърциндꙋсе ръмъшица, діде скимбаре нꙋмърꙋлꙋй кꙋмь съ веде ꙟчасть ꙟкипꙋире.

28, 7
4 - - - - - скимбать --
80, 20

Кѫ ѫпърциндꙋсе пе 4- ꙟдеде динь 28- де ѡрй, шй аль ѡптꙁечилѣ парте, де 7- ѡрй, шй аль доаꙁечилѣ парте, къ амѫндоаꙁ ачесте нꙋмере де ръмъшице, сѫнть ѫтокма-къ кѫть пентрꙋ аръгарѣ скимбърїй, сокотескь а фи ѫдестꙋль.

Ѫ: Даръ ѫкрединцарѣ скимбърїй кꙋм съ фаче? Кꙋ доаꙁ ѫмꙋлцирй, ꙋна кꙋ нꙋмъръторюль, чель гъсить, шй кꙋ нꙋминъторюль скимбать.

Ѧлта кꙋ нꙋмъръторюль скимбать, шй кꙋ нꙋминъторюль гъсить, ѧдекъ: 7- кꙋ 80, шй 20- кꙋ 28, дꙋпъ кꙋмь съ веде ѫчастъ фигꙋръ маи цось, шй де воръ фи сомеле ѫтрꙋнь кипь, а фи бине, ѩръ де нꙋ, требꙋе съсе каꙋте де ѩꙁноавъ, нꙋмърꙋль скимбъторю, де нꙋ ва фи причина динь ѫмꙋлцире.

Ѩтъ ѫкипꙋире ѫчастъ кръче.

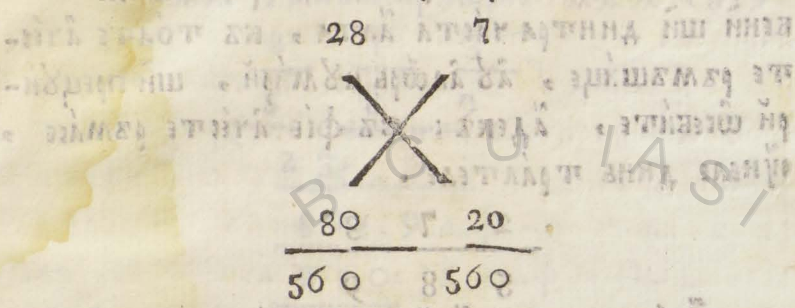

Везй къ аȣ фость адевърать 4 — нȣмърȣ скимбъторю, кѫчй ꙟмȣлциндȣсе нȣмериле, ѹнеле кȣ алтеле, дедеръ томеле ꙟтрȣнь кипь де 560.

Капь, і.

Пентрȣ Ѡрѫндȣала ꙟтсарчерій.

Ꙟ: Че єсте ꙟтсарчерѣ ачаста?

Р, Ꙟтсарчере нȣ ва съ зикъ алтъ, фъръ де кѫть а ꙟтсарче, ши астрѫнџе мȣлте ръмъшице де ръмъшице, ꙟтрȣ ѡсингȣръ ръмъшицъ, адекъ: ꙟпърциндȣсъ ѹнь нȣмърь ꙟтрегь, ръмѫне ѡръмъшицъ, ши ꙟпърциндȣсъ ши ачастъ ръмъшицъ, съ тѫмплъ де ръмѫне ши алтъ ръмъшицъ, ши поате ве-

вени ши динтра часта алта, кѫ тоате ачесте рѫмѫшице, аꙋ алѡрь нꙋмѫрй, ши прецꙋирй ѡсебите, адекѫ: сѫ фіе ачесте рѫмасе, ѹнеле динь тралтеле.

2 7 3
5 8 9

Ачесте де 2- ѡрй а- 5- парте сѫ нꙋмескь пѫрцй де ѹнь нꙋмѫрь ꙟтрегь. Іарѫ де 7- ѡрй а- 8- парте, есте парте де ѡ а- 5- парте, динтрꙋнь нꙋмѫрь ꙟтрегь. Ши де 3- ѡрй а- 9- парте, есте парте динь ѡ а- 8 парте, динь ѡ а- 5- парте, дела ѹнь нꙋмѫрь ꙟтрегь.

Ши аша ши алтеле асемене.

Іатѫ ѡ ꙟкипꙋире май кꙋратѫ, сѫ пꙋнемь кѫ ачесте рѫмѫшице сѫнть пѫрцй динтрꙋнь леꙋ, ши врѫндь ной ка сѫле стрѫнцемь ꙟтро сингꙋрѫ рѫмѫшицѫ пентрꙋ ка сѫ кꙋноащемь май кꙋ леснире алѡрь прецꙋита мѫсꙋрѫ, сѫ фаче аша пꙋнеле ꙟ ѡрѫндꙋялѫ, дꙋпѫ кꙋмь стаꙋ май жось.

2 7 3
5 8 9
23, 3
40, 9
210
360

ꙟпой ꙟчепе але ꙟмꙋлци пе тоате, кꙋ ачѣстъ ѡрѫндꙋѧлъ: ꙟтѫѧ ръмъшицъ, кꙋ чѧ де а доилѣ, ши сꙋмеле де ачесте кꙋ чѧ де а треилѣ ръмъшицъ, къ апой тоате ръмѫнь ꙟтро сѫнгꙋръ ръмъшицъ.

Дечи ꙟчепе дела ꙟтѫѧ ръмъшицъ, а ꙟмꙋлци нꙋмъръторюль 2- кꙋ нꙋминъторюль дела а доилѣ ръмъшицъ, къ єсте 8- зикѫндь 2- кѫте 8- фаќь 16, ши ла ачесте 16- адꙋнаце нꙋмъръторюль 7- къ фаќь 23, ши ачеста сѫ пꙋне де а фи нꙋмъръторю. апой ꙗръшй ꙟмꙋлцеще нꙋминъторїй ꙟтре дѫншїй, (ꙟ адекъ:) 5- кꙋ 8- зикѫндь: 5- кѫте 8- фаќь 40, пꙋне ачесть 40- сꙋпть 23- касъ фїе нꙋминъторю, ши фъкѫндꙋсъ ачесте доаѫ нꙋмере ѿ ръмъшицъ, погоаръ пе чѧ де а треиле лѫнгъ

ачаста

ачѧста, адекъ пе чей де 3 ѡрй ꙟ 9 парте, шй ле ꙟмȣлцеще зикѫндь: 3- кѫте 9- факь 27, шй 3- нȣмърътор-юль лȣй 9- факь 30, пȣне ачѣста десѡ парте, адекъ 0, шй ꙗрь зй 2- кѫте 9- факь 18- шй кȣ 3- дела 30- чель авемь, факь 21, пȣне ачѣсть 21- лѫнгъ цифръ къ бинь афй 210. Апой, ꙗръшй ꙟчепе а ꙟмȣлцй, шй пе 40- кȣ 9- зикѫндь: 4- кѫте 9- факь 36, пȣне цифра дела 40- динаинтѣ лȣй 36, къ ва фаче 360, къ ачѣсть нȣмъръ ва фй нȣминъторю, апой ачѣсте доаѫ нȣмере ле пȣне пе ѡлиниїе фъкѫндȣсе дин трей ѡсѫнгȣръ ръмъшицъ.

Ꙗтъ ꙟкипȣире.

$$\frac{210}{360}\quad \begin{matrix}\text{нȣмъръторю,}\\ \text{нȣминъторю,}\end{matrix}$$

Шй скимбѫндȣсъ ачаста ръмъшицъ, ꙟтрȣ ѡнȣмире май микъ, дъ нȣмъръ скимбъторю 30, къ ꙟпърцѫндȣсе пе ачѣсть 30- дȣпъ ѡбичею, аратъ ѡръмъшицъ кȣ ѡнȣмире май микъ, даръ тоть де ѡ мъсȣръ ла прецȣире кȣ ачаста, вези ꙟкипȣирѣ:

210 7
Ꙟпърцитъ пе 30 —— дъ ръмъшица ——
360 12

къ прецꙋиндꙋсъ ачаста, факь 23- де пъраде ши ѹнь бань.

Ꙟ: Дарь Ꙟкрединцаре де ачастъ лꙋкраре аꙞтоарчерїй кꙋмь съ фаче?

Р: Кꙋ нꙋминъторюль ръмъшицїй че сау гъситъ, късъ Ꙟмꙋлцеще пе нꙋминъторюль Ꙟръмъшицїй чей динтжй, ши апой съ Ꙟпарте сома ачаста, пе нꙋминъторюль ръмъшицїй гъситъ, ши петречере Ꙟпърциторюлꙋй, требꙋе съ ꙗсъ нꙋминъторюль ръмъшицїй чей динтжй, ши ръмъшица че ва ръмжне дела Ꙟмꙋлцире ꙗръшь се Ꙟмꙋлцеще нꙋминъторюль дела алдоиле ръмъшицъ, ши съ Ꙟпарте ка ши челалалть кꙋ нꙋминъторюль ръмъшицїй гъсите, ши че ръмжне съ Ꙟмꙋлцеще, кꙋ нꙋминъторюль ръмъшицїй де алтрейле. Ши Ꙟтоате Ꙟмꙋлцириле, ши Ꙟпърцириле, требꙋе съ ꙗсъ петречириле, нꙋмериле нꙋмъръ тоаре аръмъшицилоръ.

Асемене кжндь ворфи ши май мꙋлте ръмъшице, тоть кꙋ ачастъ ѡржндꙋялъ ѹрмазъ

ма́зъ, ве́зй ѫкипꙋи́ре.

нꙋмърътóрй, 2 7 3

- - -

нꙋминътóрй, 5 8 9

Ръмъши́целе ѫтóарсе ѫтрꙋ ѡсингꙋръ ръмъши́цъ 210

360

Ѫмꙋлци́ре, шй ѫпърци́ре,

210

5

360 -- 1050 --- 2

330

8

360 -- 2640 -- 7

120

9

360 -- 1080 --- 3

0000

Акꙋмь дꙋпъ че аи пꙋсь ꙟ ѡрѫндꙋѧлъ нꙋмърѫторюль рѫмъшицїй гъсите, адекъ 210, пентрꙋ ка съ съ ꙟмꙋлцаскъ кꙋ нꙋминъторюль рѫмъшицїй чей динтѫй 5, ши ꙟмꙋлциндꙋл съ фъкꙋ ѥшире сомїй де 1050, къ ꙟпърциндꙋсъ пе нꙋминъторюль рѫмъшицїй гъсите, деде петречере де 2-ѡри кꙋ ачесть нꙋмъръ, ши требꙋе ка съ ꙗсъ, фїинд къ ши нꙋмърѫторюль рѫмъшицїй динтѫй есте 2, ши фъкѫндꙋсе кꙋ ачеста ꙟмꙋлцире, ши трацере дꙋпъ ѡбичею, деде рѫмъшица де 330.

Ши ꙗръши ꙟмꙋлциндꙋсъ ши ачастъ рѫмъшицъ, кꙋ нꙋминъторюль дела алдоиле рѫмъшицъ 8, деде ѥширѣ сомїй 2640, къ ꙟпърциндꙋсъ ши ачастъ сомъ, пе нꙋминъторюль 360, аратъ петречерѣ де 7- къ есте дꙋпъ кꙋмь съ вое, ши фъкѫндь ꙗръшь ши кꙋ ачеста ꙟмꙋлцире, ши трацере рѫмасъ 120.

Къ ши ачесть нꙋмъръ ꙟмꙋлциндꙋсе пе 9-нꙋминъторюль дела алтреиле рѫмъшицъ, фъ кꙋ сома де 1080, къ ꙟпърциндꙋсе ши ачастъ сомъ пе 360, фъкꙋ петречере де 3: нꙋмъторюль дела алтреилѣ рѫмъшицъ, ши ꙟмꙋл-

цинд шй ачеста ачеле ꙟтрате, вине асъ трацe аꙋ аскоате 1080, дела 1080: шй ръмасъ па́трꙋ нимикꙋрй.

Дечй ꙟкредиинцаре ачаста есте бꙋнъ, шй фъръ де грешалъ, ꙟтрꙋ ꙟтоарчере де ачесте ръмъшице.

Аръ́таре

Акꙋмъ дꙋпъ че ай кꙋноскꙋтъ бине ачесте ѡрѫндꙋеле аріѳметичещй, еꙋ воюсъ цй май арътъ ꙋна май кꙋ простіе, аꙋ сѫте ꙟщіинцъри, кѫій кѫндъ съ зиче: а 5-парте динтрꙋнъ нꙋмъръ ꙟтрегъ, адекъ: съ фіе динтрꙋнъ леꙋ ачінѣ парте сѫнтъ 8-пъраде. Май а 3-парте, дин ачінчѣ парте динтрꙋнъ леꙋ есте ѡ тіря.. шй а 9-парте дин а 8-парте дин а 5 парте, есте ꙋнъ шалъꙋ.

Шй дей вре съ щій, ꙟръмъшіцеле каре ной ламъ авꙋтъ, де- $\frac{2}{5}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{3}{9}$

Каръ щей къ чинчя парте а фі динтрꙋнъ леꙋ, а соми кꙋмъ саꙋ ꙟрътітъ май сꙋсъ, къ 2-ѡрй а 5-парте фак 16-пъраде, шй де 7-ѡрй а 8-парте, дин ѡа 5-парте, фак 7-пъ-

раде

рáле, ши де 3- ѡ҃рй а̂ 9- парте дінь єа 8-
пáрте, дінь а̂чинчѣ парте, фáкь 3- шалъй
къ стрѫнгѫндусе тоате а̂честе, фак 23- де пъ-
рáле, шѝ 1- вáнь, дупъ кумь ѫй веде, шѝ
ѫ̂ ѡ҃рѫндуѫла прецуирїй.

К Ӑ П Ь : ӐІ.

Пентру Ѡ҃рѫндуѫла Прецуирїй.

Ѫ: Че ва съ зикъ прецуире?

Р, Прецуире ну ва съ зикъ а̂лтъ. Фъръ де кѫть а̂съ гъсѝ прецуль, шѝ мъсура лукрурилѡрь, каре съ а̂флъ ѫтру ръмъшице.

Ѫ̂: Кумь съ фаче прецуирѣ а̂часта,

Р, Ку ѫмулцирѣ, шѝ ѫпърцирѣ, ѫмулциндусе нумъръторіуль ръмъшицїй, ку а̂ль съу нумъръ ѫтрегь, шѝ ѫпърциндусъ єширѣ а̂чещїй ѫпърцирй, ку нуминъторюль ръмъшицїй, вада соума прецулуй, кѫть вафѝ, а̂декъ: съ фачемь, къ ръмъшица а̂часта, каре єшѝ де 7- ѡ҃рй а̂ 12- парте, кумь къ єсте парте динтрунь леу, касъ ведемь кѫте пърале факь.

Ꙟмꙋлцеще 7- кꙋ 40, кѫчй 40- де пъ-
рале фак ꙋн леꙋ, шй ꙟпарте ꙟмꙋлцирѣ а-
часта, пе нꙋмнѫторюль 12, кѫ вада ешй-
рѣ де 23- де пърале, кꙋ рѫмѫшица де 4- ѡрй
а 12- парте динтро пърѫ.

Кѫ прецꙋиндꙋсѫ, шй ачастѫ рѫмѫшицѫ кꙋ
ꙟмꙋлцире де аль сѫꙋ нꙋмърь ꙟтрегь, кѫ ес-
те пъраша, фѫкѫндꙋсѫ каши дасꙋпра, ꙟ-
мꙋлциндь нꙋмърѫторюль рѫмѫшицїй 4- кꙋ 3,
сꙋма банилѡрь, де ѡпърѫ, фак 12- кѫ нꙋ-
минѫторюль 12- ꙟнь 12- ꙟтрѫ ѡдатѫ кѫ
фаче ꙋнь бань.

Дечй ꙗтѫ, кѫ прецꙋирѣ де рѫмѫшица де
7- ѡрй аль 12- парте динтрꙋнь леꙋ, дѣде е-
шире де 23- де пърале, шй ꙋнь бань, дꙋпѫ
кꙋмь сѫ веде ꙟтрꙋ ꙟкипꙋирѣ ачаста.

7   40
——   7
12   ———

280
12—— 23
24
———
040
12
36
———
04

рѫмъши́ца ——
12

Шѝ скимбѫ́ндѹсъ а҆ча́стъ рѫмъши́цъ, ва да̀ ѡ҆а тре́ꙗ па́рте динтро пъра̀, а҆декъ: ꙟпърци́ндь 12- пе 4- е҆сь 3, шѝ ꙟпърциндь 4- пе 4- е҆се 1- къ зиче: ѡ҆а треꙗ па́рте динтро пъра̀, къ ви́не а҆фѝ оу҆нь ба́нь.

Ꙟ: Ꙟа́рь ꙟкрединца́ре прецѹ́ирїй кѹмь съ фа́че?
Р, Ꙟкрединца́рѣ прецѹ́ирїй съ фа́че а҆че́ꙗшй ка шѝ а҆ ꙟпърцирїй, кѫ́чи ꙟмѹлциндѹсъ 40- пе 7- де́де со́ма е҆ши́рїй де 280, шѝ ꙟпърциндѹсъ а҆честь нѹмъръ, пе 12- де́де петре́чере де 23, кѹ рѫмъши́ца де 4, а҆кѹмь ꙟмѹлциндь 23- кѹ

12

12- ши ажꙋнгѫндь ла сꙋма 4- фаче ꙗрѫшй 280. Ꙗръ де нꙋ ва фи нꙋмърꙋль сꙋмїй ачелашй, поцй касъ фачй лꙋкраре прецꙋирїй де алдѡнле.

Ꙟщїинцаре

Кꙋ ачастъ ѡрѫндꙋӕлъ апрецꙋирїй, нꙋ съ фаче нꙋмай лꙋкраре ꙟтрꙋ ачастъ ꙟкипꙋире, каре де ной сꙋ дать кꙋ банй, дарь ши ꙟтрꙋ тоате мъсꙋриле, ши кꙋмпънириле, съ лꙋкръзъ кѫꙋтѫндь тоть ла аль сеꙋ нꙋмърь ꙟтрєгь.

Ши ꙗръшь нꙋмърꙋль ꙟтрєгь, нꙋ єсте нꙋмай лєꙋль, каре сꙋ нꙋмить нꙋмърь ꙟтрєгь, дарь ши фїеще каре сꙋмъ че съ ꙟпарте єсте нꙋмърь ꙟтрєгь, къ де сарь ꙟпърци 300- 400, аꙋ 500- де лєй, ачесте сѫнть нꙋмере ꙟтрєцй ши ръмъшица де ва фи, афи де лєй, дела лєй де пърале, дела пърале де банй, дела банй де шалъй, мъкаръ къ ачещй депе оурмъ, ла ной сѫнть нꙋмай кипꙋрй де банй, дарь нꙋ авємь де ачастъ мъсꙋръ.

Къ тоате ачесте мъсꙋрй де банй арътацй, ꙟпърцин дꙋсе, съ кїамъ капете, аꙋ нꙋмере

ꙟтрєцй

ꙟтреџи.

Ꙟсемене де ар фи кънтаре, ръмъшіца ар фи ѡчи, дела ѡчи литре, дела литре драмури, ши аша ꙟтру тоате мъсуриле, съ поате ꙟсъ сокоти аль съу нумъръ ꙟтрегъ, кукаре съ поть прецуи ѧлтеле.

Кап. ВІ

Пентру сомаре ръмъшицилоръ

ꙟ: Кумъ съ фаче сомаре ръмъшицилоръ?

Р: Де вор фи де ѡнумире тоате ръмъшіцеле, съ ꙟдуни ꙟтъи тоци нуминъторіи, ши съ и фіи сом. адекъ: съ фіе ачесте ръмъшіце тоате де ѡ ꙟ 8-парте динтрунь нумъръ ꙟтрегъ. стрънџе тоци нумъръторіи, ши съ і фіи сом. (адекъ) съ фіе ачесте ръмъшіце.

нумърътори	2	5	3	4
	-	-	-	-
нуминъторі	8	8	8	8

ꙟ пе тоці нумъръторіи, ши пуне ꙟ ѡрън-дуала сомеріи аша.

2
5
3
4
- - 6
8 - - 14 - - 1 -
8

Ве́зй кѫ фѫкѫ́ндȣсѫ со́ма де 41- шѝ 8- ꙟкѫпȣ 1, шѝ рѫма́сѫрѫ де 6- ѡ҄рй а̂ 8- па́рте динтрȣнь нȣмѫрь ꙟтре́гь, шѝ а̂че́ да́тѫ че ꙟкѫпȣ 8- е́сте оу҆нь нȣмѫрь ꙟтре́гь, шѝ ѡ҄рй де кѫ́те ѡ҄рй ва ꙟкѫпе́ нȣминѫто́рюль ꙟ со́мй, а̂тѫ́ца ꙟтре́цй ворфѝ, ꙗ҄рь рѫмѫшѝцеле не ворфѝ, ѡ҄рь фѝ пѫ́рцй де а̂нȣмѫрȣлȣй ꙟтре́гь.

Сѫ пȣнемь кѫ а̂че́сте рѫмѫшѝце сѫ фѝ фо́сть, а̂ 8 па́рте динтрȣнь ле́ȣ, кѫ ꙟпѫрцѝндȣсѫ со́ма нȣмѫрѫторилорь пе 8, де́де оу҆нь ле́ȣ, шѝ рѫма́сѫрѫ де 6 ѡ҄рй а̂ 8 па́рте динтрȣнь ле́ȣ, кѫ ꙟнмѫ́жндȣсѫ а̂ча́стѫ рѫмѫшѝцѫ, дѫ ѡ̂нȣмѝре ма́й микѫ де ѡ̂ а̂лтѫ рѫмѫшѝцѫ, а̂декѫ: де 3- ѡ҄рй а̂ 4- па́рте, кѫ прецȣ́ндȣсе е҄сте то́кма 30 де пара́ле.

ꙟ: Дарь кѫ́ндь ворфѝ де мȣ́лте фе́люрй нȣ-

минѫ-

минъторій, а̂тѹнчѣ кѹмь сорь фаче сомеле? Р: Де ворфи нѹминъторій де мѹлте фелюри, ші де деѡсебіте нѹмірй, трібѹе съ се а̂тсаркъ тоцй а̂трѹ ѡнѹмире, а̂тра честь фелю, а̂мѹлциндѹсе нѹмърътор̂ій а̂крѹчішь кѹ тоцй нѹминъторій, афаръ де алеѹ нѹминъторю, (адекъ) а̂бжндь а̂съ фаче сомъ де доаж ръмъшіце, оуна де 4-ѡ̂рй а̂ 8-парте, ші алта де 7-ѡ̂рй а̂ 9-парте, пѹнеле а̂ ѡ̂ржндѹлъ дѹпъ ѡ̂бичею.

нѹмърътор̂й	4	7
	–	–
нѹминъторй	8	9

Ші а̂мѹлцеще кѹ нѹмърърторюль 4-дела а̂тжа ръмъшіцъ, пе нѹминъторюль 9-дела алдоила ръмъшіцъ, късъ фаче 36, шіва фи а̂тжюль нѹмърърторю.

Апой ѣръшь асемене фъ кѹ нѹмърърторюль 7-дела алдоила ръмъшіцъ, а̂мѹлциндѹль кѹ 8-дела а̂тжа ръмъшіцъ, късъва фаче 56- алдоила нѹмърърторю.

Акѹмь ѣръшь а̂мѹлцеще нѹминъторій

дела а̂мѫндоаѫ рѫмъшіцеле ꙟтре ѫмѫншій,
ӑдекъ 8- кꙋ 9- къ факь 72, къ є҆сте нꙋми-
нъторюль де а̂мѫндоѫ рѫмъшіцеле, пꙋнеле
а̂честе нꙋмере ꙟ ѡ҆рѫндꙋала, дꙋпъ кꙋмь съ
вѣдь ꙟчастъ фигꙋръ, де доаѫ рѫмъшіце,
оу҆на де 36- де ѡ҆рі, а̂ль 72- парте, ши а̂л-
та де 56- де ѡ҆рй, а̂ль 72- парте. Іатъ
ꙟкипꙋире:

нꙋмъръторій, 36 56.
нꙋминъторій- 72 72

Дечй а̂кꙋмь, стрѫнџе пе тоцй нꙋмъ-
ръторій, ши фъ сомъ.
А̂пой а̂частъ сомъ, ꙟпарте пе оу҆нь нꙋ-
мъръторю, ӑдекъ: пе 72- дꙋпъ кꙋмь ай фъ-
кꙋть ꙟрѫмъшіцеле челе де ѡ҆нꙋмире, май ꙟ-
нainte.
Ꙟ: Дакъ кѫндь вѡїь фи маі мꙋлте рѫмъ-
шіце кꙋмь съ фак пентрꙋ каѣ віе ла ѡ҆нꙋмире?
р, Асемене ка ши ꙟтрачесте доаѫ, рѫмъ-
шіце а̂рътате, ꙟмꙋлціндь нꙋмъръторій кꙋ
нꙋминъторій, ши че нꙋмере вѡрь є҆ши вѡрь фи
нꙋмъръторе.

а̂пой

Апои ꙟмꙋлциндꙋсъ нꙋминъторїи, ꙟтре
джншїи, вѡрь да нꙋмърꙋль нꙋминъторю, а-
декъ: съ фїе трей ръмъшице ꙟкипꙋль кꙋмь
съ вѣдь ачесте.

2	:	3	:	7
5	:	4	:	8

Ꙟмꙋлцѣше 2- кꙋ 4- ши нꙋмърꙋль чесъ ва
фаче, кꙋ 8-, адекъ: ꙟмꙋлциндь 2- кꙋ 4-
факь 8, ши ꙟмꙋлциндь ачесть 8- кꙋ алть 8,
факь 64, пꙋнель ачесть 64, де ѡпарте пе
ѡлинїе, къ ва фи нꙋмъръторюль динтжи.

Апои ꙗрь ꙟчепе а ꙟмꙋлци пе 3- кꙋ 5- ꙟ-
крꙋчишь, зикжндь: 3- кжте 5- факь 15, ши
тречи пе нꙋминъторꙋл лꙋи 3- адекъ: престе 4-
кꙋ 15- ла 8- ши зи 8- кжте 15 факь 120, пꙋ-
нель, ши пе ачеста пе алтъ линїе, касъ фїе
алдоилѣ нꙋмъръторю.

Ши ꙗръ ꙟчепе ши кꙋ 7- а ꙟмꙋлци асеме-
нѣ, зикжндь: 5- кжте 7- факь 35, апои
кꙋ ачесть 35- пе 4- къ факь 140, ши ва фи
алтреилѣ нꙋмъръторю пꙋниндꙋль ши пе ачеста
пе алтъ линїе.

Акꙋмь ꙟмꙋлцѣше нꙋминъторїи тоцй

ꙋнꙋль дꙋпѫ алтꙋль, зикѫнд: 4- кѫте 5- фак 20, ши 8- кѫте 20- фак 160, кѫ ачеста есте нꙋмитꙋрюль, дꙋпѫ кꙋм сѫ кяде ꙟачастѫ фигꙋрѫ.

Нꙋмѫрѫторй:	64:	120:	140
Нꙋминѫторй:	160:	160:	160

Везй кѫ тоате рѫмѫшицеле де мꙋлте нꙋмерй, сѫ ꙟтоарсерѫ ꙟтросѫнгꙋрѫ рѫмѫшицѫ, ши аша сѫ фачй ши кꙋ алтеле де ворь фи ши май мꙋлте тоть кꙋ ачастѫ ꙟрѫндꙋꙟлѫ.

Ятѫ ши алтѫ арѫтаре де оаре каре рѫмѫшице, кꙋ нꙋмѫрѫторюль 1, пентрꙋ касѫ кꙋ ноштй кѫ 1- нꙋ ꙟмꙋлцеще, везй ꙟкипꙋире де трей рѫмѫшице.

нꙋмѫрѫторю-	1	1	1
нꙋминѫторй-	2	3	4

Ачесте а ꙟмꙋлцй зикѫнд 1- кѫте 3- фаче 3, апой 3- кѫте 4- фак 12, пꙋнелѫ пе ачеста пе оурмие, кꙋм ай фѫкꙋть дмаѕꙋпра, ши ярѫ кꙋ чель де алдоиле рѫмѫшицѫ, зикѫнд: 1- кѫте 2- фаче 2-, ши 2- кѫте 4-

фаче

фаче 8, асеменѣ ши ку алтреилѣ, зи- 1- кѫте 2- фаче 2, ши 2- кѫте 3- факь 6, пънеле тоате ачесте ꙟ ѡрѫндуꙗла, оунуль дупъ алтуль.

Ши ꙟчепе а ꙟмулци нуминъторїй зикѫндь: 2- кѫте 3- факь 6, ши 4- кѫте 6- факь 24, ши пуиндусе ачесть 24- пе супть тоци нумъръторїй, вине афи ꙟтоарсе ꙟтро сингуръ нумире, дупъ кумь съ вѣдь.

нумърътори 12 8 6
\- - -
нуминътори 24 24 24

ꙟ: Дарь ꙟкредницаре кумь съ фаче де ачесть фелю де сомъри?

Р: ꙟкредницарѣ де ачесте съ фаче ку прецуире сомїй ръмъшицилѡрь. апой съсе прецуꙗскъ фиеще каре ръмъшицъ, кѫте оуна ѡсебите, ши стрѫнгѫндусе тоате прецуириле ꙟтро сѫнгуръ сомъ, ши де ворь вени ꙟтрунь кипь ку сома прецуитъ ва фи бине, де нусе каруте де аадонае. Иатъ ꙟкипуире пентру ꙟкредницаре, ку че динтѫй ꙟкипуире де 4- ръмъшице, къ ау фость де ѡ а 8- парте динтрунь

трꙋнь нꙋмъръ ꙟтрегь, пре каре лам ꙟкипꙋ-итъ ꙟфи леꙋ, пꙋне ачесте ръмъшице ѡаръши ши ꙟнчѣ, пентрꙋ ꙟкипꙋирѣ аша. ꙟпой ꙟ нꙋмърътѡрїй дей пꙋне ꙟ ѡрꙟндꙋѫла сомърїй ши фъ сомъ.

2	5	3	4	нꙋмърътѡри
–	–	–	–	
8	8	8	8	нꙋминътѡри,

2
5
3
4

8 -- 14 -- $\frac{6}{8}$

1

ꙟчепꙟндь дела 4, ши зи: 4- ши кꙋ 3, факь 7- ши кꙋ 5- факь 12, ши кꙋ 2- че сꙟнть дѣсꙋпра факь 14, кꙟй веде къ 8- ꙟтръ ѡдатъ, ши ръмꙟне 6, пꙋне ачесть 6- пе ѡ линїе, ши сꙋптъ дꙟнсꙋль пе 8- дꙋпъ кꙋмь съ веде, къ ꙟкипꙋеще ѡ а 6-парте, ꙟдекъ

адекъ: чѣль 1- чау ꙟтрать 8- ꙟ 14- есте оунь леу, ши ачещи 6- де шесе ѡри а 8 парте динтрунь леу, къ прецуиндусе фачь 30- де пъраль.

дечи 30- де пъраль, ши ку оунь леу, фачь 70- де пъраль, акумь везй ши ку прецуирѣ де фіеще каре ръмъшицъ, вине токма ку ачасть сомъ, пуиндусъ аша:

2/8	10	пъраль
5/8	25	пъраль
3/8	15	пъраль
4/8	20	пъраль
сома	70	

Ꙟчепе а зиче: де 2- ѡри а 8- парте, фа-

10 пъра́ле, де 5 а̂ 8 па́рте фа́че 25- де пъра́ле де 3- ѡ҆́рй а̂ 8- па́рте фа́че 15- пъра́ле. де 4- ѡ҆́рй а̂ 8-па́рте фа́че 20- де пъра́ле.

А҆кꙋмь фъ со́мъ де а̂честе пъра́ле, шѝ де ворьвенй а̂то́кма кꙋ чѧ со́мъ а̂фи бине.

А̂ЩІИНЦА́РЕ

Кꙋ а̂че́сте ѡ҆ржндꙋеле де а̂фла́че со́ме де нꙋмере ръмъши́це, съ по́ть фа́че шѝ ла а̂лте мъсꙋрй, дꙋпъ кꙋмь сау а̂ръта́ть ла фила: ( ) шѝ мъка́рь къ нои́ пꙋтемь фа́че со́ме де ръмъши́це, шѝ фъръ де а̂честе а̂кꙋркъ́рй, а̂ри̂дметиче́щй, ръмжиндꙋне нꙋ май ѡ҆прйчинꙋире де а̂да̀ а̂кредницъриле, дꙋпъ кꙋмь вомь а̂ръта̀ май жо́сь, дꙋпъ а̂че́сте 2- ѡ҆ржндꙋ́еле, а̂канта́рюлꙋй, шѝ а̂ко́тꙋлꙋй.

А̂ТЖА А̂КИПꙋИРЕ

А҆вжндь нои́ па́трꙋ ва́се бꙋне де ча́ръ оу҆нꙋль де 24- де канта́ре, шѝ 30- де ѡ҆къ. 3- литре, шѝ 40- де дра́мꙋрй, шѝ а̂лтеле дꙋпъ кꙋмь събъ́дь а̂че́сть канта́рю а̂семнате пе дꙋсꙋпра кꙋ канта́ре, ѡ҆́чй, литре, дра́мꙋрй, а̂кипꙋите кꙋ ѡ҆сжнгꙋръ сло́въ, К- канта́ре, Ѡ- ѡ҆́чй, Л- литре, Д- дра́мꙋрй,

шѝ

ши кꙋ ѡлинїе трасъ пе дедесꙋпть.

К	Ѡ	Л	Д
24	30	3	40
15	24	2	79
18	35	1	54
9	42	3	95
69	1	3	68

Пꙋне ачесте васе кѫнтѫрите ꙟ ѡрѫндꙋꙗлъ кꙋмь съ вѣдь, ши ꙟсемнѣзъ пе дѫсꙋпра. кѫнтаре. ѡчй. литре. ши драмꙋрй.

Апой ꙟчепе афаче соме ꙟкипꙋль кꙋмь ай фѫкꙋть де лей, парале, ши бани, ꙟчепѫнд деспре дреапта спре стѫнга, адекъ: дела драмꙋрй, зикѫндь: 5- кꙋ 4- факь 9, ши кꙋ алть 9- факь 18, пꙋне ачесть 8- сꙋпть линїе, ши ѡпреще зечина, ши ѡ дꙋ ла 9- ши зи: 1- ши кꙋ 9- факь 10, ши кꙋ 5- факь 15, ши кꙋ 7- факь 22, ши кꙋ 4- дѫсꙋпра, факь 26, къ ꙟтрꙋ тоатъ сома де драмꙋрй факь 268, пꙋне 68- ши ѡпреще 200, кѫчи 200 де

дра-

драмꙋри факь 2- литре, дꙋ ачесте 2- литре ла литре, ши зи: 2- ши кꙋ 3- факь 5, ши кꙋ 1- факь 6, ши кꙋ 2- факь 8, ши кꙋ 3- десꙋпра факь 11, ꙟ 8- литре, кѫ факь 2- ѡкѫ, іарѫ 3- литре пꙋнеле сꙋпть алте 3- литре, іарѫ 2- ѡкѫ ле дꙋ ла ѡчи, ши зи: 2- ши кꙋ 2- факь 4, ши кꙋ 5- факь 9, ши кꙋ 4- маи сꙋсь факь 13, пꙋне 3- де ѡпарте, пѫнѫ вей фаче ши сомеле зечинелѡрь, ши зечина каре ай зи, 1- ши кꙋ 4- факь 5, ши кꙋ 3- факь 8, ши кꙋ 2- факь 10, ши кꙋ 3- десꙋпра факь іарѫ 13, пꙋне ачесть 13- лѫнгѫ 3- каре аи пꙋсь де ѡпарте, ши ꙟпарте пе 44- ачещи 133, ши де кѫте ѡри ва ꙟтра 44- ꙟтѫте кантаре вѡрь фи, ши рѫмѫшица, ѡчи, везй кѫ ꙟтрѫ 44- ꙟтрꙋ 133- де 3- ѡри ши рѫмасѫ 1, пꙋне ачесть 1- сꙋпть линіе ла ѡчи, ши пе 3- кантаре ле дꙋ ла кантаре, ши фѫ сомѫ, зикѫндь: 3- ши кꙋ 9- факь 12, ши кꙋ 8- факь 20, ши кꙋ 5- факь 25, ши кꙋ 4- де маи сꙋсь факь 29, пꙋне 9- ши цине 2- ши зи: 2- ши кꙋ 1- факь 3, ши кꙋ алть 1- факь 4, ши кꙋ 2- факь 6, пꙋне ши пе ачесть

6-

6- лънгъ 9- къ фáкь 69- де кантáре, ши 1- ѡкъ, ши 3- литре, ши 68- де дрáмꙋрй.

Ȃладоилѣ Ȃкипꙋире:
Де коцй, рꙋпй, ши Гре́фꙋрй.

Ȃвѫндь оунь негꙋцитóрю де ȃкꙋмпъра ȃ 4- букъцй де Стóфе кꙋ фирь, ши мъсꙋрѫндь аꙋ гъсить ȃтрꙋна 34- де кóцй, 7- рꙋпй, ши 3- грефй.

Ȃтрáлта 25- де кóцй, ши 5- рꙋпй, ши 2- гре́фй.

Ȃ ȃлтреилѣ 20- де кóцй, 6- рꙋпй, ши 1- гре́фй.

Ȃ ȃлпáтрꙋлѣ 22- де кóцй, 3- рꙋпй, ши 3- гре́фй, ши ерѫндь ȃфáче сеамъ, зисъ оунꙋѧ динь оученичй, съ пꙋе ȃчесте кáпете де нꙋмеаре ȃ ѡрѫндꙋѧлъ, ȃша ȃтѫй пе дѫсеспракꙋ ȃсемнáре де кóцй, рꙋпй, грефй, ши дꙋпъ че ле ȃшъзъ зисъ.

К	Р	Г
34	7	3
25	5	2
20	6	1
22	3	3
103	7	1

Ѫчепе дала грефй, ши зй: 3- ши кȣ 1- факъ 4, ши кȣ 2- факъ 6, ши 3- дѧсȣпра, факъ 9, везй къ ѫ 9- грефй, сѫнтъ 2- рȣпй, ши 1- грефъ, кѫчй 4- грефй фаче 1- рȣпъ, ѫ-кȣмъ дȣ ачещй 2- рȣпй, ла рȣпй, ши зй: 2- кȣ 3- факъ 5, ши кȣ 6- факъ 11, ши кȣ 5- факъ 16, ши кȣ 7- дѧсȣпра, факъ 23, везй ѫ 23- декѫте ѡрй ѫкапе 8, кѫчй 8- рȣпй. фаче 1- котъ, кѫй веде къ ѫкапе де 2- ѡрй, ши рѫмѫне 7- пȣне 7- сȣптъ линїе ла рȣпй, ши чей 2- коцй, дȣй ла коцй, ши зй: 2- ши кȣ 2- факъ 4, ши кȣ 5- факъ 9, ши кȣ 4- дѧсȣпра, факъ 13, пȣне 3- сȣптъ линїе, ши цине зечина, ѫпой зй: 1- ши кȣ 2- факъ 3- ши кȣ ѧлцй 2- факъ 5 ши кȣ 2- факъ 7, ши кȣ 3- дѧсȣпра, факъ 10, пȣне ачещй

ю-лѫнгъ 3, къ вѡрь фаче 103, де коцй, шй 7- рупй, шй 1- грефь, ꙟтсате букъциле де брокать, ѡрй де стофе.

Ꙟ: Даръ ꙟкрединцарѣ де ачесте кумь съ фаче?

Р: Ку ачеашь ѡрѫндуялъ дупъ кумь сау арътать. кѫчй ачеле ръмъшице, че сау фъкуть, де ѡкй, литре, драмурй, ау рупй, грефй, асемене сѫнть ка шй алтеле, пуиндусе ꙟтру алѡръ ѡрѫндуялъ.

Съ поате фаче шй ку алть кипь, пуиндусе ку нумърулъ де 9, нумай съ ціи минте челе нумере де ѡкй, литре, драмурй, ау де рупй, грефй, съле трацй ꙗръ ла алѡръ соме пънъ те вей ꙟкрединца, ꙗръ динь сома чѣ маре съ лепезй (принь ꙟкипуйре)

Съ фачемь ꙟкрединцарѣ ку 9- ꙟтру ачаста депре оурмъ ꙟкипуйре де коцй, шй ꙟчепе дела грефй, дей фъ сомъ де алдоиле, шй гъсиндь къ сѫнть 9- пунель де ѡпарте.

Акумь везй че ай супть линие, шй веде къ есте 1, апой адуцй аминте де чей 8 карій ай фъкуть 2-рупй, де ай пуртать ла

рупй

рꙋпїй, пꙋней ꙟарь пе ачея 8- сꙋпть 1- къ ворь фаче 9, дечи ачестїе синть бꙋнй.

Шй мерџй ла рꙋпїй, шй ꙟарь ле фъ сомъ къ ворь фаче 21, пꙋней де ѡпарте, шй везй ꙟаръшь че ай сꙋпть линїе, къ синть 7-, апой ꙟаръ шй пе чей 2- коцй, адекъ чей 16- рꙋпй, че ай дать ла коцй, шй фъ сомъ кꙋ 7, къ факь 23, лъпъдъ чей 2- рꙋпй, че ай лꙋать дела грїфй къ ръмжнь 21, пꙋне шй пе ачесть 21- де ѡпарте, апой лъпъдъ кжте 9- вей гъсй шй динтра честа, шй динь чель дела сомъ, шй деворь єшй токма ва фй бине, кꙋчи єшй шй дела оунꙋ, шй дела алтꙋль тоть 3.

Акꙋмь мерџй ла сома че маре, къ єсте де 101 де коцй, шй каꙋтъ шй сꙋпть линїе къ вей гъсй 103, лъпъдъ чей 2- коцй, каре ай лꙋать дела рꙋпй, къ ръмжне ꙟарь 101, ꙟтокма кꙋ челалалть, ꙟ динтрꙋ амжндоꙋ сомеле кжте 9- вей гъсй, къ ръмжне 2, шй дела ꙋнꙋ шй дела алтꙋль.

Дечи нꙋ єсте де ачеркà кꙋ алте ꙟкрединцъри къ єсте бине.

КАПЬ ГІ

ПЕНТРѢ ТРАЦЕРѢ РЪМЪШИЦИЛѠРЬ

Д: Кꙋмь съ фаче трацере де ръмъшицъ ?

Р: Кꙋ ꙟмꙋлцирѣ ꙟкрꙋчишь, дꙋпъ кꙋмь сав арътать ла сомаре де ръмъшицъ, ши нꙋмереле чеворь еши дела амжндоꙋ ꙟмꙋлцириле, съсе трагъ чель май микь дела чель май маре кꙋ ачасть ѡрнъдꙋѧлъ, фъкжндь май ꙟнаинте ѡкрꙋче, апой пꙋиндь 2 - ръмъшице ꙟкорнꙋрй, кꙋмь съ веде.

2 3

X

4 5

12
10

02

20

Ачепе

Ꙟчепе а ꙟмꙋлци дела нꙋмърꙋль чель май
маре зикѫндь 3 - кѫте 4 - фак 12, пꙋне 12
сꙋпть крꙋче, апой зи 2-кѫте 5-фак 10 - пꙋне
ши пе ачесть 10- сꙋпть 12 ши траџе пе 10 дела
12- къ рѫмѫне 2- ши ачесть 2 ва фи нꙋмъръ-
торю, апой ꙟмꙋлцеще нꙋминъторїй ꙋнꙋль
кꙋ алтꙋль, ши чева еши дела ꙟмꙋлцире пꙋне
сꙋпть 2, ши ва фи ѡръмъшицъ динь траџере
а скоатере динтралте ръмъшице, каре зиче
де 2 ѡрй аль 20 парте.

Ꙟ: Кꙋмь съ фаче ꙟкрединцарѣ ꙟтрꙋ ачесть
фелю де траџере.

Р: Кꙋ сомаре нꙋмърꙋлꙋй, чель май микь
кꙋ нꙋмъръторюль ръмъшицїй чаꙋ рѫмась, ши
дева вени токма кꙋ нꙋмърꙋль ръмъшицїй чей
май марй есте бине, дꙋпъ кꙋмь ꙟтра честе
ръмъшице чесъ фъкꙋ траџере, късомѫндꙋсе
2- кꙋ 10, съ фъкꙋ ꙟтокма кꙋ 12, къ пен-
трꙋ ачаста сокотеске афи ꙟдестꙋль.

КАП. ДI

ПЕНТРꙊ ꙞМꙊЛЦИРЕ ШИ ꙞМПЪРЦИРЕ РЪМЪШИЦИЛѠРЬ

А: Кꙋмь сѣ фаче ꙟмꙋлцирѣ ръмъшицилѡрь?
Р. Кꙋ доаѫ ꙟмꙋлцирй, ꙟтжй нꙋмъръторїй, ꙟлдоилѣ нꙋминъторїй. Ши єширѣ че ва фи, сѫ пꙋне пе ѡлинїє ꙟтре нꙋмъръторй дѣсꙋпра, ши а нꙋминъторилѡрь де десꙋпт.

Ꙗтъ ѡ ꙟкипꙋире де доаѫ ръмъшице, де каре єсте трєбꙋинцъ, сѫсе ꙟмꙋлцаскъ, ꙟдекъ: де 2- ѡрй а 3- парте, ши алта де 4- ѡрй а 8- парте, пꙋнеле ꙟлинїє, оуна дꙋпъ алта аша.

$$\frac{2}{3}\ \frac{4}{8}$$

$$\frac{8}{24}$$

Ши ꙟчепе а ꙟмꙋлци нꙋмъръторїй, ꙟтре джншїй, зикжндь: 2- кжте 4- фак 8, пꙋне ачєсть 8- сꙋпть лінїє, апой ꙟмꙋлцєще ши нꙋминъторїй зикжндь: 3- кжте 8- фак 24, пꙋне ши ачєсть 24- сꙋпть алтъ лінїє, ши ръмжне ѡсингꙋръ ръмъшицъ, єшитъ дела ꙟмꙋлцире, де 2- ръмъшице, дечй аша вей фаче ши кꙋ алтеле.

А: Даръ ꙟкрединцаре де ачаѫстъ ꙟмꙋлцире,

 кꙋмь

кꙋмь съ фаче?

Р, Кꙋ ꙟпърцїре нꙋмърꙋлꙋй ешїть, ѡрй пе нꙋмърꙋль ръмъшїцїй. ꙟмꙋлцитоаре, къ ѧрь требꙋй съ ѧсъ чель ꙟмꙋлцїть, ѡрй де са ꙟпърцй пе нꙋмърꙋль ръмъшїцїй ꙟмꙋлците, ва ешй нꙋмърꙋль ръмъшїцїй ꙟмꙋлцитоаре.

ꙟ: Дарь кꙋмь съ фаче ꙟпърцїре ръмъшїцелѡрь?

Р, Требꙋе ꙟтрꙋ ꙟтѫюль локь ѧсъ ꙟмꙋлцй нꙋмърътѡрюль ръмъшїцїй, ꙟпърцитоаре, кꙋ нꙋминътѡрюль ръмъшїцїй че съ ꙟпърцеще, шй чеѧ че ва ешй дела ачеѧ ꙟмꙋлцїре, ва фй нꙋмърꙋль ꙟпърцитѡрю.

ꙟтрꙋ ѧлдоиле локь требꙋе съ ꙟмꙋлцїекъ, нꙋмърътѡрюль ръмъшїцїй, ꙟпърцитоаре ѧль кърїй ешїре де нꙋмърь ва фй ка съсе ꙟпърцїескъ.

Ѧтъ ѧкипꙋїре кꙋ челе де май сꙋсь 2- ръмъшїце, ꙟмꙋлцїте кꙋ де 2- ѡрй ѧ 3- парте, пе алта де 4- ѡрй ѧ 8- пѧрте, къ дедеръ ешїре де 8- ѡрй аль 24- пѧрте, пꙋсе ꙟчаста фигꙋръ, кꙋ ръмъшїца чѧ ꙟмꙋлцїтъ.

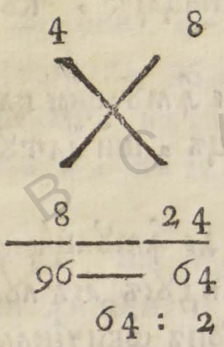

8 24

96 —— 64

64 : 2

нꙋме скимбате: 32 -- --- рѫмѫшица скимба:

95 : 3

Ꙟчепе а ꙟмꙋлци ꙟкрꙋчишъ зикѫндъ: 4- кѫте 24 факъ 96, пꙋнелъ ачестъ 96, десꙋпре ꙟмꙋлциторюлъ 4- ши сꙋптъ линїѧ лꙋй 8, апой тречй ла 8- ши зи: 8- кѫте 8- фаче 64, пꙋне десꙋпре 8- ши сꙋптъ линїѧ лꙋй 24, ши саꙋ ꙟмꙋлцитъ.

Акꙋмъ требꙋе сѫсе ꙟпѫрцаскѫ 64- пе 96, даръ пентрꙋ кѫ нꙋ ꙟкапе 96, ꙟ 64- рѫмѫне рѫмѫшице, де 64- ѡрй, алъ 96 парте кѫ пꙋиндꙋсѫ пе ѡлинїе. лисѫ фаче скимбаре ꙟнꙋмере май микѫ, ши гѫсиндꙋсѫ нꙋмѫрꙋлъ скимбѫторю, 32- арата ѡрѫмѫшицѫ де нꙋме май микѫ, ши ꙟтокма кꙋ рѫмѫшица кѫꙋта-

тъ, пентрꙋ Ꙟкрединцаре, кꙋ де 2- ѡ҆рй а҆- 3- парте.

Ꙟ: Кꙋмь съ фаче Ꙟмꙋлцире кѫндь вафй оу҆нь нꙋмъръ кꙋ ръмъшицъ, шѝ а҆лтꙋль фъръ де ръмъшицъ.

Р, А҆чѣсть фелю де Ꙟмꙋлцире съ фаче Ꙟмꙋлте кипꙋри, пꙋтѫндꙋсъ а҆съ лꙋа ръмъшица Ꙟтро парте, ꙗ҆ръ дꙋпъ ѡ҆бичеюль а҆рифметичїй съ фаче, дꙋпъ кꙋмь съ веде Ꙟчаст Ꙟкипꙋире, врѫндь а҆съ Ꙟмꙋлцй 56- шѝ де 3- ѡ҆рй а҆- 4- парте, пе 7- пꙋиндꙋсъ Ꙟ ѡ҆рѫндꙋала Ꙟмꙋлцирїй а҆ша.

	56 :	3		
Ꙟмꙋлцире пе-	7-	---		
		4		
Ꙟтѫя сомъ -	392	-		
		7		
Ꙟмꙋлцире кꙋ-		3		
Ꙟпърцире пе-	4-	21-	1	
		5-	--	ръмъшица,
а҆ль 2- сомъ-	397		4	

Ꙟчепе Ꙟтѫй а҆ Ꙟмꙋлцй пе 56 - кꙋ 7, шѝ зй: 6- кѫте 7- фак 42, пꙋне 2- сꙋпть линїй

ніе май џось, ши цине 4- зечіни, апой іаръ
зи: 5- кѫте 7- фак 35, ацѹнџй ши ачеле
4- зечіни каре ле аи, къ съ фак 39, пѹне
ачещи 39- лѫнгъ 2, къ съ фаче ѫтѫѧ сомъ
де 392.

Апой ѧ пе 7- ши пе 3- нѹмъръторіль
ръмъшицій, ши ѫй пѹне ѫ ѡрѫндѹѧлъ кѹм
съ веде май џось, ши ѫмѹлцѣще кѹ 3- пе
7- къ сорь фаче 21, пѹне ачесть 21- сѹптъ
ѡ лініе май џось, погоаръ ши пе 4- нѹминъ-
торюль ръмъшицій, ши ѫпарте пе 21, кѫй
веде къ ѫкапе де 5- ѡрй ши рѫмѫне 1, пѹне
ачесть 1- де ѡпарте пе ѡлініе, ши пе 4- де-
десѹпть, дѹпъ кѹм съ веде оунде зиче ѫ-
пърцире сомей пе 4, апой ѧ пе 5- де сѹпть
21, шил дѹ ла ѫтѫѧ сомъ, адекъ ла 392
шил ацѹнџй кѹ 2, къ сор фаче 397 алдсиле
сомъ, пѹне ачаста май џось ѫдрептѹл чей
дѣсѹпра соме, ши траџе ѡ лініе дела ѫнса
ѫнаинте, апой ѫкапѹл лініей, пѹне чіль 1
ръмъшицъ, ши 4- нѹминъторюль ръмъшицій
дедесѹпть, кѹ ѡлініе ѫмиѫлок, ши сау съ-
ѫвършить ѫмѹлцирѣ.

Ѧ: Даръ кѫндь саръ ꙟтѫмпла съ фіе ръмъшіцъ ла ꙟмꙋлцитѡрю, іаръ нꙋ ꙟнꙋмъръль кареле съ ꙟмꙋлцеще, кꙋмь саръ фаче лꙋкраре?

Г: Тотъ кꙋ ачеяшь ѡрѫндꙋялъ ка ши кꙋмь саꙋ фъкꙋтъ дѣсꙋпра ꙟдекъ: съ фіе де асъ ꙟмꙋлци 27 кꙋ 4, ши де 3 ѡри а 5 парте дꙋпъ кꙋмь съ веде ꙟчаста фигꙋръ,

			3
Ꙟшъзаре фигꙋрій	27 :	4	—
ꙟмꙋлцире пе -	3		5
Сома, ши ꙟпърцире пе -	5-	81	1
петречере де		16	—
			5
		27	
алдоилеа ꙟмꙋлцире кꙋ-		4	
сома-		108	
Ꙟдаѡцире кꙋ-		16	
			1
Сома ꙟплинитъ.		124	—
			5

съ

Сѫ ѫмꙋлцѣщй ѫтѫй 27- кꙋ 3- нꙋмъръторюль ръмъшіцій ѫмꙋлцитоаре кѫ фак 81, апой сѫ ѫпърцѣщй ачещй 81, кꙋ 5- нꙋминъторюль дела ачасташ ръмъшицѫ ѫмꙋлцитоаре, кѫ съ есе ешіре де 16, кꙋ ръмъшіца де ѡ а 5-парте, ши пꙋне ачеасть 1- пе ѡлініе де ѡпарте, кꙋ 5- дедесꙋпть.

Апой ѩаръш ѫмꙋлцеще ши кꙋ 4- пе 27, кѫ фак 108, ши ꙋніте ла ачеаста 16, петречере че іꙋ фъкꙋть 5- а 81- фак 124, ши ѡ а 5- парте, ши атѫта ва фи ѫмꙋлцирѣ ешітѫ де 27- пе 4, ши де 3-ѡрй а 5 парте. везй ѫкипꙋіре ѫ фигꙋра де май сꙋсь.

Ѫ: Даръ кѫндь ар фи ѫтрꙋ амѫндоѫ нꙋмериле, чеѣ ѫмꙋлцеакь ръмъшіце, ши ла ѫмꙋлциторю ши ла чель чеѣ ѫмꙋлцеще, кꙋмь сарь ѫмꙋлци?

Р: Ѩтъ кацй воіо да ши ла ачаста ѡ ѡрѫндꙋѣлѫ де ѡбще, каре ѫцй ва слꙋжи ѫтрꙋ тоате фелюриле де ѫмꙋлцирѣ ръмъшіцелорь. каре ѡрѫндꙋалѫ есте де апре фаче, ши пе нꙋмъръль ѫмꙋлциторю, ши пе нꙋмъръль чѣ сѫ ѫмꙋлцеще, ѫнꙋміре нꙋмърꙋлꙋй, нꙋминъторюль

Ѫ

де ѧсале ръмъшице, ѧџюнгѫндь ꙗръши ла фїецѣре кáре нꙋмъръ, нꙋмърꙋль нꙋмърътóрюлꙋй, де ръмъшице.

Шѝ ѧпой префъкѫндꙋсе ꙟтрачéсть фéлю, съсе ꙟмꙋлцѣскъ ꙟтре дѫнселе: шѝ чé нꙋмъръ ва ѥшѝ съсъ ꙟпáртъ пе нꙋминътóрюль нꙋмърꙋлꙋй ꙟмꙋлцитóрю, шѝ петречерѣ чé ва ѥшѝ ва фѝ нꙋмърꙋль къꙋтáть.

Принь ꙟкипꙋирѣ,

Съ пꙋнемь къ нóй ѧвéмь требꙋинцъ де ѧкꙋмпъра̀ 25- де ѡкъ, шѝ де 3- ѡри ѧ 4-парте динтро ѡкъ, ѧдекъ: 3 лúтре де тъбáкь де Ишпáнїе де чéль бꙋнь, де кáре ꙟль ѧдꙋкь динь Амéрика кѫте 12- лéй ѡка, шѝ де 2 ѡри ѧ 3- пáрте динтрꙋнь лéꙋ, ѧдекъ 80- де бáнй, пꙋнїй ꙟ ѡрѫндꙋѣлъ ѧчéсте нꙋмере дꙋпъ кꙋмь съ бъдь ꙟчáстъ фигꙋръ ꙟкипꙋитъ.

Ӑмулцире, ку ръмъшице, 25 $\frac{3}{4}$

Ӑмулцире, ку ръм: 12 $\frac{2}{3}$

со́ма, ӑжунсъ ку 3- 103
со́ма, ӑжунсъ, ку 2- 38

824
309

Ӑмпърци́т, пе 12-- 3914

петре́чере, де -326- $\frac{2}{12}$ - $\frac{1}{6}$ скимба́т

Ӑчѣпе ӑ ӑмулци ӑтжи пе 25- ку нуми-нъто́рюль ръмъши́цїи сале, къ есте 4, ӑ-по́й ла со́мъ ӑжунце нумъръто́рюль ръмъши-цїй 3- къ ӑфа́че 103- де литре.

Аку́м ꙗръши ӑмулце́ще ши пе 12- ӑсѣме-нѣ ку аль съу нуминъто́рю, дела ръмъшицъ, ши ла со́мъ ӑжунце нумърънто́рюль 2, къ съ фа́къ 38, къ сѫнть де ѿ ӑ 3-па́рте динтр'уна лею.

Пꙋне ачесте нꙋмере 103, ши 38-, ꙟ ѿ-
ржндꙋала, ꙋнꙋл дѣсꙋпра алтꙋа кꙋм съ
вѣдь ꙟфигꙋръ, апой ле ꙟмꙋлцеще ꙟтре джн-
селе къ ворь да ешіре де 3914, къ тръші
сжнть пърцй де аль 12- парте динтрꙋнь леꙋ.

Дечй ꙟпарте ачесть нꙋмъръ пе 12- къчй
есте нꙋмърꙋль де лей пентрꙋ плата тъбакꙋ-
лꙋй, шій веде дꙋпъ че вей ꙟпърцй къ ва е-
ши петречере де 326 де лей, ши ѿ а 6-парте
динтрꙋнь леꙋ, адекъ 20- де банй, къ ворь
фй ꙟдестꙋль пентрꙋ плата тъбакꙋлꙋй, пе 25-
де ѡкъ, ши де 3- ѡрй апатра парте динтро
ѡкъ.

Ꙟ: Кꙋм съ фак ꙟкреднинцъриле де трей ꙟ-
кипꙋирй де ꙟмꙋлцире де рѣмъшице че сꙋ дать
май сꙋс?

Р. Ꙟкреднинцъриле сжнть тоть ꙋнеле, кꙋ
ꙟпърцире нꙋмърꙋлꙋй ешіть, ѡрй пе нꙋмърꙋль
ꙟмꙋлциторю, ѡрй пе чель ꙟмꙋлцить, ши де
се ва ꙟпърцй пе нꙋмърꙋль ꙟмꙋлциторю, ва е-
ши чель ꙟмꙋлцить, яръ десъва ꙟпърцй пе чель
ꙟмꙋлцить, ва еши ꙟмꙋлциторюль.

(Прин ꙟкипꙋире :)

Ла чѧ динтѫй ꙟмꙋлцире каре ау фѫкꙋть кꙋ рѫмъшица ла нꙋмѫрꙋль че ау ꙟмꙋлцить 56, ши де 3- ѡри а 4- парте, динтрꙋнь нꙋмѫрь ꙟтрегь, пе 7- ꙟмꙋлцитѡрюль.

Сѫ черкѫмь де есте бине фѫкꙋтѫ, ꙟмꙋлцирѣ, а пе 56- ши де 3- ѡри а 4- парте рѫмъшица де ачесташи, ши ꙟль ꙟмꙋлцеще кꙋ аль сеꙋ нꙋминѫторю, адекѫ: кꙋ 4, апой ла сомѫ аджꙋнџе нꙋмѫрѫторюль 3, кѫ сѫ ворь фаче 227, ꙟпарте кꙋ ачесть нꙋмѫрь сома каре аꙋ ешить дела ꙟмꙋлцире де 397- ши ѡ а 4- парте, дарь май ꙟтѫй требꙋе ка сѫль ꙟторчй, ши пе ачеста ꙟпѫрцй де а 4- парте, дꙋпѫ кꙋмь ай фѫкꙋть пе 56, апой сѫл ꙟпѫрцещи.

Дечи ꙟмꙋлцеще ши пе ачеста кꙋ алсеꙋ нꙋминѫторю, де рѫмъшице. каре 4- ши ла сома ꙟмꙋлцирїй, аджꙋнџе нꙋмѫрѫторюль 1, кѫ сѫ ва фаче 1589, акꙋмь пꙋне ачесте 2- нꙋмере ꙟ ѡрѫндꙋялѫ, ши ꙟпарте, кꙋ 227- пе 1589- ши де ворь да петречере де 7- ва фи бине фѫкꙋтѫ ꙟмꙋлцирѣ, де нꙋ: требꙋе де алдоилѣ сѫ сꙋ факѫ.

Пентрꙋ ꙟкипꙋирѣ ꙟмꙋлцирїй.

нꙋмърꙋ де а̂сѣ ѫпърци, 1 5 8 9-
нꙋмърꙋ ѫпърциторю, 2 2 7 - - 7
сóма ѫмꙋлцѵрїи, 1 5 8 9
рꙋмъшица трацерїи, 0 0 0 0

Везй къ а̂ꙋ е̂шить нꙋмърꙋль кꙋтать 7, дꙋпъ кꙋмь а̂ль воимь.

Ꙗтъ шй пентрꙋ чѧ де а̂лдоилѣ ѫмꙋлцѵре, кáре сaꙋ фъкꙋть кꙋ нꙋмърꙋль 27- ѫмꙋлцїть кꙋ 4, шй де 3- ѡрй а̂ 5- парте, къ а̂ꙋ е̂шире сóмїй дела ѫмꙋлцѵре, 124- шй ѡ̂ а̂ 5- парте, фъ шй а̂честе нꙋмере пе а̂мѫндоáѫ, ѫпърцй де а̂ 5- парте, дꙋпъ кꙋмь а̂й фъкꙋть пе челе дела ѫтѫѧ ѫкипꙋѵре, а̂декъ: къ ѫмꙋлциндь пе 27, кꙋ 5- е̂ширѣ сóмїй 135, ѫмꙋлцїтъ кꙋ 124- шй а̂ ѡ5- парте, вафи 621, пꙋне а̂честе ѫ ѡрѫндꙋáлъ, шй ѫпърцѣще.

нꙋмърꙋ кáре съ ѫпарте, 621
нꙋмърꙋ ѫпърциторю, 135- 4
сóма ѫмꙋлцѵрїи, 540
081 -3
рꙋмъшица — — скимбат
135 -5

Везй къ е̂шй ѫмꙋлциторюль -4- шй де 3- ѡрй

а̂-

а̂-5-па́рте. дечй ѐсте біне ꙟмꙋлцирѣ фъкꙋтъ

пе̂нтрꙋ а̂лтреила ꙟкипꙋирѣ

Ка́ре сaꙋ фъкꙋтъ кꙋ нꙋмеріле 25-ши де 3-ѡ̂рі а̂ 4-па́рте, ши кꙋ 12-ши де 2-ѡ̂рі а̂ 3-па́рте ꙟмꙋлціре.

Врꙟндъ а̂сѫ фаче ꙟкредінца́ре, ꙟчіпе кꙋ ꙟмꙋлцирѣ а̂префа́че а̂мꙟндо́ж нꙋмеріле, а̂де-къ: пе нꙋмърꙋлъ челъ ꙟмꙋлцитъ, ши со́ма ꙟмꙋлцирїй, дꙋпъ кꙋмъ ай фъкꙋтъ ши май ꙟнаінте, нꙋмай ꙟтрꙋ а̂честѣ кꙋ пꙋцинъ ѡ̂-сеевіре, кꙋчй нꙋминъто́рїй ло́ръ дела ръмъши-цъ, нꙋ сꙟнтъ де а̂потрівъ ла а̂ло́ръ мъсꙋръ, даръ то́ть сѫ по́ть ꙟтоарче, де а̂веній ла ѡ̂-сꙟнгꙋръ мъсꙋръ а̂мꙟндо́ж, ꙟмꙋлциндꙋсе ꙟ-тꙟй дꙋпъ а̂ло́ръ нꙋминъто́рю, а̂по́й ꙗ̂ръшь челъ че сѫва ꙟмꙋлцй кꙋ нꙋминъто́рюлъ челъ ма́ре, сѫ сѫ ꙟмꙋлца́скъ со́ма ачестꙋе, ши кꙋ нꙋминъто́рюлъ челъ май мікъ дела а̂лтъ нꙋ-мъръ, ла ка́ре ва фй дꙋпъ кꙋмъ ꙟтра честѣ, къ сѫ а̂флъ ръмъши́ца нꙋмърꙋлꙋй ꙟмꙋлцитъ май ма́ре де кѫтъ а̂нꙋмърꙋлꙋй со́мїй ѐшитъ дела ꙟмꙋлціре, кꙋчй а̂ 4-па́рте, ѐсте май

ма́ре

маре декѫт а 6-парте, кѫ а 4- парте дин-
трꙋн леꙋ, єсте 30- де бани, ꙗрѫ а 6-парте
єсте 20- де бани. Ши сѫ щий ши ꙟчаста, кѫ
кꙋ кѫт сѫ паре а фи рѫмѫшица май маре, кꙋ
атѫта єсте май микѫ, де кѫт алта, каре
єсте, ши сѫ паре а фи май микѫ,

Акꙋм ꙟмꙋлцинд кꙋ нꙋминѫторюл рѫмѫшицїй дела ꙟмꙋлциторюл 4- пе 25, єсе сома де 100, ши адꙋнгѫнд ла 100- ши пе нꙋмѫрѫторюл 3, фаче 103, апой ꙟмꙋлцеще ши сома ꙟмꙋлцирїй кꙋ 6- кѫ єсте нꙋминѫторюл рѫмѫшицїй сале, адꙋнгѫнд ши пе 1- нꙋмѫрѫторюл рѫмѫшицїй афаче 1957.

Ши ꙗрѫшь де алдоиле ꙟмꙋлцеще ши сомиле ачесте, дꙋпѫ кꙋм сау зис, кꙋ нꙋминѫторюл рѫмѫшицилор, скимбѫндꙋй ꙋнꙋл дела алтꙋл, кꙋм сѫ вѣде ꙟчаст фигꙋрѫ.

103	1957
6	4
618	7828

Пѹне ачесте доаѫ соме ꙟ ѡржндѹала ꙟпърцирїй, шй ꙟпарте кѹ 618- пе 7828, шй че ва єшй петречере а фй ꙟкредницаре.

сома каре съ ꙟпарте,	7828	
сома ꙟпърцетоаре,	618 - -	12
трацере,	7416	
	——————	
	412	2
ръмъшица,	—————— скимбат	-
	618	3

Везй къ єшире дела ꙟпърцире, єсте ачелашй нѹмъръ каре аѹ фость ꙟмѹлциторю лѹй 25- шй де 3-ѡрй а 4-парте, адекъ: 12- шй де 2-ѡрй а 3-парте, ꙗтъ къ ꙟмѹлциръ єсте фъръ де грешалъ.

Къ ной воомь съвжршй ачесте ѡржндѹеле де ръмъшице, шй воомь мерце ла алтъ парте къ съ кжмъ ѡржндѹала де трей ꙟкъ шй де аѹръ, фїиндь оуна динь челе май нєкѹсите ѡржндѹеле аритметичещй.

КАПЪ. Е҃І

ПЕНТРꙊ РѪНДꙊАЛА ДЕ ТРЕЙ

Д: Каре есте ѡрѫндꙋала де трей?

Р: Ачеа каре дела трей нꙋмере сꙋ скоате алъ патрꙋле, десъ ꙟпърцъшаще кꙋ ачеле трей, аꙋ къ дела трей нꙋмере щіꙋте, есе ши алтꙋлъ не щіꙋтъ,

Д: Кꙋмъ съ ашазъ ѡрѫндꙋала ꙟ табла де трей?

Р: ꙟтѫй требꙋе съ щіи къ динъ челе трей нꙋмере, доаѡ сѫнтъ асемине: даръ ꙋнꙋлъ нꙋ аре де асемине аꙋ де ачелъ фелю, дꙋпъ кꙋмъ аꙋ алте доаѡ: ши дела ачеле доаѡ каре аꙋ соціе, съ каꙋтъ касъсе афле ши челалалт соціе, адекъ: ꙋнꙋлъ кꙋмпъръ 56 де ѡкъ де захаръ кꙋ 77 леи: ши воеще късъ май кꙋмпере ꙟкъ 87 де ѡкъ, ши нꙋ съ причепе кѫци бани іаръ май требꙋи, касъ поатъ кꙋмпъра ши ачеле 87 де ѡкъ де захар.

ꙟтребаре ꙟкиде 87– кѫчи сѫнтъ де ꙋнъ фелю кꙋ 56–, къ сѫнтъ ѡки де захаръ, іаръ 77– фіиндъ бани, нꙋ аꙋ соціе, ши лисъ каꙋтъ соціе, пꙋиндꙋсе ꙟ ѡрѫндꙋалъ. ꙟтѫи нꙋмърꙋлъ каре аре соціе. алдоиле челъ фъръ де

соціе

а̂лтрїилѣ а̂чела пе каре съ а̂кіде а̂нтребаре, а̂-
декъ: съ боещй де а̂съ цін, шѝ требꙋе съ ціи
къ пентрꙋ ка съ гъсещй, пе чел де а̂лпатрꙋлѣ,
поть деѡꙋна съ а̂мꙋлцещй кꙋ чел де а̂лдоилѣ
пе чел де а̂л треилѣ, шѝ ешіреа сомїй съо
а̂мпърцещй пе чел дин тъй, шѝ петречереа а̂-
честꙋа ва да соціе челꙋй де а̂лдоилѣ.

Пилда а̂кипꙋире.

табла, 56 --- 77 --- 87
нꙋмърꙋл а̂мꙋлциторю - 77
нꙋмърꙋл а̂мпърцитъ пе - 56 - 6699
петречере де 119
35 5
--- скимбат:
56 8

Везй къ а̂мпърциндꙋсе сома а̂мꙋлцирій, деде петречере де 119, шѝ ръмасеръ 35- ръмъшице, каре пꙋиндꙋсе пе ѡлиніе, зиче де 35- де ѡри, а̂л 56- парте, къ скимбъндꙋсе а̂нꙋмире май микъ, вине а̂фи де 5- ѡри, а̂ 8- парте, динтрꙋн лев, а̂декъ: 25- де пърале, къ пєсцй баній пе 87- де ѡкъ де захаръ фак 119- леи,

шѝ 25- де пърале ка съсъ де.

Ꙗ҆тъ шѝ а҆лтъ ӑкипꙋи҆ре май оу҆шоаръ кѫнд се поате ӑпърцѝ нꙋмърꙋл чел де ӑ҆лдоиле пе чел динтѫй, съсе ӑпартъ, шѝ кꙋ петречере чел де а҆л трейлеа е҆шѝ, съсе ӑмꙋлцаскъ кꙋ чел де а҆л трейлеа, шѝ е҆ширеа сомїй чева фѝ, ӑчеа ва фѝ нꙋмърꙋл кътать, а҆ꙋ де банй, а҆ꙋ де а҆лте лꙋкрꙋри. А҆декъ: 6- ѡ҆аменй съпѫнд ла оу҆нꙋ пꙋць ӑтро зѝ, лаꙋ съпать 42- де палме: 15- ѡ҆менй лꙋкрѫнд ӑтралтъ зѝ кѫте палме ларь ӑ҆дѫнка? пꙋне нꙋмериле ла ѡ҆рѫндꙋела ӑтабла: а҆шà.

6----- 42----- 15
7 7
105

Везѝ къ ӑпърцинд кꙋ 6- пе 42- деде пе 7- шѝ ӑмꙋлцинд кꙋ ӑчеаста пе 15- петречере де 7- шѝ ӑмꙋлцинд кꙋ ӑчеаста пе 15- е҆шире е҆сте де 105- де палме, фъръ де а҆май фаче ӑпърцире пе нꙋмърꙋл динь тѫй.

Съ ведемь шѝ кꙋ нꙋмериле ӑтреџй, е҆шѝ ва тоть а҆шà, къ ва слꙋжѝ шѝ пентрꙋ ӑкрединцаре.

42
6 - 42 - 15
6 - - 630
105

Вéзй кѫ ꙟмȣлцинд̆ȣсѫ 15- кȣ 42, сѫ фѫкȣ ѐшире де 630, кѫ ꙟпѫрцинд̆ȣсѫ пе 6- дé-де петрéчере де 105- шѝ тóть ꙟтрȣнь кѵ́пь ви-ме, кашѝ чé динтѫ́й лȣкрáре.

Ãлтѫ ꙟщїи́нцãрѐ.

Ѡ̃рй кѫ́ндь сѫ ва пȣтé ꙟпѫрцѝ нȣмѫрȣль чéль динтѫ́й, шѝ чéль де ãль трейлѣ, пе вреѡ̃аре кáре нȣмѫрь, ка сѫле ꙟпáртѫ, пе ãмѫндоаѫ ꙟтóкма, сѫсе ꙟпáртѫ пентрȣ оўшȣри́нца, ãдекѫ: нрѫ кȣ ãчéсте нȣмере де май сȣсь. Сѫ бедéмь ãкȣмь кȣ 6- 42- 15- кѫ гѫсиндь оўнь нȣмѫрь кáре сѫле ꙟпáртѫ тóкма, вѝмь ãфлà пе 3- кѫчй 3- ꙟ 15- ꙟтрѫ де 5- ѡ̃рй тóкма. шѝ ꙟ 6- де 2- ѡ̃рй н̃рѫ тóкма, ãтѫ кѫ сѫ ꙟпѫрцирѫ ãмѫндоаѫ, десѫ фѫкȣ тáбла скимбáтѫ, де 2- 42- 5, ãкȣмь сѫбедéмь пȣтéвома ꙟпѫрцѝ, шѝ пе 42- кȣ 2. кѫ ꙟпѫрцинд̆ȣль виче 21, шѝ ꙟмȣлцинд̆ȣсѫ. 21- кȣ 5-

бине ꙗ҇ръ 105.

Нȣмай съ щїй къ десъ ва ꙟпърци ши чел дин мижлок, нȣй требȣинцъ де асъ май ꙟпърци ꙟ҆шире, кȣ нȣмърȣл чел динтѫй, дар върѫмѫне нȣмай кȣ ꙟмȣлцирѣ.

ꙟ: Кȣм съ фаче ꙟкрединцаре де ачастъ ѡ҆ржндȣѫлъ?

Р, Кȣ доаж ꙟмȣлцирй, ȣна кȣ нȣмърȣл чел динтѫй, пе чел де ал патрȣлѣ, алта кȣ чел де ал доилѣ пе чел де ал трейлѣ, ши де вор ꙟ҆ши ꙟсемеле ꙟтокма бафи бине, везй ꙟкипȣире, къ сѫнт токма.

6 - 42 - 15 - 105

15 6

———— ————

630 630

Съ поате фаче ши ꙟтрȣ алт фелю, кȣ ꙟтоарчере нȣмерилор, пȣинд нȣмърȣл чел динтѫй, ꙟтрȣ алтрейле лок, ши чел де ал патрȣле ꙟтрȣ ал доиле лок, липсинд пе ачест де ал доиле, пентрȣ ка съл ꙟщептъм съ ꙗсъ дела ꙟпърцире. Ꙗр чел де ал трей-

трейле ꙟтрꙋ ꙟтжюль лок аша.

15 - 105 - 6
6
———
15 - 630 - 42

Вези кꙟ аꙋ єшить, чель де аль доиле ꙟмꙋлциндꙋсе чель де алдоиле кꙋ чель де аль трейле, ши ꙟпꙟрциндꙋсе кꙋ чель динтжй, лесне єсте бине.

Ꙟ: Дарь кжндь сарь тжмпла сꙟ фіе кꙋ рꙟмꙟшицꙟ нꙋмериле, каре сꙟ пꙋнь кꙋ ачастꙟ ѡрждꙋиалꙟ, ꙟче кипь сарь пꙋте а ꙟмꙋлци ши а ꙟпꙟрци?

Р: Дꙋпꙟ че сꙟ ворь пꙋне нꙋмериле ꙟ ѡржндꙋиалꙟ, ши дева фи рꙟмꙟшица ла нꙋмꙟрꙋль динтжй, сꙟ префаче нꙋмꙟрꙋль ачеста ꙟнꙋмире нꙋминꙟторюлꙋй дела аса рꙟмꙟшицꙟ, ши ла сомꙟ сꙟ адꙋнцй ши нꙋмꙟрꙟторюль.

Апой ꙟмꙋлцеще челе доꙋ нꙋмере дꙋпꙟ ѡбичею, ши сома че ва єши ꙗрꙟшь ѡ ꙟмꙋлцеще кꙋ нꙋминꙟторюль рꙟмꙟшиціи нꙋмꙟрꙋлꙋй дин-

динтжй, нꙋмай ла ачаста сꙟ нꙋмай аꙟцꙋний нꙋмꙟрꙟторюль, ши ꙟпарте кꙋ сома челꙋй динтжй, дꙋпꙟ кꙋмь зиче ѿржндꙋала, вѣзй ꙟкипꙋире динтжй.

Оунь негꙋцторю кꙟлꙟториндь 9- зиле, ши аꙋ келтꙋить 8- лей ши оунь ѿрть, адекꙟ ѿ а 4- парте динтрꙋнь леꙋ, ши нꙋ аре бани май мꙋлцй декжть 28- де лей. чаркꙟ сꙟ вамꙟ пе кжте зиле ꙟрь май фи де келтꙋалꙟ. ѿржндꙋала вине аꙟ пꙋне ꙟтра честь фелю аша.

I

табла	8 - 9	28
ꙟмꙋлцире кꙋ -	4-4	9
сома	33	252
ꙟмꙋлцире кꙋ -		4
ꙟпꙟрцире пе -	33 - -	1008
пꙋтречере де -		30
		6
рꙟмꙟшица.		11

вѣзй

Везй къ ӑпърцйндꙋсе кꙋ нꙋмърꙋль ешитъ ӑчелꙋй динь тжй, нꙋмърь, кꙋмь съ веде — 33 лжнгъ сома ешитъ, дела нꙋмърꙋль 28 деде петречере де 30-шй кꙋ ръмъшица скимбатъ, де 6-ѡрй ӑль 11-парте, динтрѡѕй, ӑдекъ: 13-часꙋрй, шй ѹнь чфертъ.

Ӑ. Дарь де ва фй ръмъшица ӑтрꙋ ӑлдоилѣ локь, кꙋмь съсе факъ?

Р. Шй ӑтꙋнчѣ кашй ӑтрꙋ ӑтжюль кипь ӑрътать.

Съ ӑмꙋлцещй кꙋ 4 нꙋминъторюль, ръмъшицїй пе ӑль съꙋ нꙋмърь динтрꙋ ӑлдоиле локь, ӑпой ӑдꙋнцй шй пе нꙋмърътористь 3-ла сома ӑмꙋлциріи.

Шй ӑшѫ ша пе нꙋминъторюль ръмъшицїй ӑчещїѧ, ӑмꙋлцеще шй пе нꙋмърꙋль чель динтжю. дарь ла ӑчеста съ нꙋсъ ӑдꙋнгъ нꙋмърътористь, шй ӑчесте 2-нꙋмере ӑмꙋлците, ле погоаръ пꙋцинь май цїѡсь ӑтрꙋ ӑлть ржндь, шй погоаръ шй пе чель де ӑль трейле. дель пꙋне ӑржндь, шй фъ ӑлдоиле табль. дꙋпъ кꙋмь съ вѣдь ӑфигꙋра ӑчаста.

ӑтжа

			3	
Ѫтѫѧ табль	1	5	- -	6
Ѫмꙋлцире кꙋ	4	4		
Ѫдоа табль	4	23		6
Ѫмꙋлцит. кꙋ		6		
Ѫпърцить пе	4)	138		
петречере де		34	-	2
ръмъшица де				-
				4

Ѫкꙋмь царъшй ѫмꙋлцеще динь ѫдоа табль, зикѫндь: 3- кѫте 8- фак 18, пꙋне 8- сꙋпть линіе, шй цине зечина, шй царъ зи: 2- кѫте 6- фікь 12, шй 1- къль авемь фак 13, пꙋне шй пе 13 ѫтрегь, лѫнгъ 8- къ вор фаче 138- траце ѡлиніе ѫтоаръ спре стѫнга, шй пꙋне пе 4- ѫтѫюль нꙋмъръ, динь табль, шй ѫпарте кꙋ 4- пе 138, къва да петречере де 34- шй ръмъшица 2- каре зиче де 2- ѡрй а 4- парте, пꙋнеле шй ачесте пе ѡлиніе, дѣнаинте луй 34- кꙋ оунь семнь ѫтре ѫнселе.

Д: Даръ кѫндъ фигꙋра рѫмѫшицїй, вафи ꙟтрꙋ а҆лтре́илѣ ло́къ, кꙋмъ сѫ фа́че?

Р, А҆семене́ка шѝ ꙟче́ле доа́ѡ кипꙋри, дꙋпѫ кꙋмъ фѫкꙋшй дъсꙋпра, а҆декѫ: динь 10- ѡ҆къ де ча́ръ, сѫ фѫкꙋрѫ 32- де фѫклїѡаре, даръ динь 48- де ѡ҆къ, шѝ 3- литре а҆декѫ: де 3- ѡ҆рй а̂ 4- па́рте динтро ѡ҆къ, кѫте фѫклі́й варъ фа́че?

Пꙋне а҆че́сте нꙋмере ꙟ ѡ҆рѫндꙋа́лѫ, шѝ ꙟмꙋлце́ще пе 48- кꙋ а҆са́ рѫмѫшицѫ, а҆по́й пе че́ль динтрꙋ ꙟтѫюль ло́къ, и҆аръ кꙋ рѫмѫшица а҆ча́ста, шѝ пе оу҆рмѫ ꙟмꙋлце́ще, кꙋ че́ль де а҆лдо́илѣ, се́ма дела а҆ль тре́иле, а҆по́й ꙟпърце́ще кꙋ се́ма че́лꙋй динтѫй - пе се́ма че́лꙋй де а҆лтре́илѣ, шѝ ꙟцй еа да̀ че́ꙗ че ка́ꙋцй.

И҆тѫ ꙟкипꙋи́ре а҆ча́стѫ фигꙋрѫ.

та́бла,	10,	32,	48, $\frac{3}{4}$
ꙟмꙋлци́ре кꙋ	4	2	4
со́ма де-	40		195
ꙟмꙋлци́ре де-			32
ꙟпърци́ре пе-	40)		6240
петре́чере де-			156
рѫмъши́ца,			000

Ве́зй къ ꙟмꙋлци́ндь, шѝ ꙟпърци́ндь де́де петре́чере ꙟпърцито́рюлꙋй, де 156- де фъклїн, шѝ нꙋ аꙋ авꙋть нічй ѡсебимеа́ре, динь лꙋкра́ре че́лѡрь май де сꙋсь.

ꙟ: Дарь кѫндь ѡрфй ꙟдоа́ѡ, шѝ ꙟтꙋестре́ле ло́кꙋриле, кꙋмь съ фа́че?

Р, Атꙋнчѣ де борь фѝ рѫмъши́целе, нꙋмай ꙟдо́аж ло́кꙋри, а́декъ: ꙟнꙋмърꙋль динтѫ́й шѝ ꙟтрꙋ оу́нꙋль динь че́ле доажсъсе ꙟмꙋлца́сешй къ аче́ле 2- нꙋмере, кꙋ нꙋминъто́рїй лѡрь, шѝ съ лнеъ ажꙋнгъ, нꙋмърънто́ль, апо́й ѧръшй съсе ꙟмꙋлца́ъкъ аче́сте доаж ѻши́рй, дела ꙟмꙋлци́ре, кꙋ нꙋминъто́рїй лѡрь, де алдо́нлѣ, оу́нꙋль кꙋ нꙋминънто́рюль оу́нꙋѧ, шѝ а́лтꙋль

тул куаълтуѫ, ши нумериле чѣорь єши, съсе пуе ла рѫндуѫла лоръ, ъдекъ: оунуль кумпъръ 4- ѡкъ, ши жумътате де чаръ, ку 6- лей, ши оунь злоть, пе 25- де ѡкъ, кѫть аръ требуй съ де? ѫнчѣ кадь ръмъшицеле ѫнтру ѫнтѫюль, ши ъл доилѣ нумъръ, пуней ѫнтаблъ аша.

	1	3	
ѫнтѫѫ таблъ,	4 —	6 —	25
ѫмулцире ку		2	4
ъл доаѫ табла,	9	27	25
ѫмулцире ку	4	2	
ъ треѫ таблъ	36	54	25
ѫмулцире ку		25	
ѫмпърцире пе-	36)	1350	
петречере де-	37 —	18	
ръмъшица		36	

Ши ѫчепе ъ ѫмулци нумериле, ку ръмъшицеле лѡръ, кумь сау зись, ъпой де ъл доилѣ, кумь съ ведь, ку нуминътерїй оунуѫ, ши ълтуѫ, къ факь 36- ши 54, каре пуиндусе ла рѫндь, ку 25- съ фаче лукраре ка кумь

нȣ аръ аве ръмъшіце, дȣпъ кȣмь съ веде ꙟтрȣ ꙟкипȣирѣ ачаста.

Ши аша вей фаче, ши кѫндь воръ аве ꙟтрȣстеле локȣриле ръмъшіцъ, ꙟтѫи вей ꙟмȣлци пе фіеще каре кȣ нȣмнъторюль лоръ, ажȣнгѫндȣле ла соме ши нȣмърърторюль, апой нȣмериле че воръ єши съсе ꙟмȣлцаскъ кȣ нȣминъторій ръмъшіцелѡръ, ꙟкипȣль кȣмь ꙟмȣлцещи фигȣра десȣпра, адекъ: дȣпъ че ле вей пȣне ꙟтаблъ, адекъ: съ пȣнемь че сaȣ ꙟмȣлцить десȣпра, къ слȣжаще, ши пентрȣ ꙟкрединцарѣ ачещіѧ, ши ꙟторкѫндь ꙟтребаре ѕикѫндь: кȣ- 6- лей, ши оунь ѕлоть, амь кȣпърать 4- ѡкъ ши жȣмътате де чаръ, кȣ 37- де леі, ши жȣмътате, кѫте ѡкъ амь кȣмпъра?

	3	1	1
Ꙟтѫꙗ табла,	6 –	4 –	37 –
Ꙟмȣлцире пе	4	2	2
А доѡа табла,	27	9	75
Ꙟмȣлцире кȣ	2		9
А трѣиа табла,	54		675
Ꙟмȣлцире кȣ	2		4
Ꙟпърцире пе	108)	2700	
Петречере де		25 – 80	
Рѫмѫшица де		——	
		108	

Ꙟчепе а префаче ꙟтѫи леи, ши злоци, ѡрци, адекъ ꙟ а 4- парте динтрȣнь леȣ, апои пе 4-ѡкъ де чаръ ꙟцȣмътѫци. Ашиждере ши пе 37- де леи, ꙟцȣмътѫци де леȣ, къ дȣпъ сомарѣ лѡръ авѫши 3- нȣмере, 27- 9- ши 75, къ пȣиндȣсе ꙟ ѡрѫндȣѧлъ кȣмь съ ведь, ши съ ꙟмȣлцещи 9- кȣ 75, ши аꙟчаѣтъ ꙟмȣлцире ꙟаръши ꙟмȣлцеще кȣ 4- нȣминѫторюль рѫмѫшицїи нȣмерȣлȣи челȣи динтѫи, ши чева еши ва фи нȣмерȣль ка съ се ꙟпърцаскъ, ши де изноавъ ꙟмȣлцеще нȣмерȣль

рꙋль чель єшить дела чель динтжй, адекъ:
27- кꙋ 2- нꙋминъторюль челꙋй де алдоиле нꙋ-
мъръ, къ ва єши 54-, ши ꙗръшь ꙟмꙋлцеще
ши пре ачеста кꙋ нꙋминъторюль ръмъшицїй де
алтреиле нꙋмъръ, къ єсте ꙗръ 2, ши ворь
фаче 108, къ ва фи ꙟпърциторю, дечи ꙟ-
пърцеще кꙋ ачеста пе 2700, къ ва да єшире
де 25- де ѡкъ де чаръ, къ ле поцй кꙋмпъра
кꙋ 37- де лей ши цꙋмътате, дꙋпъ кꙋмь ꙗꙋ
възꙋть ла ꙟкипꙋире деасꙋпра.

Ꙟ: Тоть кꙋ ачеста кипь съ факь ꙟкрединце-
риле де ачесте ѡржндꙋеле.

Р, Тоть, даръ съ поть ши ꙟтрꙋ алть фелю
пентрꙋ графа, кꙋ ꙟмꙋлцире пе ꙟпърциторюль
нꙋмърꙋлꙋй єшить дела ꙟпърцире, даръ кꙋ а-
часта съ фаче ꙟкрединцаре нꙋмай ачестꙋй нꙋ-
мъръ, ꙗръ нꙋ кꙋмꙋй кꙋ ꙟтоарчерѣ ꙟтребърїй,
къ съ дъ ꙟкрединцаре ла тоатъ лꙋкраре.

Ꙟ: Кꙋмь съ фаче ѡржндꙋала ачаста кжндь
ворь фи сѣсе тжмпле лей, пъраде, ваий, аꙋ
алте мъсꙋрй, коцй, рꙋпй, грефй, ѡчй, ли-
тре, драмꙋрй, ши алтеле де ачесть фелю.

Р: Нꙋ єсте требꙋинцъ де алтъ ѡржндꙋалъ,

ꙟтрꙋ

ꙟтрꙋ ачесте, пентрꙋ че кѫнд сѫ вор ꙟтѫм-
пла де ачест фелю, сѫ сокотеск ка рѫмѫши-
целе, ши сѫ каꙋте нꙋмай ла алор нꙋминѫ-
торю, кѫ дꙋпѫ кꙋм сау зис ши ꙟтрꙋ алт
лок. ал пѫралелор, есте нꙋминѫторюл
40. ал банилор 3. ал литрелор ѡчилор
адекѫ 4. ал драмꙋрилор 100. ал рꙋпилор
8. ши ал грефилор 4.

Ꙟ: Дар кꙋм сѫ поате кꙋноаще кѫнд сар
ꙟтѫмпла а фи де ачесте рѫмѫшице, де че фелю
ва фи нꙋмѫрꙋл де ал патрꙋле?

Р: Нꙋмѫрꙋл ал патрꙋле тот дѣꙋна есте
де ачел фелю, де каре фелю есте нꙋмѫрꙋл ал
доиле, де ва фи ал доиле лей, ва фи ши ал
патрꙋле лей, де ва фи пѫрале, ши ал патрꙋ-
ле ва фи пѫрале, ши алтеле асемене.

Сфѫршитꙋл ѡрѫндꙋелей де трей
дрепте.

Ꙟщиинцаре

Вецй ши кѫ ꙟ ѡрѫндꙋяла де трей май
есте ши алта кѫ сѫ кїамѫ ꙟтоарсѫ, дар пен-

трꙋ

тру̂ кѣ є́сте май де пу̂ци́нь фоло́сь, кѣ слу-
жа́ще май му̂лть, ӕ́рь пентру̂ ѫкрединцѣри,
ле лѣсѣмь ѫсѣ ѫвѣцѫ̀ ку̂ ѡ̂бичну̂и́нца, ши̏ во́мь
ѫ̂рѣта̀ ши̏ вро фигу̂рѣ ѧ̂у̂ доа́ѫ, пентру̂ ѡ-
ржнду̂ѧла де - 5 - 7 - 9 - 11.

Ка̃пь ѯ҃і

Пентру̂ ѡ̂ржнду̂ѧла, де - 5 - 7 - 9 - 11. дре́пте ши̏ ѫ̂тоа́рсе.

Ѫ̂: Дарь май сѫ́нть ши̏ ѧ̂лте ѡ̂ржнду̂е́ле ѫ̂-
тру̂ ѧ̂лтѣ фе́лю, ѡ̂се́бить де тре́й?

Р: Сѫ́нть, ка́ре ле ну̂ме́скь ѧ̂ри́дмеме́тичій ѫ̂-
тоа́рсе, ши̏ ѧ̂лтеле ѫ̂доите, ши ѡ̂ржнду̂ѧла
де - 5 - ка́ре ѧ̂ла́стѣ де 5 - ѧ̂ре ку̂ ѧ̂девѣрать
пу̂ци́нѣ ѡ̂се́бире, пентру̂ кѣ сѣ лу̂крѣзѣма ку̂
му̂лте ну̂мере, дарь то́ть ѡ ѫ̂пѫрцѣшире ѧ̂у̂,
ши̏ фа́кь тоа́те лу̂крѫ́риле де трей, кѣ ной ле
лѣсѣмь ѧ̂сѣ ѫвѣцѫ̀ ку̂ ѡбичну̂и́нца.

Ма́й ѧ̂у̂ ѧ̂ри́дметичій ши̏ ѡ̂ржнду̂ѧла де
7 - 9 - ши̏ 11, пентру̂ ка́ре ѡ̂ржнду̂ѧле ѫ̂цй
во́ю да̀ кѫ́те ѡ̂ ѫ̂кипу̂и́ре ка сѣ цй фі́е де ці̂иницѣ.
Ӕ́рь кѫ́нд ѫцй ворь тре́бои ле вей ѫ̂вѣцѫ̀ бине,
дин-

ꙟнтра́лте Арифметичй.

Ꙟ: Ара́тъмь дарь ѡ̂кипꙋ́ире, де 5- че фе́лю ѐсте, ши кꙋмь сѫ пꙋнь нꙋмериле ꙟта́белъ?

Р, Ѐсте ачеѧ: ка́ре дела 5- нꙋ́мере сѫ скоа́те алтꙋль ка́ре аре де ачеѧшй ꙟпѫртѫши́ре, кꙋ 2- кѫ аре алтꙋль кꙋ алте до́аѡ.

Ꙟ: Кꙋмь сѫ пꙋнь ꙟта́белъ нꙋмериле де ача́стъ ѡ̂ржндꙋ́алъ де 5.

Р, Иатъ ѡ ꙟкипꙋ́ире, 25- де ѡ̂аменй, ꙟнь 16- ꙁи́ле, аꙋ ꙟнѫлца́ть оу̂нь ꙁидь де 23- де па́лме. 34- де ѡ̂аменй, ꙟ- 18- ꙁи́ле, декѫ- те па́лме ларь ꙟнѫлцѫ? ѡ̂рж́ндꙋ́ала вине аша: ꙟтрꙋ ꙟтжю́ль ло́кь, ворь фи 25- де ѡ̂аменй, ꙟтрꙋ аль до́илѣ ло́кь, 16- ꙁи́ле, ꙟтрꙋ аль тре́илѣ ло́кь 23- де па́лме, ꙟтрꙋ алпа́трꙋлѣ ло́кь 34- де ѡ̂аменй, ꙟтрꙋ аль чинчилѣ ло́кь, 16- ꙁи́ле, аша.

	Ѿ -	З -	П -	Ѿ -	З -
табла,	25,	16,	23,	34,	18,
ꙟмꙋлцире кꙋ	16			23	
сома де-	400			782	
ꙟмꙋлцире кꙋ-				18	
ꙟпърцире пе-			400)	14076	
петречере де-			35- -	-76	
рѫмѫшица де-				400	

Ꙟчепе а ꙟмꙋлци нꙋмѫрꙋл чел динтѫй, ши кꙋ чел де ал дойлѣ, адекѫ: 25- кꙋ 16, апой ал трейлѣ кꙋ ал патрꙋлѣ, ши ꙟ шир ꙟмꙋлцитѫ, кꙋ ал чинчилѣ, кꙋм сѫ веде ꙟ табла арѫтате, кѫ ꙟмꙋлциндꙋсѫ 16- кꙋ 25- дедерѫ 400, кѫ ва фи ꙟмꙋлциторю, ши ꙟмꙋлцинд 23- кꙋ 34- фѫкꙋрѫ 782, ши ярѫши ꙟмꙋлцинд ачеста кꙋ 18- 14076, кѫ ꙟпѫрциндꙋсѫ пе 400- дедерѫ 35- де палме, ши де 76- де ѿрй, а 400 парте динтрѡ палмѫ.

Ꙟ: Бине, ачаста ѡрѫндꙋялѫ ѡ ꙟцелег дарѫ ꙟче де 7- 9- 11, кꙋм сѫ фаче?

Р, Ꙟтрꙋ ачесте асеменѣ сѫ ꙟмꙋлцеск, челе динтѫй нꙋмере оунꙋл дꙋпѫ алтꙋл, пѫнѫ ла

чел

че́ль динь мижло́кь, шѝ че́ль динь мижло́кь кꙋ че́ле ла́лте, ꙗ҆ръшй оу҆нꙋль дꙋпъ а҆лтꙋль, шѝ че ва є҆шй пе оу҆рмъ: съ ꙟпърцїще кꙋ є҆ши́рѣ, ѡ҆рй со́ма че́лѡрь динтѫ́й, шѝ ꙟпърци́рѣ: еа да̀ нꙋмърꙋль черка́ть, къ а҆лтъ пентрꙋ а҆честе ѡ҆рѫндꙋ́ѧле нꙋмай а҆ръ́ть, фъръ де кѫ́ть май да́ꙋ оу҆нь ки́пь го́ль пентрꙋ ѡ҆рѫндꙋѧла де 11.

ꙟ: Ка́ре ки́пь сокоте́щй а҆мй а҆ръта̀ а҆ша̀ де оу҆шо́рь;

Р. Ꙗ҆тълъй а҆йче, къцива слꙋжѝ де ꙟвъцътꙋра, шѝ кꙋнощи́нца де то́ате а҆лте ѡ҆рѫндꙋе́ле, ка́ре а҆й ꙟвъца́ть пънъ а҆кꙋмь, фъръ де требꙋи́нца ка́сецй а҆ра́те чи́нева̀.

Ꙗ҆тъ ꙟкипꙋи́рѣ ꙟтребърі́й.

2- Пїетра́рй лꙋкрѫ́ндь ꙟ 3- ѕи́ле, кѫте 6- ча́сꙋрй пе ѕѝ: а҆ꙋ фъкꙋ́ть оу҆нь ѕи́дь лꙋ́нгь де 12- па́лме, шѝ гро́сь де 3- па́лме, шѝ де на́лть 8. 4- пїетра́рй лꙋкрѫ́ндь ꙟ 6- ѕи́ле, кѫте 12- ча́сꙋрй пе ѕѝ, ѡ҆а́ре де кѫтъ ꙟнълци́ме ѣрь ꙟнълца̀ оу҆нь ѕи́дь, лꙋ́нгь де 24- де па́лме, шѝ гро́сь де 6;

Ꙟтрачастъ ꙟтребаре нȣмърȣль чель сингȣр есте асеминѣ, кȣ чель дела ꙟтребаре: къ есте 8, дечи 8-съва пȣне ꙟмижлокь, ши деспре стѫнга съва пȣне динтѫи, ши алдоилѣ, ши алтреилѣ локь, челе 3-причини ръспȣнꙁътоаре, лȣкрърїи чей пȣсъ ꙟмижлокь, адекъ: 2-пїетрари, 3-ꙁиле: ши 6-часȣри де лȣкрȣ пе ꙁи, даръ ꙟтрȣ алпатрȣлѣ ши алчинчилѣ локь, нȣсъ пȣнь алте 2-пърцй афаптей, де ачесте 2-причини ешите, даръ ачеле че аȣ ешить, дела причини, асȣпра де каре сау ꙟкись ꙟтребаре, адекъ: нȣ де палме 3-де лърциме, ничи де палме 12-де лȣнциме, даръ ла лърциме де 6, ши ла лȣнциме де 24, апой дина дреапта челȣй динь мижлокь, съсе пȣе алте причини, адекъ: пїетрарй 4, ꙁиле 6, часȣри де лȣкрȣ пе ꙁи 12, кȣ ачеашй шржндȣалъ, апой алте пърцй дафаптей, ешите дела ачелеши причини, адекъ: лърцимѣ де палме 3- ши лȣнцимѣ де палме 12, къ дата ꙟтребаре требȣе съсе ашаꙁе ꙟтабла аша.

Ꙟтѫи пȣне пе дасȣпра нȣмеле, пїетраой, ꙁиле, часȣри, ꙁидь, лȣнциме, палме,

гро-

гросиме, нълциме, лърциме, кѹмь сѣ вѣдь.

	пїетрари,	зиле,	часѹри,	лѹнциме,	гросиме,	нълциме,	пїетрари,	зиле,	часѹри,	лѹнциме,	гросиме,
табла,	2	3	6	24	6	8	4	6	12	12	3

ѫмѹлцире кѹ	2	4
сóма	6	32
ѫмѹлцире кѹ	6	6
сóма	36	192
ѫмѹлцире кѹ	24	12
сóма	864	2304
ѫмѹлцире кѹ	6	12
сóма	5184	27648
ѫмѹлцире кѹ		3
ѫпърцире пе	5184)	82944
петречере де	16	

Ѫчепе а ѫмѹлци ѫтжи дела 2-деспре мжна стжнгъ, ши зи 2-кжте 3-фак 6 пѹне 6-май

џосъ

ꙋо́сь сꙋпть линїе, а̂пой погоаръ пе а̂лть 6, ши ѩ̂ръ а̂мꙋлцѣше знкѫндь 6-кѫте 6-фа́кь 36, пꙋне сꙋпть джнеꙋль 24, а̂по́й зи 24-кѫте 36-фа́кь 864, пꙋне сꙋпть 864- шї пе а̂лт 6- ши ѩ̂рь а̂мꙋлцѣше знкѫндь 6-кѫте 864 фа́кь 5184.

А̂кꙋмь а̂че́пе дела 8, ши зи: 4-кѫте 8-фа́кь 32, пꙋне 6-сꙋпть 32, ши зи, 6-кѫте 32-фа́кь 192, пꙋне сꙋпть 192-12, ши зи 12-кѫте 192-фа́кь 2304, пꙋне сꙋпть а̂честа ши а̂лцй 12, ши зи: де 12-ѡ̂рй кѫте 2304- фа́кь 27648, пꙋне а̂по́й ши пе 3 дедесꙋпть, ши зи 3- кѫте 27648- фа́кь 82944, ши саꙋ свѫршитъ. А̂парте а̂кꙋмь а̂честь нꙋмѫрь пе 5184- кѫ ва да петречере де 16- пламе

А̂шїинцаре

А̂честъ ѡ̂рѫндꙋалъ ѡ̂динеѡ нꙋмай пентрꙋ щїинца че ва сѫ зкѫ ѡ̂рѫндꙋала де 11, ши кꙋмь сѫ фачѣ а̂мꙋлцїре де а̂честаши, дарь нꙋ саꙋ датъ кꙋ де плинъ ѡ̂рѫндꙋалъ. Пꙋтецй а̂ѡ̂ а̂бѫцѫ де вой а̂шинѣ, а̂ꙋ де сине сѫнгꙋрї.

Ѡ̂рѫндꙋала де трей, май а̂ре ѡ̂ допмѫ,

къ съ кіа́мъ ѡ҆рѫндꙋѫла ꙟмꙋлцито́аре.

ꙟ: Даръ ка́ре съ фі́е а҆ча́ста.

Р: Чѧ ꙟтрꙋ ка́ре съ ꙟки́дъ нꙋмериле ꙟнъ кфадра́те, ши̇ съ ꙟмꙋлце́скъ челе деспре стѫнга кꙋ чель деспре дрѣ́птѣ, ши̇ чель деспре дрѣ́пта кꙋ че́ль деспре стѫнга, трекѫ́ндъ ꙋ҆нꙋль престе а҆лтꙋль а҆ша̀.

16 - 48 | 36 - 9 - 100

Съ ꙟмꙋлце́щи 16 - кꙋ 36 - ши̇ 9 - кꙋ 48 а҆по́й е҆ши́ре а҆ча́ста кꙋ 100, ши̇ ꙟпърци́ндꙋсъ е҆ши́ре, ва да̀ нꙋмърꙋль къꙋта́тъ. къ пентрꙋ то́ате а҆че́сте ѡ҆рѫндꙋ́еле мисъ па́ре а҆фи̇ ꙟдестꙋль а҆ръта́ре.

КА́ПЪ ЗІ

ПЕНТРꙊ ѠРѪНДꙊѪЛА ТОВЪРѪШІЙ НЕГꙊЦТОРЕЩІЙ

ꙟ: Че́ лꙋкрꙋ е҆сте товърѫшіѧ негꙋцторѧ́скъ?

Р: Е҆сте ѡ҆токма́лъ, ꙟтре до́аѫ, а҆ꙋ ши̇ май мꙋлте фе́це негꙋцторе́щи, пꙋи́ндъ ба́ний а҆ꙋ ма́рфъ, ꙟтовърѫшіе, а҆ꙋ слꙋжбъ, ши̇

йсте-

нєтєцимє. дарь сѫ тѫмплѫ кѫ ла ѡ време вине ка сѫ аибѫ сокотелиле лорь, де кѫщігь, ѡри де пагꙋбѫ.

Ѫ, Кꙋ че ѡржндꙋѧлѫ поть аши фаче сокотєле лѡрь?

Р, Че май ѡбичнꙋитѫ єсте кꙋ ѡржндꙋѧла де трей, де атѫтє ѡри, префѫкꙋтѫ пе кѫте фєцѫ вѡрь фи.

Ѫ. Кꙋмь сѫ фаче ачастѫ ѡржндꙋѧлѫ, пе фіеще каре фацѫ, де негꙋцторію?

Р: Кꙋ сомаре капетелорь де бани пꙋшй ꙟтовѫрѫшіе негꙋцторіей, ши де сарь тѫмпла, кѫ ꙋнꙋль аꙋ пꙋсь негоць аꙋ слꙋжбѫ, сѫсе прецꙋіаскѫ ꙟ бани, ши сѫ сѫ пꙋе ла сома банилорь, апой сома че ва єши дин капетеле банилорь, сѫсѫ пꙋе ꙟ ѡржндꙋѧла де трей.

Ꙟтрꙋ ꙟтѫюль локь, нꙋмѫрꙋль де сома капетелорь, ши ꙟтрꙋ алдоилє локь кѫщігꙋ, ꙟтрꙋ алтрєилє локь сѫ сє пꙋє, ꙋнꙋль дин капетеле банилорь, апой сѫ сѫ ꙟмꙋлцаскѫ, ши сѫ сѫ ꙟпѫрцаскѫ дꙋпѫ ѡбичєю, ашіждерѣ сѫ ва фаче ши кꙋ алдоилє, ши алтрєилє фацѫ де негꙋцторію, аꙋ ши май мꙋлцй де ѡр фи.

Ꙟде:

удекъ: фїинд 3- негуцитори, А, Б, В. каре аꙋ пꙋсь бани ꙟтро негуциторїе, де фїеще каре ѡмь кжте 2- лей, ши аꙋ кыщигать 50- де лей.

Пꙋней ꙟ ѡржндꙋꙋлъ, дꙋпъ кꙋмь съвъдь.
Негуциторюль А, аꙋ пꙋсь 2- лей.
Негуциторюль Б, аꙋ пꙋсь 2- лей.
Негуциторюль В, аꙋ пꙋсь 2- лей.

сома, б

Акꙋмь пꙋне сомеле ачесте ꙟтаблъ, ꙟтжй сома капетелѡрь де банїй, че аꙋ пꙋсь ꙟ негуциторїй. алдоилѣ сома банилѡрь кыщигꙋлꙋй, алтреилѣ ꙋнꙋль динь капете, апой ꙟмꙋлцеще, дꙋпъ ѡбичею, кꙋ чель де алтреиле, пе чель де алдоиле ши ꙟпарте пе чель динтжй, ши петречере, чева еши, ва фи парте кърꙋꙗ ꙟсаꙋ пꙋсь банїй, ла ꙟмꙋлцире.

Пꙗтъ ꙟкипꙋире.

табла- 6 -- 50 - 2-
ꙟмꙋлцире кꙋ 2
ꙟпърцире пе 6) 100
6
петречере де 16 ---- 4
ръмъшица де 6

Везй къ ꙟмꙋлциндꙋсъ кꙋщигꙋль 50- кꙋ 2- банїй лꙋй, А- деде сꙋма де 100, шй ꙟпърциндꙋсъ пе 6, сꙋма капетелѡрь де банй, деде петречере де 16, шй де 4- ѡрй а 6- парте, къ фаҡь 16- лей, шй 26- де пъраде, шй 2- банй.

Шй фїиндь къ фїеще каре аꙋ пꙋсь банїй ꙟтокма, нꙋй требꙋинцъ де асъ май черка, шй ла алцїй, кꙋчи аꙋ съ ꙗ ꙟтокма тоцй, кꙋте 16- лей, 26- де пъраде, шй 2- банй.

Їаръ де нꙋ ворь фи капетеле де банй, ꙟтокма, ꙟй де требꙋинцъ касъ ꙟмꙋлцещй, кꙋ афїеще кърꙋѧ банй, пентрꙋ ка съ щїй партѣ лꙋй, адекъ: аіещїешй негꙋцитѡрй, де аль доиле съ ꙟтовъръшйръ, шй пꙋсъръ А- 300 де лей, Б- 450, В- 200, шй кꙋщигаръ 2000 де

де лей, фъ сꙋма ачестора капете дꙋпъ кꙋмꙿ саꙋ арътат маи сꙋс, ши асемене ꙟн пꙋне ꙟ рѫндꙋѧлъ, дꙋпъ кꙋмꙿ съ ведѣ.

	А,	300
Банїи пꙋши ꙟ негꙋцъ,	Б,	450
	В,	200
сꙋма,		950

табла,	950-	2000-	300	
ꙟмꙋлцит кꙋ		300		
ꙟпърцит пе	950)	600000		
петречере де-		631 - -	550	11
			--- ѕкимъ: ---	
рѫмѫшица де			950	19

Вези къ ꙟмꙋлциндꙋ кꙋ банїи лꙋи А, дедеръ сꙋма де 600000, къ ꙟпърциндꙋсъ пе 950, петречерѣ есте де 631- лей, ши кꙋ рѫмѫшица де 11- ѡрѣ, аль 19- парте, динтрꙋн леꙋ, къ атѫтаи партѣ лꙋи, А.

Съ ведемꙋ, ши негꙋциторюл Б, кѫт аре съ ѧ.

Та́бла, 950 – 2000 – 450 –
ӑмȣлци́ре кȣ– 450
ӑпърци́ре пе– 950) 900000
петре́чере де– 947 --- 350 -- 7
ръмъши́ца де --- скнм: --
950 19

Ӥтъ щѝ па́рте негȣцито́рюлȣй – Б, ѐсте 947 – де ле́й, шѝ де 7 – ѿрй а̂ль 19 – па́рте динтрȣнь ле́ȣ.

Ӑкȣмь съ беде́мь шѝ па́рте не́гȣцито́рюлȣ́й В.

та́бла 950 – 2000 – 200
ӑмȣлци́ре кȣ 200
ӑпърци́ре кȣ 950) 400000
петре́чере, де 421 -- 100 2
ръмъши́ца де -- скнм: ---
950 19

Ве́зй къ нȣ̀ е̂ші́ть шѝ а̂че́стȣѧ, 421 – де ле́й, шѝ де 2 – ѿрй а̂ль 19 – па́рте динтрȣнь ле́ȣ.

Шѝ врѫндь каре ѐй са́ма пентрȣ ӑкредин– ци́ре, де са́ȣ ӑпърци́ть кȣ дре́птȣль стрѫнце

Со–

со́меле ꙟпърцирилоръ тоа́те ла оу҆нъ локъ, шѝ ле фъ̀ со́мъ, шѝ дева е҆шѝ со́ма кѫщигꙋлꙋй то́кма, а҆фѝ бине, і҆аръ де нꙋ, ꙟпа́рци де а҆лъ до́нле.

Съ пꙋнемъ (приимъ ꙟкипꙋи́ре) а҆че́сте доа́ж ꙟпърци́рй, че саꙋ фъкꙋтъ ла а҆че́щй 3-негꙋцто́рй, везй къ динъ че́ динтѫй ꙟпърцире, а҆вꙋръ динъ 50-де лей, кѫте 16 лей, шѝ кѫте 26-де пърале, шѝ 2-ба́нй.

пꙋне а҆че́сте тре́й со́ме а҆ша̀.

		ле́й	пър:	ба́нй
па́ртѣ лꙋй	А҃	16	26	2
па́ртѣ лꙋй	Б	16	26	2
па́ртѣ лꙋй	В	16	26	2
		50	00	0

Шѝ а҆ша̀ вей фа́че ꙟкредница́ре, шѝ кꙋ а҆лте ꙟпърцирй, кѫндъ съва ꙟтѫмпла̀.

А҆: Даръ кѫндъ саръ ꙟтѫмпла̀, къ ба́нїй оу҆нꙋѧ негꙋцто́рю, е҆шедь май мꙋлтъ ꙟнегꙋцто́ріе де кѫтъ а҆ а҆лтꙋѧ, ка́ре і҆саръ къдѐ съ і҆ѧ май мꙋлтъ кѫщигъ, пентрꙋ добѫнда

бани-

банилоръ ?

Р: Фъръ де гѫндире ачѣста требꙋе съ ӡикъ, каре съ ѫ сама кꙋ ачѣастъ ѡржндꙋялъ пе времи, (прінь ѫкипꙋире) 3- негꙋцꙋтори пꙋсеръ ѫтовъръшіе бани 1000- де лей. А- Б- В- А аꙋ пꙋсь бани 500- де лей, пе оуньань де ӡиле. Б: аꙋ пꙋсь 300- де лей. В, аꙋ пꙋсь 200. Съ ѫтрѣбъ, кѫте кѫть саръ вени де кѫщигь, партѣ фіеще кърꙋѫ.

Ши врѫндь аши, съ се ѫмꙋлцаскъ капетеле банилоръ кꙋ времиле, къ сѫнть ѡсебите. (Ѫдекъ) ѫмꙋлциндꙋсъ 500 кꙋ оунь ань, факь 500, ши ѫмꙋлциндꙋсъ 300- кꙋ 3 ани фак-900 ши ѫмꙋлциндꙋсе 200- кꙋ 2 ани, факь 400, къ сомѫндꙋсе ачесте 3- ѫмꙋлцири, факь 1800, каре нꙋмъръ съ пꙋне ѫтрꙋ ѫтѫюль локь ла ѡржндꙋяла де трей, ѫалдоиле кѫщигꙋ, ши ѫалтреиле оунꙋль динь капетеле банилоръ, ши съ ѫмꙋлцещи ши съ ѫпърцещи дꙋпъ ѡбичею, ши че ва еши динь фіеще каре капь, ва фи партѣ оунꙋѫ. Ѫтъ ѫкипꙋире, сома капетелоръ кꙋ анїй, съ пꙋне ѫтѫй 1800, апой кѫщигꙋ, 3000, ши оунꙋль динь капетеле банилоръ,

динь

динь чѣщй сома́цй кꙋ тимпїй ѧ̂шѧ̀.

	А̃	500
ба́нїй пꙋ́шй ѫ негꙋцтоꙍ̂е,	Б	300
	В	200
кѫщи́гꙋ		3000
	А̃	500
ѫмꙋлци́ре ба́нилорь кꙋ вре́мй,	Б	900
	В	400
со́ма		1800

та́бла 1800 -- 3000 -- 500
ѫмꙋлци́ть кꙋ 500
ѫпърци́ть пе 1800) 1500000
1800
петрѣ́чере де 833 1/3
ръмъшица де 3

Дѣ́чй ѧ̂шѧ̀ фъ ѫмꙋлци́ре шѝ ѫпърци́ре шѝ кꙋ ба́нїй негꙋцто́рюлꙋй Б, шѝ В, кѫй веде́, кѫ негꙋцто́рюль А̃, ѧ̂ре па́рте са, 833 де

де лей, ши ѡ а 3-парте динтрꙋнь леꙋ, ꙟдекъ 40-де бани. Їаръ Б: аре 1500-де лей. Ши В: аре 666-де лей, ши де 2-ѡрй ꙟ 3-парте динтрꙋнь леꙋ, къ фаче 80-де бани.

Ши врѫнд касъ фій ꙟкрединцать фъле сомъ ꙟтрачест кипь,

Парте лꙋй	А	833	1/3
Парте лꙋй	Б	1500	
Парте лꙋй	В	666	2/3
Сома		3000	

Везй къ вине ꙟтокма кꙋ кѫщигꙋль, дечй есте бине.

ꙟ, Даръ де вѡръ фи банїй де фіеще каре негꙋцъторю, ꙟтрꙋнь кипь пꙋшй, їаръ тимпїй вѡръ аве ѡсебире, кꙋмь саръ сокоти ачещїе?

Р Де вѡръ фи капетеле банилоръ ꙟтрꙋнь кипь, ши времиле ѡсебите (принь ꙟкипꙋире) 2-негꙋцорй пꙋсъръ 1000-де лей, ла ѡ негꙋцторіе, ши кѫщигаръ 2000-де лей, даръ оу нꙋл-

оунꙋл лъсъ баніи ꙟмарфъ пе ю лꙋни, алтꙋл пе 12, вѡрь касъ щіе кѫте кѫть ли ѣрь вени добѫндъ, фъ сомъ лꙋнилѡрь, ка фак 22, пꙋне акꙋм ꙟ ѡрѫндꙋала де трей, пꙋинд 22- ꙟтрꙋ ꙟтѫюль лок, ши ꙟтрꙋ ал доиле лок кѫщигꙋл, ꙟтрꙋ ал трейле, нꙋмърꙋл де времи че аꙋ авꙋт негꙋцъторій кꙋм съ въдь, къ негꙋцъторюль де 10- лꙋни, аре 909- де лей, ши а 11- парте динтрꙋн леꙋ, іаръ негꙋцъторюль чел кꙋ 12- лꙋний: аре 1090- де лей, ши де 10- ѡри ал 11- парте динтрꙋн леꙋ, къ сомѫндꙋ-ле даꙋ іаръши 2000- де лей, кѫщигꙋл каре есте пентрꙋ ꙟкрединцаре.

Іатъ ꙟкипꙋире.

табла 22 - 2000 - 10 -
ꙟмꙋлцире кꙋ 10
ꙟпърцире пе 22) 20000
22
2 1
петречере де 909 —— ским: ---
ръмъшица де 22 11
Парте негꙋцъторюлꙋи А, депе 10- лꙋни 909-

де лей, ши а 11- парте динтрунь леу.

Пентру алдоиле негуцторію,

табла, 22 - 2000- 12
ꙟмулцить ку 12

ꙟпърцить пе 22) 24000
22

петречере, де 1090, 10

ръмъшица де 11

Ꙗтъ ши сома ꙟпърцирилюрь, пре каре вей
сокотіꙍ,

парте луи- А, 909 $\frac{1}{11}$ парте

Парте луи Б, 1090 $\frac{10}{11}$ парте

Ши ку ачаста съ дъ сфършить:
Аридметичїи.

Кап

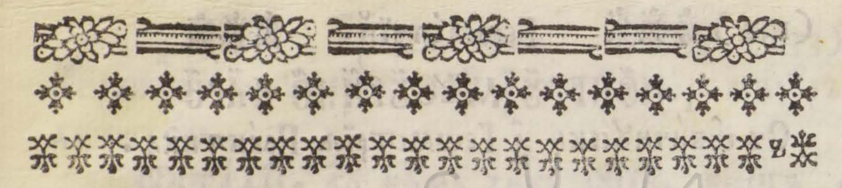

КАП: А·

ПЕНТРУ АРИѲМЕТИКА ГЕѠМЕТРІЙ.

Ѫ: Че есте Геѡметріе?

Р, Геѡметріе есте кувѫнтъ греческ, кѫ ѫлимба ноастрѫ ну зиче алтъ, фѫрѫ де кѫтъ мѫсурарѣ пѫмѫнтулуй, ши есте де доаѡ фелюрй, уна сѫ кямѫ латинеще спекулатива, ши алта Практика, кѫ ѫрѫшй ѫлимба ноастрѫ ши ачесте кувинте сѫ тѫлкуеск ку луарѣ аминте де ѫмѫрунтул, кѫ дупѫ кувѫнтул лѡрь, сѫ поате зиче ши ѡглиндитоаре, ши алта ку лукраре, кѫ ку бунѫ нѫдѫждуире ши ку ѫдрѫзнире мѫсоарѫ фіеще каре трупь, пентру каре мѫсурй: воимъ ка сѫ арѫтѫмъ кѫте ѡаречѣ кумъ фак ей мѫсуриле: ши ку че кипь де нумѫраре нумѫрѫ.

Пентру мъсуриле каре

Съ ωбичнуеск ꙟ Геωметрїа Практика.

Тоате мъсуриле каре съ ωбичнуеск ꙟтру ꙟчасть геωметрїе, де Козмометрїи, адекъ: де мъсурьторїи лумїи, каре ей ле ау изводить ши ле ау дать ши ωаре каре нуме, ши семне, ши мъкаръ де нусъ ши ωбичнуеск ꙟтоате локуриле тоть ку ун ꙟчелашь кипь ши ωбичею, дарь трешй де ꙟчелешь нумирй, ши семне съ служеск.

ꙟчепутуль де тоате мъсуриле есте унь грэунцъ де ωрзь, нуминдуль линие плинъ. 4. де ꙟчесте линїи: ау грэунце, фак унь дегеть. 4, дегете фак ун лать де мжнъ, ку трей латурй де мжнъ ау 12- дегете фак ун пичорь, къ ной нумимь ωпалмъ домнѣскъ. ку 6- де ꙟчесте пичоаре ау палме фак пасу геωметрик.

Геωметрїи чей векй фъче пасу де 5- пичоаре, ѣръ акум съ ωбичнуеще де 6- дупъкум ши аичи ла ной ꙟмолдова., къ съ фаче де 6- палме домнещи. ку 3- де ꙟчещи пашй, фак ω-

ѿпрѣжинъ де ꙟпарижꙋлꙋй ꙟсъ кꙋ ꙟлцорь мъсꙋръ де пичорь.

Ѡстадїе, аꙋ кꙋмь зикь рꙋшїй, верстъ, кꙋпринде ѡсꙋтъ доаѫ зечй шй чинчй де пашй.

Ѡмилъ италїенѣскъ кꙋпринде 1000- де пашй, ѡрй 8- стадїй.

Ѡлегъ кꙋпринде 4000- де пашй, ѡрй 32- де стадїй.

Ѡмилъ немцѣскъ, кꙋпринде 5000- де пашй, аꙋ 40- де стадїй.

Ѹнь градь дꙟ мериდїанꙋлꙋй, аꙋ ачерꙋлꙋй де амїазъзи, кꙋпринде 25- де легй, ѡрй 200- де стадїй.

Ꙟмꙋлте, шй ꙟмꙋлте кипꙋрй, мъсоаръ ѡаменїй ꙟлꙋме, ꙗрь нойсъ кꙋтъмь аноастре ѡбичейꙋрй де айчѣ, шй съ ведемь десъ потривѣскь кꙋ а алтора.

Шй май ꙟтжй вомь зиче пентрꙋ пичорꙋ парижꙋлꙋй, къ нꙋсъ потривеще ничй кꙋ палми домнѣскъ де айчѣ, ничй кꙋ пичорꙋль чель векю аль ромїй, фїиндь крескꙋть де кꙟть ачель векю, къ сꙋ мърить май кꙋ доаѫ дечите, май маре де кꙟть аль ромїй, къ мꙋл-

тъ-

тъ гълчевире фъкѹръ геѡметрїй, шѝ астрономїй пентрѹ ачастъ адаѡцире, ѫкѹркъндѹсе ѫтрѹ мъсѹриле меридїанѹлѹй, ѫтрѹ кѫтъ къ ѫчепѹръ де небое акъѹта мъсѹриле векй, дин поменириле лѹй Веспесїан ѫпърать, шѝ дела алте семне каре сау афлать, ѫтжй пичоаре съпате ѫпїатръ пела мормжнтѹрй. алдоиле съпате ѫфїерь, шѝ спиже. алтреиле ѫмъсѹриле де локѹрй, шѝ миле. ал патрѹле ѫмъсѹриле пичорѹлѹй че аѹ лъсать вредникѹль Конџїѹ фарнезїанѹ, пе зидѹриле дела аса кѹрте ѫрома. шѝ афларъ къ че май дрептъ мъсѹръ есте ѫмилиле романе, каре сау мъсѹрать де весписїан ѫпъратъ, лъсиндь шѝ мъсѹра пичорѹлѹй съпать ѫспиже, шѝ кѹ ачастъ мъсѹръ съ слѹжиа Романїй пъпъ ѫзїоа де астъзй, каре мъсѹръ де пичорь аиче ной нѹ пѹтемь пѹне, не пѹтжндь касъ ѫкапъ ѫтра частъ карте, ѥръ дѹпъ кѹмь съ афлъ скрись амь лѹать мъсѹра де ѹнь деџеть, къ пе лесне ва кѹноаще ѡри чине авой съ черчетезе, ѥтъ мъсѹра ѹнѹй деџеть, че съ афлъ ѫмъсѹра де пичорѹль челаѹ типърить ѫ спиже,

Веспи-

Веспесіѧнь ꙟпърат кꙋмь съ веде.

Мъсꙋра де оунь дечет дела
мъсꙋра пичорꙋлꙋй веспіѧнь,

Мъсꙋра де оунь дечет ꙟмъсꙋрїй
де пичорꙋль парижилорь,

Дꙋпъ ꙟдеверинца че амь лꙋат ꙟ
мъсꙋрїй де оунь дечет динь палма
домнѣскъ ꙟмолдовїй съ ꙟфлъ аша:

Къчй бъзжндь къ мъсꙋра де пичорꙋль Ромїн

нȣ вине де ѡпотривъ кȣ мъсȣра пичорȣлȣй де парижи, нам ꙟчетать ачрчетъ ши пентрȣ палма домнѣскъ че съ ѡбичнȣеще аичѣ ꙟмолдова, ши лȣжндь сама дȣпъ кȣмь фаче нор дȣль мъсȣри: афлжндь ши пе ѡаре каре фацъ де мaȣ ꙟкрединцать, кȣмь аре мъсȣра де палма домнѣскъ дрѣптъ, каре съ афлъ ꙟсемнать пе фіерь ꙟвієтієріѧ кȣрцій домнещи ꙟ єши, ши лȣжндь амь ꙟпърцить ꙟдецете дȣпъ ѡбичею, ꙟ - 12 -, ши афлжндь мъсȣра децетȣлȣй дȣпъ кȣмь саȣ арътать май сȣсь, лам атокмать кȣ а ромій, ши а парижȣлȣй, ши декжть а парижȣлȣй вине май мика, ѧрь кȣ а ромій вине токма, къ есте ѡминȣне кȣмь саȣ пъзить ꙟтрȣ ачастъ царъ, ѡмъсȣръ атжта де веке, потривиндȣсъ кȣ мъсȣриле лȣй бесп…ïѧпь ꙟпърать, къ а парижȣлȣй вине мъріть апроапе кȣ доаѫ децете май маре ши декжть ачаста, ши декжть аромій.

Ши пентрȣ ачаста възиндь ачастъ скимбаре, мамь ꙟдемнать де аскри ꙟтрȣ ачастъ кърцȣліе, пентрȣ адȣчерѣ аминте, ка ѡри чине авой къ фак нескай мъсȣри, ꙟаȣде

пъмѫнтъ, аѹ де алте лꙋкрꙋри, съ нꙋ съ амъцѣскъ, фїинд лꙋкрꙋл ачела мъсꙋрат кꙋ ѡмъсꙋръ, ши мъсꙋрѫндꙋл де алдоилѣ кꙋ алт фелю де мъсꙋръ, къ нꙋсорь потриви ѫтокма ничи ѡдатъ, дарь требꙋе съсе оурмезе ѡбичеюлꙋи челꙋи динтѫю.

Ѫ, Дꙋпъ кꙋм вѣдь мъсꙋриле ачесте сѫнт оунь лꙋкрꙋ де а геѡметрїи, нꙋи аша?

Р, Ба аша, къ ѫкъ мъсꙋриле сѫнт демелїе де ачест мештешꙋгь, аль геѡметрїи, къ нꙋ есте лꙋкрꙋ, сау нꙋмъръ съ нꙋ мъсоаре геѡметрїи, пънъ ѫкѫт ши ла понтꙋ мадиматическь, съ ѫтинд.

Ѫ: Че лꙋкрꙋ есте пꙋнтꙋл мадиматичїи?

Р, Ачела кърꙋѧ ѫи зикь мадиматичїи, къ наре ничи лꙋнциме, ничи лърциме, ничи гросиме, адекъ: ѡпъртичикъ де матерїе, ѫтрꙋ каре съ ѫкиде ши ѫчепꙋтꙋл, ши съвѫршитꙋл, де тоате ачесте нꙋме, лꙋнциме, лърциме, ши гросиме, аꙋ аджнчиме, къ екне афи не кꙋпринсъ ѫтрꙋ кꙋноштинцъ, каши де тоатъ лꙋмѣ, къ пентрꙋ касъ нꙋ факъ лꙋнциме, требꙋеск ѡмꙋлциме де пꙋнте, ка

сѫсе пꙋе ꙟрѫндь, оунꙋль дꙋпѫ алтꙋль, ши
ла лѫрџиме ѡмꙋлциме де линїй, алѫтꙋрате,
оуна лѫнгѫ алта, ши ла гросиме, ѡмꙋлциме
де филе аꙋ фрꙋнџе пꙋсе оуна престе алта, кѫ
сѫ кѫмѫ ши ꙟтрециме.

Ꙟ: Дарь геѡметрїй кꙋ де тоате ачесте фе-
люрй де пꙋнте, линїй, ши филе, аꙋ фрꙋнџе
сѫ слꙋжѣскь?

Р. Нꙋмай де ачесте дарь динтрачесте с҃
фачь ѡмꙋлциме де фигꙋрй, ꙟтоть кипꙋль,
ши ла тоате даꙋ мѫсꙋрй, ши ꙟтокмѫрй, кѫ
пентрꙋ адꙋчерѣ аминте ꙟцй арѫть вро кѫте
ва алѡрь нꙋме, динь челе че ей май мꙋлть
ле ѡбичнꙋеаскѫ, пентрꙋ фолосꙋль, ши аџꙋ-
торюль кѫндь лай авѫцà, ка ꙟграбѫ сѫль де
принџй.

Ши ѩка алѡрь нꙋме, ꙟтѫюль понтꙋ,
ши линїѧ, динтрꙋ каре сѫ ꙟкипꙋеаскѫ алтеле,
линїѧ дреаптѫ, линїѧ стрѫмбѫ, аꙋ кѫлкатѫ,
ка черкꙋ, ꙟдрептарю, болтитѫ, скѫфатѫ,
ши фаца дѣсꙋпра.

Линїѧ дреаптѫ есте ка ѡ сфарѫ ꙟтинсѫ ꙟ-
тре доаѡ кꙋе.

Лінїа стрѫмбъ аꙋ кълкатъ, єсте ка кꙋмь ай лъса че ꙟтинсъ ꙟ весѫ єй, десъ стрѫмбѫзъ.

Ꙟ дрептарюль єсте кѫндь съ фречи ѡ ацъ кꙋ крїндъ, аꙋ чернѫлъ, ши ꙟтинзѫндо съ ѡ слобоꙁи, фаче оунь ꙟ дрептарю.

Лінїа болтитъ єсте ка ѡ жꙋмътате де черкь, каре съ фіе джеꙋпра.

Лінїа скъфатъ, єсте кꙋм ꙋй алтъ жꙋмътате де черкь, каре єсте дедесꙋпть, фаца джеꙋпра, єсте ка ѡ фрꙋнзъ нетедъ, ши динпрачесте лінїй факь лінїа черкꙋлꙋй, къ съ кѣмъ лінїа де принь прежꙋрь.

Ачесть черкь геѡметрїй ꙟль ꙟпарть ꙟ щїєсе пърцй ꙟ тръꙋнь кипь, ши фїеще каре парте де а черкꙋлꙋй, ѡнꙋмєскь аркь, іаръ лінїа каре съ принде ꙟ капетеле аркꙋлꙋй, ѡнꙋмєскь стрꙋнъ, ши лінїиле каре погоаръ дела черкь ла кендрꙋ, адекъ: дрепть ꙟ мижлокь, съ кѣмъ разъ, лінїа каре трєче принь мижлокь, дела оунь аркь пънъ ла алтꙋль, съ кѣмъ дїаметрꙋ, ши ꙟ пърцїндꙋсъ дїаметрꙋ дрепть ꙟ доаѡ, съ кїамъ семи дїаметрꙋ.

Май ꙟпърцѣскь пе фіеще каре динтрꙋ ачесте шасе арче, кꙟте ꙟ 60, кꙟле нꙋмѣскь граде, къ ꙟтрꙋ тоть принь прежꙋрь сꙟнть 360 де граде, ши пе фіеще каре градь, ꙟпърцѣскь ꙟ 60, де минꙋте, ши фіеще каре минꙋть ꙟ 60 де секонде, ши фіеще каре секондь, ꙟ 60 де терцїй, ши аша ꙟнаинте пе кꙟть аꙋ требꙋинцъ.

Ши кꙋ ачесте ꙟпърцирй де линїй, ши нꙋмере, афлъ ꙟтокмаре, ши мъсꙋра, де фіеще каре фигꙋръ геѡметричаскъ, адекъ: мъсꙋржнд ѡлинїе Перпендиколаре, адекъ: ча линїе къ каде дрѣптъ ꙟжось динь мижлокꙋль оунꙋй аркь, дрѣпть ꙟмижлокꙋль линїй, че есте ꙟтинсъ пе сꙋпть аркь.

Кꙋмь ши пе алта къ съ кꙟмъ ѡбликфъ, адекъ: плекатъ, аръший фіиндь трасъ, де ла ꙟпрежꙋраре ла кендрꙋ, дарь де ѡпарте.

Асѣменѣ ши пе челе че съ кꙟмъ параллеле, адекъ: ꙟтокма кꙋ алтеле де мъсꙋръ, ши ꙟдепъртаре оунеле де алтеле, динтрꙋ каре линїе факь анголй, Тріꙟнголй. ши кфъдрате.

Ꙋнь анголꙋ съ кꙟмъ оунде съ ꙟпрeꙋнъ доа линїй ла вꙟрфь.

оунь

Оу̑нь тріѧнголꙋ съ кїамъ кѫндь трїй линїй съ ꙟпреꙋнъ ꙟвѫрфꙋри ꙟтрей локꙋри принь прецюрь, ши съ кѫмъ ꙟмꙋлте кипꙋри, ꙟнголꙋ дрептъ, ꙟнголꙋ аскꙋцитъ, ꙟнголꙋ тѫмпитъ, ши йсочиле, къ тоате аꙋ мъсꙋриле сале ѡсебите.

Дꙋпъ ачесте винь скфадриле, адекъ кфъдрате де мꙋлте фелюри, кꙋмꙋй кфъдратꙋ ꙟтокма, кфъдратꙋ лꙋнгь, ромбꙋ, ромбоиде.

Ла ачесте фигꙋри нꙋ щїꙋ кꙋмь съ факь касъле кꙋноущи, амь сокотить съле ꙟкипꙋескь кꙋ инще поинте дꙋпъ алорь кипꙋри, ка деприндѫндꙋле кѫндь лїй веде ꙟсемнате кꙋ линїй. пре лесне ле вей кꙋноаще, ши але депринде де але фаче алор соме але кфадра, ши але траце ръдъчина де нꙋмере. Везй ꙟкипꙋириле де фигꙋри кꙋ аль сѫꙋ нꙋме пе деꙋпра.

Пꙋнтꙋ

Фигꙋра: 1

Линїѧ

Фигꙋра: 2

Ска-

Скаліно

○
○ ○
○ ○ ○
○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○

Ӑнголꙋ

○
○ ○
○ ○
○ ○
○ ○
○ ○
○ ○
○ ○
○ ○

фигꙋр: 3

Тріӑнголꙋ

○
○ ○
○ ○ ○
○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

фигꙋра: 4

Ѿтꙋѕо. Ѿрй Ӑнголꙋ тѫмпитъ.

```
o o o o o o
    o o o o
      o o o o
         o o o
           o o
            o
```

Фигꙋра 5

Ӑнголꙋ ӑкꙋци́тъ.   Ӑнголꙋ дре́птъ

```
           o                o
          o o               o o
         o o o              o o o
        o o o o             o o o o
       o o o o o            o o o o o
      o o o o o o           o o o o o o
     o o o o o o o          o o o o o o o
     o o o o o o o          o o o o o o o o
    o o o o o o             o o o o o o o o o
```

Фигꙋра: 6   Фигꙋра: 7

кфадратȣ

o o o o o o
o o o o o o
o o o o o o
o o o o o o
o o o o o o
o o o o o o

кфадратȣ лȣнгъ

o o o o o
o o o o o
o o o o o
o o o o o
o o o o o
o o o o o
o o o o o
o o o o o

фигȣра, 8

ромбо

o
o o o
o o o o
o o o o o o o
o o o o o o
o o o o
o

фигȣра 10

фигȣра 9

ромбоиде

o o o o o o
o o o o o o
o o o o o o
o o o o o o
o o o o o o
o o o o o o

фигȣра 11

o o

діаметрꙋ

фигꙋра- 12

Ѫ: Ачесте фигꙋрй че миле аръташий, че ѡрѫндꙋялъ аꙋ.

Р, Ачесте тоате, ѫкъ ши алте кипꙋрй, де каре съ слꙋжескь геѡметрїй, аꙋ алѡръ ѡрѫндꙋеле, де акъꙋта сомеле, ши мъсꙋриле дипе феџеле лѡръ, даръ пентрꙋ къ нои нꙋ кѫꙋтъмь касъ фачемь ѫвъцътꙋрй геѡметричещй, фъръ де кѫть амь фъкꙋть ѡ арътаре, пентрꙋ ка съсе кꙋноаскъ че лꙋкрꙋ есте геѡметрїе, ши

кꙋмь ѡбичнꙋеськ ей, аридметика.

Ꙟ: Дарь че ѡсебире аре аридметика геѡметричаскъ, де ачаста лалтъ?

Р, Ꙟтрꙋ ачале лꙋкрꙋри аре май ꙟдесе ѡри требꙋинцъ де а кфъдра нꙋмере, ши а граце рѫдъчина, кфадратꙋлꙋй, пентрꙋ каре ной воимь але аръта ачесте ѡржндꙋеле, кѫчй щїиндꙋле пе лесне апой поцй ꙟцелеце, ши а геѡметрилорь ѡбичее.

Ꙟ: Ꙟче кипь съ кфъдрѫзъ нꙋмериле?

Р, Кꙋ ѡржндꙋелеле скрисорїй, съ поате кфъдра ѡри каре нꙋмърь съ фїе, мъкарь къ а кфъдра оунь нꙋмърь алтъ нꙋ есте, де кжть а ꙟмꙋлци оунь нꙋмърь ꙟтрꙋсине. ши ача сомъ че съ ва фаче есте кфъдрать, адекъ: вржндь а кфъдра нꙋмърꙋль 6- зикжндь: 6- кжте 6- факь 36. иатъ нꙋмърꙋль кфадрать, ши ръдъчина кфъдратꙋлꙋй есте 6, вези фигꙋра 8.

Ꙟчеста кфадрать съ кжмъ кфъдрать ꙟтокма, аꙋ ротꙋндь.

Иаръ кжндь вей ꙟмꙋлци оунь нꙋмърь пе алт нꙋмърь, нꙋ ва вени ꙟтокма, дарь съ фаче кфъдрать лꙋнгь, адекъ: 6- кжте 8- факь 48,

ачес-

ачеста ва фи кфадрать лꙋнгь.

Ꙗръ кѫнд ва фи требꙋинцъ де аши кфа-
драть авреꙋнꙋй нꙋмърь, нꙋ съ поате фаче а-
ша фъръ де кѫть кꙋ скрисоаре съ гъсеще.

Ꙟ: Дарь кꙋмь съ гъсеще кꙋ скрисоаре?

Р, Ꙗтъ ꙟкипꙋире, врѫнд ка съ ціїи кфа-
дратꙋль де 47- пꙋнель ꙟ ѡрѫндꙋѫлъ аша.

47	28
16	2
56	---
49	56
2209	

ꙟтѫй кфадразъ пе 4- дела 47- зикѫнд: 4-
кѫте 4- факь 16, пꙋне ачесть 16- сꙋпть 4,
ꙗдекъ: 6- дрепть сꙋпть 4, ꙗръ зечина май де
ѡпарте спре стѫнга, апой ꙗръ ꙟмꙋлцеще кꙋ
4- пе 7- зикѫнд: 4- кѫте 7- фаче 28, пꙋ-
не ачесть 28- де ѡпарте, пентрꙋ касъ нꙋль
оунцй, шиль ꙟдоеще зикѫнд: 2- кѫте 28-
факь 56, пꙋне ачесть 56- кꙋ 6- ꙟдрептꙋль
лꙋй 7- ши 5- сꙋпть алть 6, а кфъдратꙋлꙋй
патрꙋ, апой ꙗръши ꙟмꙋлцеще ши пе 7- ꙟтрꙋ
сине, зикѫнд: 7- кѫте 7- факь 49, пꙋне

4- сѹпть 6- дела 56- ши 9 динафаръ, деспре драпта, ши рѫмѫне 47- кѹадратѫ. Акѹма фѫ сома, дѹпѫ ѡбичею, даръ сѫ нѹ семезй ши пе 47- кѫ на венїбине, даръ зи: 9- шилъ пѹне сѹпть линїе май жос, апой 4- ши кѹ 6- фак 10, пѹне цифра лѫнгѫ 9- ши зечина ѡ- пѹне кѹ 5- кѫ фак 6, ши алтѫ 6- дасѹпра фак 12, пѹне 2- лѫнгѫ цифрѫ, ши зечина пѹне кѹ алтѫ зечинѫ, кѫ фак ярѫ 2, пѹне ши ачещи 2- лѫнгѫ алцй 2- ши саѹ фѫкѹтъ сома. де 2209, кѫ есте кѹадратъ де 47.

Алтѫ ѫкипѹире де май мѹлте нѹмере.

	552	25	110
— :	25	2	2
	50	----	-----
	25	50	— 220
	220		
	4		

304704

Ачепе ярѫшь ши ынчѣ акѹадра нѹмѫрѹлъ челъ динтѫй 5, ши зи 5- кѫте 5 фак 25, пѹне 5- сѹпть ачещй 5- ѫмѹлцицй, ши 2- деспре стѫнга май десъ парте, апой я-

рѫшь

рѣшь ꙟмꙋлцѣще 5- кꙋ ӑлцй 5- де лѫнгъ дѫнсь
къ факь 25, пꙋнель ачеста де ѡпарте съ нꙋ
съ оуйте, шй ꙟль ꙟдоеще къ факь 50, пꙋне
сꙋпть 50- чифра сꙋпть алдонле 5, шй 5-
сꙋпть 5- дела кфъдрать, акꙋмь ꙟмꙋцеще
пе алдонле 5- ꙟтрꙋ сине, къ факь 25- пꙋне
5- май ꙟнаинте деспре дрѫпта, шй 2- сꙋпть
чифъръ.

Шй ꙗтъ къ сау кфъдрать 55, акꙋмь
требꙋе а кфъдра шй пе 2- кꙋ 55, ꙟчепѫндь
а ꙟмꙋлцй кꙋ 2- деспре дрѫпта спре стѫнга
шй азиче 2- кѫте 5- факь 10, пꙋне ачесте
ꙟмꙋлцирй де ѡпарте пентрꙋ адꙋчерѣ аминте,
ка съ ꙟдоещй, шй ꙗрь зй 2- кѫте 5- факь
10, шй кꙋ оунꙋль чель авемь дела алцй 10,
факь 11, пꙋней лѫнгъ чифра, шй факь 110,
ꙟдоеще ачесть нꙋмърь, къ факь 220, пꙋне
ачесть нꙋмърь сꙋпть 25, шй чифра май дина-
фаръ деспре дрѫпта, апой ꙟмꙋлцеще шй пе
2- ꙟтрꙋ сѫне къ факь 4, пꙋнель динафаръ
деспре дрѫпта ꙟдрептꙋль чифрей, шй не фї-
индь алте фигꙋрй, сау кфъдрать 552,
шй фъ сомъ дꙋпъ кꙋмь ай фъкꙋть дѫсꙋпра,

фъръ

фъ́ръ де а̑ а̑цȣнце нȣмърȣль че сау кфъдра́ть, а̑декъ 552, ши сау фъкȣть 304704 – кфъдратȣ.

Ꙟ: Кȣмь съ фаче ꙟкредıнцаре кȣ а̑чеспь фелю де кфъдраре.

Р: Ꙟдо́ж кипȣри́, оу̑на кȣ а̑ ꙟмȣлци́ нȣмърȣль че сау кфъдра́ть ꙟтрȣ сıне, а̑лта кȣ траџере ръдъчина кфъдра́тȣлȣй.

Ꙟ: Кȣмь съ траџе ръдъчина.

Р: Ꙟаръшь кȣ скрисоаре, кȣмь съ ведь ꙟ-честе ꙟкипȣи́ри.

Ꙟтжа ꙟкипȣире.

Съ скоатемь ръдъчина дела

кфъдратȣ 2209 – че

е҆сте а̑лȣй 47

Пȣне нȣмърȣ а̑честа кȣмь съ веде, даръ май ꙟтжй те ꙟщıинцъзь къ а̑частъ лȣкраре, съ фаче а̑семене кȣ ꙟпърцире де нȣмере, а̑фаръ де пȣцинъ ѡ҆себире, къ ꙟтрȣ ꙟтжюль нȣмъръ н-съ кауть кфъдратȣ, пентрȣ ка съ лȣъмь ръдъчина, а̑ве́ндь требȣинцъ де ꙟпърцире, нȣ-

май

май ꙟаръшь кȣ ръдъчина нȣ сингȣръ, даръ ꙟдоитъ. везй ꙟкипȣире.

22, 09
16 -------- 47
0609
8
56
49
609
000

Пȣиндь нȣмърȣль динтрȣ каре съ воешй ꙟскоате ръдъчина, пȣне ꙟтжй днна дреапта лжнгъ нȣмере оунь пȣнть, ꙟпой дȣпъ фїеще каре фигȣръ де доȣъ, ꙟаръшь кжте оунь пȣнть шй ꙟче дедпре оурмъ деспре стжнга, де воръ ръмжне доаж бине, де нȣ лжнгъ оуна, дȣпъ кȣмь съ веде ꙟчастъ ꙟкипȣире, къ сжнть 2, ꙟпой скоате квадратȣ, къ ꙟтрачесте 2-есте 16, шй лȣжиндь ръдъчина дела квадратъ 16 къ есте 4-пȣнел ꙟкапȣл линїй трасъдела 16 ꙟпой

пои тра́це кфадра́тꙋ 16- дела 22 рѫмѫн 6- пꙋне л
сꙋпть кфдра́ть ꙟдрептꙋль лꙋи 6- де де сꙋпть
ши погоаръ цифра, ши пе 9- лѫнгъ ачесть 6- къ
фа́кь 609- требꙋинд ка съ се ꙟпа́ртъ, ꙟдоѫще
рѫдъчина кфадра́тꙋлꙋи 4- дꙋпъ кꙋмь саꙋ зись,
шиль фъ 8- ꙟпа́рте ачесть 8- пе 609, зикѫнд:
8- ꙟ 60- де кѫте ѡри ꙟтръ, шіи веде къ ꙟтръ
де 7- ѡри пꙋне ачест 7 лѫнгъ 4 рѫдъчина кфадра́
тꙋлꙋи, ши кꙋ ачеста ꙟмꙋлцеще пе 8- къ фа́кь
56- пꙋне ачесть 56- сꙋпть 60, акꙋмь ꙟ-
мꙋлцеще ши пе 7- ꙟтрꙋ сѫне, къ фа́кь 49,
пꙋне 4- сꙋпть 6, дела 56, ши 9 маи де
ѡпа́рте спре дрѧпта, ши фъ со́мъ, къ сорь
фа́че іаръ 609, къ тръгѫндꙋль дин чель дѫ-
сꙋпра рѫмѫне ціфра, ши фіинд къ нꙋмаи
сѫнть фигꙋри, рѫмѫне рѫдъчина де 47, къ
есте ши пентрꙋ ꙟкреди́нцаре.

А҆доѫле ꙟкипꙋире,
кꙋ нꙋмърꙋль 30,47,04,

Пꙋне пꙋнтеле дꙋпъ кꙋмь саꙋ аръта́ть
маи сꙋсь дꙋпъ 2- фигꙋри, ши фіинд къ

ши

шѝ а̂нче рꙟмѫ́не пе оу́рмъ доа́ж, пꙋ́не лѫнгъ
а̂че́стъ 30-шѝ ка́ꙋтъ кфадра́тꙋ лꙋ́й 30- къль
вѐй гъсѝ де а̂фӑ 25, пꙋ́не а̂че́стъ 25 сꙋ́птъ 30
шѝ тра́џе рѫдъчи́на кфадра́тꙋлꙋй 25-къ е҆́сте
5-пꙋне ѫ̂ка́пꙋ ли́нїй тра́съ де́ла 25- ѫ̂на́йнте,
дꙋ́пъ кꙋ́мь съ ве́де,

30, 47, 04,
25-------------552
0547
10
50
25
525
02204
110
220
4
2204
0000

Ѧ̂кꙋ́мь тра́џе кфадра́тꙋ де́ла 30- къ рѫ-
мѫ́нь ѧ̂ръ 5, пꙋ́неле май жо́сь, сꙋ́птъ ли-

ніє, ші погоаръ пе 47- дель пȣне лѫнгъ 5-
къ фаче 547, ші требȣіндь нȣмърȣль ѫпър-
циторю: ѫ рѫдъчина 5- ші ѿ ѫдоеще, къ ва
фаче 50, пȣне ачесть 50- сȣпть 54: ші ѫ-
мȣлцеще ші пе 5- къ ва фаче 25, пȣне ші а-
чещи 25- сȣпть 50 ші ѫдрептȣль лȣй 47- дѧ-
сȣпра, апой фъ сомъ къ есте 525, траџе
ачесть нȣмъръ дела чѧ дѧсȣпра, адекъ: де
ла 547: къ рѫмѫнь 22, погоаръ де ізноавъ,
ші 04- шій пȣне лѫнгъ 22- късъ бѡрь фаче
2204, ші требȣіндь сѫсе ѫпарть, ші ачесть
нȣмъръ: мерџи ла 2- нȣмере рѫдъчинй че сѫнть
55, ѫдоеще ачещи 55- къ фак 110, пȣне
110- сȣпть 2204: ші везй де кѫте ѡрй ѫтръ
110- ѫ 220 къ ѫтръ де 2- ѡрй, пȣне ші а-
честь 2- ла нȣмърȣль де рѫдъчинй, апой іаръ
ѫмȣлцеще кȣ ачесть 2- пе 110- къ бѡрь фаче
220, ші ѫмȣлцеще ші 2- ѫтрȣ сіне сингȣрь,
къ факъ 4, пȣне ші пе 4- пе ȣлть рѫндь дȣ
пъ цифръ, апой фъ сомъ, къ съ фаче 2204,
траџе ачесть нȣмъръ дінь чель дѧсȣпра, 2204-
кѫй беде къ нȣ рѫмѫне нимикъ, ші рѫдъчина
сау фъкȣть де 552, къ дȣпъ кȣмь сау кȣфъ-

драт

арать май ꙟнаинте, есте ачелашь нꙋмъръ ши ꙟй слꙋжаше ши де ꙟкрединцаре, ши пентрꙋ ꙟвъцътꙋра де аскоате ръдъчинй. Къ ꙟкѫть пентрꙋ ачастъ арътаре міе ꙟмь паре ꙟдестꙋль.

КАП. В.

ꙟ: Май ай че ва касъмй арѫцй пентрꙋ арит-метика геѡметричаскъ?

Р, Нꙋ кꙋмь къ нꙋ есте, дарь ничй къ нꙋсъ поате кꙋпринде тоате тайнеле де ачастъ ꙟвъцътꙋръ, фіиндь къ ачаста есте ꙋна динь челе аджнчй ꙟвъцътꙋрй, ши аре требꙋинцъ, де ѡминте ꙟтрѫгъ, ши плинъ де мꙋлтъ кꙋноштинцъ, ши еꙋ кѫть арътъ нꙋ арътъ алтъ, фъръ де кѫть чѣѧ че съ лꙋкрѫзъ ꙟтре ѡамений, ши май къ де тоцй кꙋноскꙋть лꙋкрꙋ, аꙋ кꙋ мештешꙋгь, аꙋ фъръ де мештешꙋгь.

Ши пентрꙋ къ мамь ꙟдаторить кꙋ арътаре де ачесте фигꙋрй, че амь зись май ꙟнаинте, сѫнть ѧръшй даторю касъцй арѫть ши мъсꙋриле че факь геѡметріи, де пе фецеле фигꙋрилѡрь, ши май ꙟтѫй зикь къ геѡметріи

сѫма і слѹжеск де ѡрѫдѫчинъ де нꙋмѫрь, чей зик
кꙋбъ, адекъ ꙟдоитъ: мѫкарь кѫ ачаста ꙟ-
кꙋноштинцъ, грꙋтате нꙋ аре, фиинд кѫ есте ачеяши рѫдѫчинъ а кфадратꙋлꙋй, ши нꙋ-
май кѫть сѫ пре фаче кꙋ нꙋмеле, ꙟмꙋлцинд8сѫ
кꙋ ачаста де алдоилѣ кфадратꙋль, де вине
токма, ꙟꙋнциме, ꙟлѫциме, ши гросиме, ши
пентрꙋ ачаста сѫ кямѫ, рѫдѫчинъ кꙋбъ.

Ятъ ꙟкипꙋире ачесте нꙋмере.

1- кѫте 1- фаче 1,

2- кѫте 2- фаче 4) (2- кѫте 4- фак 8.

Ятъ кѫ 8- есте нꙋмѫрь кꙋбꙋ, ши 2- есте рѫдѫчина кꙋбъ, кѫчй аꙋ фѫкꙋть пе 4-ши
пе 8, къва сѫ зикѫ 8- есте ꙟтоате пѫрциле
4- ши ждеꙋпра, ши делатꙋри, ши дедесꙋпть,
ши престе тоть плинь, ши аша ши кꙋ алтеле
вей фаче ѡри кꙋ каре нꙋмѫрь ꙟцй ва тревꙋи.

Ятъ ши алтъ ꙟкипꙋире.

8 кѫте 8- фак 64

8- кѫте 64- фак 512,

Ятъ кѫ 512- есте нꙋмѫрꙋль кꙋбꙋ, ши 8-
рѫдѫчина кꙋбъ, кѫ динтрꙋ атѫта сокотеск

кѫ

къ бей дѹа кѹнощинцъ.

КАП Г.

Пентрѹ сомеле де пре фаца фигѹрїи скаленѹлѹй, ши а ѡптѹсѹлѹй аѹ тжмпить,

Ачесте фигѹри пѹцин ѡсебире аѹ оуна де алта ꙟсомарѣ фецилорь, ши май ꙟтжи комь зиче пентрѹ трїѧнголѹ скаленѹ, фїиндь ꙟтоате фецеле ѡсебить, съ пѹне касъ фїе ачастъ фигѹръ ꙟтро латѹри де 60- де пашй, адекъ ꙟлатѹрѣ че погоаръ ꙟџѡсь, ши алта 80- де пашй адекъ партѣ че пе дедесѹпт ши вржндь аши сома пашилорь де пре фаца лѹй ꙟмѹлцеще 60- кѹ 80- къ ва да сома де 4880, къ ꙟпърциндѹѡ ачастъ сомъ пе 2- ръмжне 2400, ши ачаста ва фи сома де пашй депре фаца ачестѹй трїѧнголѹ скаленѹ. .

Ши пентрѹ касъсъ гъсаскъ линїѧ перпендиколаре, адекъ че депре мижлокѹль че погоаръ ꙟџѡсь, ꙟмѹлцеще линїѧ че дѧ кѹрмезишѹ, каре есте 100, ши зи 100- кжте 100 факь

факь 10000, апой ꙗрь ꙟмꙋлцєщє линїѧ чє пє дєдєсꙋпть, карє єстє 80- зикѫндь 80- кѫтє 80, факь 6400, кꙟ трꙟгѫндь ачєсть нꙋмꙟрь дєла 10000, рꙟмѫнє 3600, ꙟлкꙟрꙋѧ рꙟдꙟчинꙟ єстє 60, ши ꙟтѫта ва фи линєѧ пєрпєндиколарє.

Алдоилє ѡрѫндꙋѧлꙟ.

Пєнтрꙋ трїѧнголꙋ єкфилатєрꙋ
адєкꙟ ꙟтоатє пꙟрцилє
ꙟтрꙋнь кипь.

Фїиндь ꙋнь трїѧнголꙋ пє тоатє пꙟрцєлє дє 160 дє пашй, ши врѫндь асꙟ цїи пашїи дє пє фаца лꙋй, ꙟмꙋлцєщє оунь лать кꙋ ѿ цꙋмꙟтатє дє алть лать, шицй вадꙟ нꙋмꙟрꙋль дє пє аса фацꙟ, (адєкꙟ) ꙟмꙋлцєщє 160- кꙋ 80 кꙟ єстє цꙋмꙟтатє дє лать, кꙟва фачє 12800, ши атѫца пашй ворь фи пє фаца са, ши рꙟдꙟчина дє ачєсть нꙋмꙟрь ва фи 113, кꙟ єстє линєѧ пєрпєндиколарє, карє дєспꙟрцєщє трїѧнголꙋ ꙟдоаѫ.

Кꙋ ачаст ѡрѫндꙋѧлꙟ мꙟсоарꙟ тоцй мꙟсꙋрꙟторїй дє пꙟмѫнть тоатє фєлюрилє дє трїѧнголє.

Ал-

А трѣилѣ ѡржндуѧлъ,

Пентрѹ сомиле кфадрателѡрь.

Фїиндъ оунъ кфъдратъ ꙟтоате латурииле ꙟтокма, ши авжндъ нумъру де фїеще каре латъ, кжте 120- де пашй.

Ꙟмулцеще оунъ латъ ꙟтрѹ сжне, къ ва фаче 14400, шѝ ачастъ сомъ ва фѝ сома де пашй депе фаца са.

Їаръ ꙟкфадратуль лунгъ, ꙟмулцеще оунъ латъ маї маре ку алтуль май микъ, ши сома чева еши, ва фи Сома пашилорь.

Пентрѹ анголѹ дрептъ, ѡрй ꙟдрептарю, ꙟмулцеще оунъ латъ, апой ꙟл ꙟпарте ꙟдоаж къ ачеа ꙟй сома пашилорь.

А патрѹле ѡржндуѧлъ

Пентрѹ кфадратѹ ромбо, ши ромбоиде.

Ачесте доаѡ кфадрате сжнтъ кфадрате дэпъ сочите ла анголй шѝ вржндъ асъ ꙟмулцй оунъ ромбо, ꙟмулцеще оунъ латъ ꙟтрѹ сине,

депе єунь тріангол8, ши сома ва фи тсатъ фаца ромболуй,

Иаръ ꙟромбонде къ єсте де 2- лати, май лунцй, ши 2-май скурте, ка ши ла кфадрат8 лунгь, ши асемине фъ ꙟмулцире, оунь лат к8 алт8ль, дупъ кумь ай фъкуть ꙟкфадрат8 лунгь

Ала чинчилѣ шржлдуилъ-,
пентр8 черк,

Вржндь ка съ щій пе фаца де оунь черкь, кжцй пашй съ фіе, ꙟтжй везй кжцй пашй аре принь прежуръ, фъкжндь аша, ꙟмулцеще діа-метр8 к8 22- къчй аша сау хотържть де А-химеде, ши Єфкланде, апой ꙟпарте пе 7- къ ва да н8мъръл де пашй, принь прецуръ.

Иатъ ꙟкипуіре, фіиндь оунь черкь де діаметр8 де 140- де пашй, ꙟмулцеще а-чешй пашй к8 22, ворь да 3080, ꙟпарте ачесть н8мъръ пе 7, къ ва фи петречере 440, ши де атжца пашй ва фи ꙟпрецураре, ши воинд ащй кжцй пашй ворь фи пе аса фацъ, ꙟмулцеще цюмътате де ꙟпрецурарѣ черкулуй, к8 цюмъта-те де діаметр8, ши че ва єши афи н8мъръл

де

де пашй, (п: ꙟ:) ꙟцмътате де ꙟпрецѹраре, ѥсте 220- шй цимътате де діаметрѹ ѥсте 70: къ ꙟмѹлциндѹсе кѹ 220- фак- 15400, шй атѫца пашй ва фи.

Сфѫршитѹл Аритметичій
Геѡметричещй.

КАП: Д.

ꙟ: Ꙟвъцинд ѥѹ бине ачесте фигѹрй, шй ачесте мъсѹрй, ꙟтрѹ че почѹ са мъ слѹжеск кѹ дѫнселе?

Р. Ачесте тоате, дѹпъ кѹм геѡметрилор. асемене шй алтор оаменй, ле слѹжеск ꙟтрѹ мъсѹрй, кѹм де пъмѫнт, аша шй ꙟтрѹ алте лѹкрѹрй, адекъ: Врѫнд каре съ мъсѹрй ѹн пъмѫнт, ꙟтѫй кавтъ бине старе локѹлѹй, шй ꙟсемнѫндѹл ꙟтрѹн кфадрѹ, шй фіинд къ нѹ тоате лѹкрѹриле сѫнт ꙟтрѹ ѹн кип, ръмѫн пе делатѹрй, оаре каре бѹкъцеле, ꙟкипѹеще ꙟ Тріѫнголй, ѡрй де каре сар афла дѹпъ кѹм ай възѹт фигѹриле, шй

лꙋѫндь со́меле дела кфадра́те, ши̏ дела тоа-
те Тріѫнголиле кѫте съ ворь афла̀, фъ со-
мъ кꙋ тоате ꙟтрꙋнь локь ши̏ те вей ꙟщіин-
ца̀ кѫть ва аве пе фацъ, ачель пъмѫнть, ши̏
аша̀ вей фаче ши̏ ꙟтрꙋ алтеле.

Ꙟлдонлѣ врѫндь съ фачй ѡвіе, аꙋ ѡ ливадъ
аꙋ ѡ грѫдинъ вей щи сома кѫть ꙟцй требꙋе
съ ꙟпленещй локꙋль, аꙋ ꙟтрѡ арътꙋръ кѫтъ
семѫнцъ ꙟцй требꙋе, ши̏ ꙟтрꙋ тоате требни-
ле віецꙋірій ѡменещй, фаче аџꙋторю: ши̏ ꙟвъ-
цътꙋра ачаста есте каре дъ щіинцъ де кѫтъ
сомъ де піатръ, варь, кърѫмидъ, лемне,
ꙟцй требꙋе, де афаче ѡ зидире ши май кꙋ
ѡ ꙟдепаинъ зичере, ачаста есте каре дъ ѡ-
мꙋлꙋй тоатъ причеперѣ.

КАП. Е

ПЕНТРꙊ МЪСꙊРИЛЕ КАРЕ СЪ ФАКЬ ꙞТРꙊ ꙊНЬ ВАСЬ ДЕ КѪТЕ ѠКЪ САꙊ ВЕДРЕ СЪ ФІЕ

Къ май вѫртось требꙋе вадрарилѡрь пентрꙋ
касъ нꙋ съ амъгаскъ, ꙟтрꙋ алѡрь мъсꙋри, (п
ꙟ:) врѫндь ꙋнꙋль касъ мъсоаре ꙋнь вась, кꙋ

ꙟпъ

апъ, аꙋ кꙋ винь, аꙋ дешърть, ꙟтжй трѣбꙋе
касъ аибъ ѡ мъсꙋръ дрѣптъ, адикъ: пасꙋ
Геѡметричѣскь, де 6-пичоаре аꙋ палме дом-
нещй, ши пе ачастъ мъсꙋръ съ фіе ꙟсемнате
ꙋнь кфадрь де нꙋмере, де 36- ꙟмꙋлците
пе палмъ, ши скрисе пе ѡ парте, де ачесть
пась аꙋ коть, ши пе алтъ парте мъсꙋра пал-
мелѡрь де 6.

Бѫрѫндь касъ мъсорй, дъ кꙋ котꙋ ꙟтжй
ꙟмижлокꙋль васꙋлꙋй, де принде Діаметрꙋ чер-
кꙋлꙋй, апой каꙋтъ че нꙋмърь ꙟцй аратъ аколо
ꙋнде аꙋ ажꙋнсь, аꙋ де вей мъсꙋра де плинь
лържимѣ васꙋлꙋй, ши пе ꙋрмъ мъсоаръ ши лър-
жимѣ фꙋндꙋлꙋй, ши апой ачесте доаѫ мъ-
сꙋрй, де мижлокь ши де фꙋндь, ле фъ ꙋнъ,
ши ꙟпарте ꙟдоаѫ, ши ѡ парте де ачестѣ пꙋне
пе ѡпалмъ, ши зи къ палма кꙋпринде атжтѣ
ведре. Дечй мъсоаръ акꙋмь лꙋнжимѣ ва-
сꙋлꙋй де везй кжте палме сжнть, дела ꙋнь
фꙋндь пжнъ ла алтꙋль, дар каꙋтъ съ нꙋ тре-
чй дела фꙋндь май мꙋлть ꙟнаинте.

Апой ачесть нꙋмърь де палме, ꙟмꙋлце-
ще кꙋ нꙋмърꙋл дела палма ꙟсемнатъ, шицй ва

да сома де ведре, аꙋ де алте фелюри че вей вои.

Алтъ Ꙟкипꙋире май кꙋратъ.

Съ пꙋнемь къ авемь ꙟмъсꙋра оунь вась де винь, съ ведемь кѫте ведре ѡрфи ши дѫндь кꙋ котꙋ ла мижлокь, саꙋ гъсить нꙋмърꙋль 15, ши мъсꙋрѫндь ши оунь фꙋндь, съ гъсиръ 14, къ пꙋиндь ла оунь локь 15- ши кꙋ 14: съ фъкꙋръ 29, ꙟпърциндь ачесть 29: пе 2- вине пе фиеще каре парте 14 ши жꙋмътате.

Дечй ачаста ва фи мъсꙋра де ѡпалмъ. Ꙟкꙋмь мъсоаръ лꙋнгꙋ, дꙋпъ кꙋмь саꙋ зись, дела оунь фꙋндь пѫнъ ла алтꙋль, къ саꙋ гъсить 8- палме, ꙟмꙋлцеще ачесть 8- кꙋ 14- ши жꙋмътате, къй веде къ факь 116- ведре, адекъ: ꙟмꙋлциндь 14- кꙋ 8, ши пꙋиндь ши 8- жꙋмътъцй каре факь 4- ведре, пꙋиндꙋле лѫнгъ 112- факь 116, ши аша вей фаче ши ꙟтрꙋ алте мъсꙋре де васе.

Ꙟ, еꙋ мъ минꙋнезь кꙋмь аꙋ гъсѫть ѡмꙋль атѫте мещешꙋгꙋри, ꙟтѫи ачеста де ада кꙋ оуньбъць лапъ, ши аши мъсꙋра апій, къ есте оунь лꙋкрꙋ врединкь де минꙋне?

р, А҆ча́ста а҆съ мину́на̀, нꙋ є҆́сте а҆́лтъ де кѫ́ть лꙋкрꙋ не щїинцїй, къчй децй вей а҆дꙋче а҆ми́нте де чеѫ че саꙋ зи́съ ꙟпредосло́вїе. де а҆ча́стъ кѫртичикѫ, пе ле́сне вей кꙋно́аще, кѫ ꙟ мнезеꙋ динь ꙟчепꙋть а҆ꙋ дать ѡ҆мꙋлꙋй причепере, де а҆ ꙟкипꙋй ꙟ҆свшй де сѫне лꙋкрꙋрйле, шй мака́рь де нꙋ шй то́цй ꙟтрꙋнь кипь, дарь то́цй де ѡ҆бще кꙋ а҆са́ле ѡ҆рѫндꙋеле а҆семенѣ лꙋкрѫзъ, дꙋпъ кꙋмь ѡ҆аменїй чей дедемꙋлть, май вѫрто́сь ꙟтрꙋ а҆честь мещешꙋгь а҆ль нꙋмѫрѫрїй, кѫ нꙋль ѡ҆бичнꙋе́ ꙟтрꙋнь кипь, кꙋ а҆честь че саꙋ лꙋмина́ть а҆кꙋмь ꙟтре ной, дарь а҆семенѣ ꙟплине́ тре́биле лорь, ка шй ной, ѡ҆декъ, є҆́линей каре а҆кꙋмь съ кемъ гре́чй, шѝ роме́й, динтрꙋ ꙟтѫй а҆ридме́тика лѡрь є҆ра̀ пе де́щете шикѫндь вре́ съ а҆ре́те 1 – а҆рѫта̀ оу҆нь де́щеть, шѝ 2 – пꙋне́ 2 – де́щете 3 – трїй де́щете 4 па́трꙋ де́щете, ꙗ҆ръ ла 5 – плека̀ 3 де́щете ꙟпалмъ, шѝ ꙟтинде́ чѣль микь, шѝ чѣль ма́ре, де фъче́ оу҆нь кипь ка де оу҆нь поко́ю а҆ша̀ (П) шѝ лѫнгъ а҆че́ста ꙗ҆рь ꙟчепе́ а҆ липѝ десспре а҆ла́лта кѫте ѡ҆ линее, ꙟкипь какꙋмь а҆рь пꙋне оу҆нь де́щеть, кꙋ оу҆на фъче́ 6 – кꙋ доаѫ 7,

кꙋ

кꙋ трей 8, кꙋ патрꙋ 9, ши алꙿ зечиле ꙟкипꙋе ѿфигꙋръ кꙋ трей корнꙋри аша -Δ- дꙋпъ кꙋмꙋй делта типарникъ агрѣчилорꙿ.

Апой іаръ ꙟчепе а пꙋне ши лѫнгъ ачастъ фигꙋръ кѫте ѿлиніе, дꙋпъ кꙋмꙿ саꙋ аръ-тат май сꙋсꙿ, ꙟкіпꙋлꙿ зечителорꙿ пънъла 15, ши лѫгѫіе линіеле, ши пꙋне покою аша -сП- ши лѫнгъ покою, іаръ ꙟчепе а пꙋне линіи, пънъ ꙟплиніе 4 де нꙋмъра 19, ши ла 20 пꙋне доѫ делте, аꙋ фигꙋри ꙟтріинте аша -ΔΔ- ши іаръ фъче дꙋпъ кꙋмꙿ съ аратъ дела 10 пънъ ла -20- кꙋ линіи, ши покоюлꙿ, ши ла 30 пꙋне трей де ачеле делте, ла 40 патрꙋ, пънъ ла 50. іаръ нꙋмърꙋлꙿ де 50 лꙋа ѿфигꙋръ, аꙋ делтъ де ачѣле, ший пꙋне покою ꙟкапꙿ, адекъ ѿ акопере, ши нꙋмъра 50, ши дела 50 ꙟнаинте, аша мерџе делта аꙋ нꙋмърꙋлꙿ де 10 кꙋ покою акоперитꙿ пънъ ла 100 ꙟтоѣзръшитꙿ дꙋпъ ѿрѫндꙋѣла чесаꙋ зисꙿ кꙋ линіи, покою, ши делте, ши кѫнд аџꙋнџе ла 100, съ ꙟкипꙋе сꙋта кꙋ оунꙿ кипꙿ де нашꙿ словенескꙿ типарникꙿ.

Апой іаръшꙿ ши ачестꙿ нашꙿ мерџе ꙟто-

въръ-

връшит до фигꙋриле линеилорь, ₰покоилор
ши ₰зечимилорь, пънъ ла 500, ши ₰нꙋмъ-
рꙋль де 500-ꙗрь съ ₰копере, ши ₰честа мер-
гжндь ₰шѧ пънъ ла 1000, ши ла міе фъче ω
крꙋче ₰кипь де ꙋнь Хїерь типпаринкь, ши мер-
гжндь ши ₰честа, кꙋ ₰чеѧшь ωржндꙋалъ,
дꙋпъ кꙋмь ₰лтеле ₰токвръшить, де фигꙋри-
ле каре сꙋ пꙋсь пънъ ₰кꙋмь, пънъ ла 5000,
₰пой съ ₰копере ши ₰честь Х кꙋ покою, ши
мерџе пънъ ла 10000, ши пентрꙋ 10000 ₰
пꙋне ꙋнь миелете. Ши мергжндь пънъ л
100000, ₰чепꙋръ ₰ ₰кипꙋи кꙋ словиле скри-
сорїи, ши ₰дꙋкжндꙋши аминте, къ ларфи
май кꙋ леснире ₰нꙋмъра кꙋ слове, декжтъ кꙋ
₰челе кипꙋри, ₰ꙋ фигꙋри, ₰трарь ₰ ωбичнꙋ-
инцъ, де ₰нꙋмъра пе слови, пънъ кжндь ₰-
рапїи ₰зводиръ ₰честе фигꙋри, ши кипь де нꙋ-
мъраре, къ съ ведь ₰стъзи де ωбщела тоци.

₰семенѣ съ слꙋжїе ши ромжнїи чей векй,
кꙋ ₰семнаре де пꙋцинь лꙋкрꙋ, ₰ωсебире де ₰
елинилорь, кꙋ нище крестътꙋри, ₰ꙋ ₰семнъри
пе нище бецишоаре, къ ₰къ ши ла ной тоци
съ

) ⁂ ӑрн дмєтика ⁂

Съ цѝне поменѝре, шѝ май мꙋлть ꙟтре

пъкꙋрарѝ, дешѝ фа́къ а-

лоръ се́мѝ пе нѝщє

лемнѝшо́аре

нꙋмѝндꙋле

Пꙋртъто́рю дегрѝжъ тѵпогра́фїей фїи́ндъ Їеро-

мона́хꙋлъ Кѵ́ръ Ӣнокє́нтїє, дꙋхо́вникъ

шѝ Єклисїа́ръ сфѝнтей

Митрополі́й

Дїа́конъ Ѳеѡ́доръ, шѝ Їѡа́нъ,

ашезъто́рѝ сло́вилоръ.

28 – 80 2 Одеос даскала аде вири ши

28 2 мър [illegible] ѹнчеп [illegible] заман(8)

56 28 мїеѹ ламънадѹми [illegible]

24

Кефріаснъ а лѹнї ѹне мърин демтаалє

вери ачре иѹ лор [illegible] михаил

маре [illegible] ачарѹ лѹгръ

мѹнѹ ма дени [illegible] Фадна де анїе

ѹз 1838 Гравнік ат [illegible] Дїсол петрѹ

тр 15

25

5

[illegible] арфіничинѹ

Лѹтѣ арфі ничи ачибеат [illegible]

Май бине є́сте а се ѫ делантѫ о̃ми

ѫвъцѫтꙋра дꙋаре кꙋꙁꙋ пꙋсꙋрї

ромѫлꙋ дабꙋнѫ ... нꙋ трꙋбꙋїте

є́сте ꙋпꙋзꙋ цѣлꙋ дꙋре

15
14
29
2

342
2
684

2/29 | 14 = 5
28 | 32
1 | 8

35

15
42

746
824
72
24

30
60
630

12 | 3944 | 326
36
31
24
74
72
2

4000 lei